Digitaliseret af | Digitised by

DET KGL. BIBLIOTEK
Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):	Madelung, Aage.; Aage Madelung.
Titel | Title:	Forvandlinger : Noveller
Udgivet år og sted | Publication time and place:	Kjøbenhavn ; Kristiania : Gyldendal, 1913
Fysiske størrelse | Physical extent:	185 s.

DK

Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

57,- 213

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
130021863212

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

„Forvandlinger"

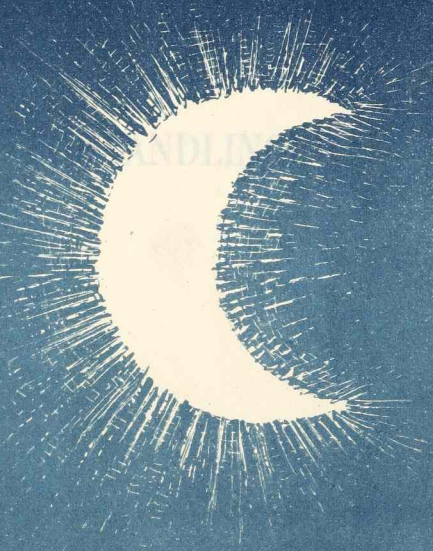

Aage Madelung

Gyld · Bogh · Nord · Forl

FORVANDLINGER

AAGE MADELUNG

JAGT PAA DYR OG MENNESKER. 1908.

OPBRUD. 1909.

ELSKER HVERANDRE. 1912.

AAGE MADELUG

FORVANDLINGER

NOVELLER

1913 L3156

KJØBENHAVN OG KRISTIANIA
GYLDENDALSKE BOGHANDEL
NORDISK FORLAG

MDCCCCXIII

COPYRIGHT 1913 BY AAGE MADELUNG

KJØBENHAVN — FORLAGSTRYKKERIET

INDHOLD

KENDSGERNINGER
BRUDEHINGSTEN
FYRSTINDE MONGUSCHKO
STERLETTEN
HJERTET

KENDSGERNINGER

Mine Damer og Herrer, — sagde min Ven, den ikke helt ubekendte, russiske Advokat, da han sidst besøgte mig, og man gentagne Gange havde opfordret ham til at fortælle noget om Rusland .... — Mine Damer og Herrer, mange Ting, der i Rusland er saa almindelige, at man ikke tænker paa dem, ikke taler eller skriver om dem, vilde her i Vestevropa blive ansete for gal Mands Paafund, Fostre af en syg Fantasi, eller det, der er endnu værre .... Vel har enkelte af vore store Skribenter skildret disse Ting, men dels har de søgt saa dybt ned i Menneskevæsenet, at de har naaet det alment menneskelige, dels er de ikke blevne troet af Læsere uden russiske Forudsætninger, fordi de gav det sælsomme og barokke uden den, forøvrigt aldeles ligegyldige, sjælelige Analyse. I begge Tilfælde har Resultatet altsaa været det samme, nemlig at Rusland er vedblevet at være den samme lukkede Bog for Vestevropa, som det altid har været. Thi det alment menneskelige er fælles for os alle, og det sælsomme og barokke virker kun som saadant, naar det ikke er „literært“ eller „malerisk“ søgt og set. Men hvorledes skal en

Skribent eller Maler kunne undgaa disse Atributer til en Virksomhed, der af de mange kun bedømmes ud fra disse Begreber. Dertil kommer, at de russiske Skribenter, der skildrer Ejendommelighederne i deres eget Land, vælger deres Stof med indenlandske Læsere for Øje, ja, ikke en Gang selv er i Stand til at se det aller ejendommeligste paa Grund af dets Almindelighed. Og saaledes gaar det de allerfleste. Det i dybeste Forstand almindelige er nemlig altid det ejendommeligste, og kun Mennesker med en vis dyrisk Begavelse er i Stand til at se det og skabe et Billede deraf. Uden at ville gøre Krav paa en saadan Begavelse, har jeg dog haft Lejlighed til at anstille Betragtninger over dette Emne. Jeg maa maaske i denne Forbindelse nævne, at min Virksomhed som Advokat falder i en Kres, hvor Drab ikke blot er hyppigere end i alle andre Krese i Rusland, men desforuden den hyppigste af alle de Forbrydelser, der paatales af Lovene. Ikke destomindre anses Drab, selv paa dette Sted, for en Ting, der ikke er saa almindelig, at den derved er ejendommelig. Hvor ofte har jeg ikke set over paa den Anklagede og tænkt, at han var mærkeligere end alle hidtil kendte Sensationsmordere tilsammen. Ganske vist gaar et Menneskeliv med i Løbet baade paa den ene og anden Maade, men mig forekommer det i særdeles Grad ejendommeligt, naar Drab er blevet saa almindeligt, at en hel Befolkning saa at sige ikke kan leve uden at slaa ihjel — af Vanvare, i Drukkenskab eller blot for

at friske Humøret op — og efter gjort Gerning omtaler Tilfældet med en Sindsro, der aldeles udelukker Henstillinger til „det bedre Jeg“ og en brødebetynget Samvittighed. Hvem, spørger jeg ofte mig selv, har skildret disse ganske almindelige Ting, og hvem troer dem, hvis de endelig blev skildrede saadan, som de er, og ikke anderledes ....

Men for at De ikke skal tro, at jeg ikke kan tale om andet end min egen Haandtering og kun kan give Dem Beviset for min Paastands Rigtighed ved at demonstrere en Række for Manddrab anklagede Bønder, skal jeg nævne Dem nogle andre Ting, der er saa almindelige, at jeg ikke et Øjeblik tvivler om, at De vil finde dem meget ejendommelige. Jeg skal lade de uforfalskede Kendsgerninger tale for sig selv, og overlader Dem, mine Damer og Herrer, at foretage de sjælelige Analyser. For det første undgaar man derved den Fejl, der efter Sigende gør den russiske Fremstilling saa langtrukken, og for det andet opnaar man ved kun at berette Kendsgerninger, at Tilhørerne ikke troer En, og det er dog det, det kommer an paa. Thi Sandheden er altid ilde hørt. Det gaar nemlig med Kendsgerningerne og deres Forfalskning som med to Brillanter, jeg engang saa. Den ene var ganske lille og bares af en Dame, der uafbrudt anstrængte sig for at fremskaffe de for hendes lille Brillant mest iøjnefaldende Haandstillinger. Den anden var saa stor, at den Dame, der bar den, undsaa sig for at vise den for meget frem til Beskuelse. Intet

skulde synes naturligere. Thi ligesaa overbeviste mange var om den lille, iøjnespringende Stens Ægthed, ligesaa overbeviste var de om den stores og undseliges Uægthed. Og dog forholdt det sig lige omvendt. Den store havde jeg nemlig selv købt under Forhold, der var fuldt betryggende, og den lille var blevet solgt af en Mand, jeg tilfældigvis lærte at kende, solgt for det den var, nemlig Glas. Kendsgerningen var altsaa for stor til at blive troet.

Efter dette mener jeg at have forberedt Dem tilstrækkelig til at sige, at jeg er Søn af en Pope, der blev fradømt Kjole og Krave, og at jeg er født i Tjumen. Maaske siger dette Navn Dem intet, og jeg vil da tilføje, at Tjumen er en vestsibirisk By i Tobolsk Gouvernement, hvilket strækker sig helt op til Ishavet og er ligesaa stort som Persien eller Tyskland og Østrig tilsammen. Man kan paa femseks Døgn naa herfra til Tjumen. Ikke destomindre er disse Egne mere ukendte i Vestevropa end Ildlandet. Jeg siger dette, fordi jeg ved det. Modsatte Forestillinger vidner kun om Ukendskab til Emnet. Thi Kennan's Bog om Sibirien er der vel ikke mere nogen, der tager alvorligt med Undtagelse af den russiske Regering, der synes at svæve i den Vildfarelse, at Sibirien kun er interessant paa Grund af de Forviste. Ganske vist har Rusland gjort sig særlig bemærket ved Galger og Forvisning, men slige Ting forekommer ogsaa i andre Lande og under enhver Regering, og bortset her-

fra kender man saa godt som ikke Rusland og slet ikke Sibirien.

Man har skrevet hele Biblioteker om Rødhudernes Kamp mod Angelsakserne. Men hvem har skildret de sibiriske Urfolks Kampe mod de slaviske Erobrere i det 16. Aarhundrede? Hvem har for Evropa skildret Ætlingerne af disse Urfolk, Pelsjægerne og Fiskerne ved de store Floder? Hvem kender den sibiriske Bjørnejæger, der vikler en Læderrem om sin højre Arm, tager en Kniv i Haanden og stikker den og hele Armen i Gabet paa Bjørnen, saa den styrter af indvendig Forblødning? Har De, mine Damer og Herrer, set, hvordan Knoglerne i en saadan Arm trods Læderremmen kan se ud efter en Bjørnejagt? Ved De, at man med Net fanger hele Sværme af Vildgæs i Flugten? Ved De, at Mennesker og Fæ lever af Fisk, af tørret og malet Laks, Aaret igennem? Er den sibiriske Bonde mon skildret ud fra det Synspunkt, at han aldrig var Livegen som den russiske Bonde, at han nedstammer fra Forviste og Forbrydere, altsaa Folk med Initiativ, og derfor foragter Russerne paa den anden Side af Ural? Har De hørt noget om Guldsøgerne og Livet i de sibiriske Guldminer, eller om den paniske Skræk, Sneødets Rædsel, der kan gribe en hel Landsby? .... Nej, og hvor skulde De have hørt det fra, skønt De mener, at Sibirien er opdaget, fordi der er lagt to Jernskinner over dets Jettekrop. Man kan nemlig ikke opdage Sibirien ved at køre gennem det i en Salon-

vogn. Opdage Sibirien kan kun den, der kan gaa ind i Sibirjakens Hus og sige Goddag i Stuen, saa det lyder som fra en af hans egne. Og desuden maa den, der skal gøre det, have Sans for det, der er saa almindeligt, at det derved er ejendommeligt, med andre Ord: de store Kendsgerninger ....

Men det var min Fødeby, jeg kom fra.

Den ligger ved Floden Tura, en Biflod til Irtysch, der igen er en Biflod til Ob, der selv begynder sit 4000 Kilometers Løb i Altajbjærgene.

I en Flodby hører Fisk til de daglige Retter. Selvfølgelig faar man ikke tyve forskellige Fiskespiser til et Bryllups- eller Barselgilde, hvor der ikke gerne bydes Gæsterne mindre end tyve Retter, men Fisken spiller ogsaa ved disse Lejligheder en stor Rolle.

Mine Skolekammerater og jeg lod os byde til Gilde, hvor og naar det skulde være, og var der døde Tider imellem Gilderne, spiste og drak vi for egen Regning saa tidt og saa meget, vore Maver og Finanser kunde taale, hyppigt noget mere. I det sidste Aar i Gymnasiet var der ikke en Eftermiddag, hvor vi var helt ædru. Men vi har ogsaa bragt det vidt i Verden: En af os er hængt, tre døde i Tugthuset, fem lever endnu samme Sted, dels som Inspektører, dels som Fanger, to skar Kvinder Halsen over paa, en er Gouvernør, og jeg foretager, som De ser, hvert Aar en Rejse til Schweiz eller Rivieraen.

Han, der blev hængt, og jeg var altid ude sam-

men den Gang. Trods den forholdsvis store Frihed, vi nød i al Almindelighed, havde han og jeg det alligevel mest ugenert, da vi ikke boede i Familie, men selv førte Hus. Vanskelighederne ved Husholdningen var ikke saa store, da man langs Floderne i Sibirien hyppigt spiser raa Fisk, eller rettere levende Fisk, hvis man da har Forstand paa, hvad der smager bedst ....

Jeg ser af Deres Udtryk, mine Damer og Herrer, at det sibiriske Køkken ikke vinder Deres udelte Bifald, og det forbavser mig, da De dog selv gerne nyder levende Østers. Med min bedste Vilje kan jeg ikke se, at der er Forskel paa en Østers, der saa at sige døer i Halsen paa En, og en god Fisk, Neljma f. Eks., der dør paa Tallerkenen under Gaffel og Kniv. Hvad mig angaar, har jeg aldrig kunnet spise Østers, men derimod har jeg med udelt Glæde spist talløse levende Fisk. Den eneste Forskel, jeg kan tænke mig, er den, at man ikke faar Bændelorm af Østers, men vel af levende Flodfisk. Under alle Omstændigheder har alle Sibirjaker Bændelorm. Jeg har ogsaa i sin Tid selv haft en, hvilken Kendsgerning jeg kun nævner for Fuldstændighedens Skyld .... Derved kommer jeg til at tænke paa en lille Embedsmandsfamilie, hvor Manden en skønne Dag døde af Bændelorm. Det hænder nemlig. Min Skolekammerat og jeg kom af og til i denne Familie, fordi der var to Døtre i Huset, uden hvilke vi ikke kunde leve .... Min Kammerat er jo, som sagt, ogsaa død ....

Her løftede Advokatens Hustru sin Haand afværgende, saa man et eneste Øjeblik saa en stor Brillant funkle paa hendes Haand. Men Advokaten nikkede venligt og beroligende til hende, tømte sit Maraschinoglas, tændte en ny Cigaret og fortsatte:

Ligesom man andre Steder har sin Saltmadstønde, har man i Sibirien sin Fisketønde. Kun er Fisken i den ikke saltet, men gæret omtrent paa samme Maade, som man gærer Kaal eller Hoppemælk, hvilken sidste da som bekendt kaldes Kumys. Disse gærede Spiser eller Drikke virker berusende, hvad der yderligere forhøjer deres Velsmag. Hvad nu specielt Fisken angaar, skæres den i Stykker, kommes raa i Tønden og gærer til Vinterbrug. Den smager ret krydret og lugter heller ikke helt fersk. Fremmede maa derfor have Tid til at vænne sig til den. Men har de først gjort det, drømmer de ikke om andet end gæret Fisk. En saadan Fisketønde findes i enhver ordentlig sibirisk Flodboers Hus. Den fandtes altsaa ogsaa hos den Embedsmandsfamilie, jeg lige omtalte. Hver Gang vi kom til Aftensmaaltidet i Vinterens Løb, fik vi ligesom de andre i Familien vort Stykke Fisk af Tønden, og det smagte vidunderligt, da vi jo ikke selv havde nogen Fisketønde i vor egen Husholdning. Det skære Kød og den skarpe, syrlige Saft, der var udviklet ved Gæringen, spiste vi med Skeen, hvorpaa Benene omhyggeligt sugedes rene og lagdes i en lille, pæn Bunke ved Siden af Tallerkenen.

Over hele Jorden er det bærende Princip i enhver velført Husholdning, at alt skal udnyttes: intet maa gaa til Spilde. Det samme er selvfølgelig Tilfældet i Sibirien. Efter endt Maaltid blev alle de smaa Fiskebensbunker ved Siden af hver Tallerken samlet sammen og lagt ned i Fisketønden igen, for at den Kraft, der endnu maatte være i dem, kunde trækkes ud ved yderligere Gæring ....

Mine Damer! Et Princip er et Princip, selv om dets Gennemførelse i det enkelte Tilfælde ikke tiltaler Dem ....

Naa, nu hændte det, som jeg sagde for lidt siden, at Husfaderen pludselig døde efter længere Tids Skranten. Det var en Lørdag. Søndag Aften kom vi for at bevidne de Efterlevende vor Deltagelse, og da nu det levende Menneske ikke næres alene af Ord og Deltagelse, greb Husmoderen som sædvanlig til sin Fisketønde for at skaffe os Aftensmad. I Stuen ved Siden af laa hendes Mand, de to Døtres Fader, Lig, saa vi spiste vor Fisk i Tavshed. Pludselig sukkede Enken dybt og sagde:

— Herre Gud ja, i Fredags Aftes spiste min salig Mand endnu med af Fisketønden, og nu sidder vi her og tygger paa hans Ben ....

Advokaten løftede sit Maraschinoglas, der i Mellemtiden var blevet fyldt igen, nikkede venligt og beroligende til sin Hustru og sluttede:

En saa stor Pietet for sin afdøde Mand forekom mig i højeste Grad ualmindelig og saa betryg-

gende, at jeg den Dag i Dag føler mig overbevist om ikke at kunne leve uden den ene af denne pietetfulde Enkes Døtre.

Og skønt dette Tilfælde ikke just er almindeligt, blev det dog mit Livs store Kendsgerning.

BRUDEHINGSTEN

Hver Uge i adskillige Aar forlod jeg Søndag Nat mit Standkvarter i den nordrussiske Gouvernementsstad, jeg den Gang boede i, og rejste syd paa til en lille Stationsby for at modtage Smør fra mine Kunder i dens Opland.

Min paa forskellig Maade berømte Tjener og Pakker, Petruscha, var med mig. Han havde i min Tjeneste gennemløbet alle Stadier lige fra Urmenneskets til det saakaldte Overmenneskes, havde altsaa med andre Ord bevæget sig i en Kres tilbage til sit Udgangspunkt. Han udførte legende og yndefuldt tre Mands Arbejde og havde lært at skrive og regne efter et af ham selv opfundet System. Jeg skylder ham, at jeg beholdt Liv og og Helsen under disse Rejser, at jeg købte meget og godt Smør og oplevede det ene og andet desforuden. I Hovedsagen besørgede han nemlig alle de løbende Forretninger, hvorfor jeg altsaa havde Tid til at tænke paa andre Ting og se mig om efter det eventyrlige.

Som Regel saa jeg hver Søndag nogle Venner hos mig. Men en halv Time før Nattogets Afgang viste Petruscha sig i Gildessalen, rejseklædt og med Afregningsbøgerne under Armen. Han saa spør-

gende paa mig, paa Flaskerne, paa Loftet, paa sine Støvler, til jeg rejste mig, puttede nogle Tusinde Rubler i Lommen, følte efter min Revolver og fulgte med ham. Paa Stationen tog han to første Klasses Billetter, gav Konduktøren en Rubel, for at vi kunde være ene, satte sig lige ret op og ned paa Yderkanten af det ene Fløjelssæde og saa til, mens jeg hengav mig til min Søvn. I samme Øjeblik som Lokomotivet to Timer senere fløjtede ved Ankomsten til vor Station, vækkede Petruscha mig. Hans Taalmodighed bestod mangen en Prøve ved den Lejlighed. En Gang fik han mig først ud, da Toget allerede var i Gang igen.

I Politows Værtshus havde jeg et Værelse staaende for min Regning. Jeg havde selv ladet det tapetsere og male for at blive Væggelusene kvit. Sengen var min egen — det bildte jeg mig da ind, til det en Morgen hændte, at man fandt en Undersøgelsesdommer død i den. Skønt det ikke var nogen Mandagmorgen, kunde Tilfældet dog ikke skjules for mig, og min Tro paa Enebesiddelsen af mit Leje blev derved betydelig svækket. Ikke desto mindre sov jeg ogsaa siden den Tid udmærket paa det. Petruscha stillede en Træbriks foran Døren og lagde sig til Hvile paa den, og jeg følte baade mig selv og mine Rubler meget betryggede ved denne Foranstaltning. Om Morgenen, naar jeg vaagnede, var Petruscha borte. Allerede før Daggry havde han begivet sig ud paa Rekognosering i Holdestaldene. Han talte i en selvfølgelig Tone til

vore trofaste Kunder, opflammede med dristige Fremtidsbilleder dem, der var tvivlsomme, og behandlede dem, der havde vendt sig til en anden Merkur, med et medlidende og beklagende Smil.

Saa snart det blev lyst, begyndte han at veje Smør ind i Værtshusets Kælder. Og han vejede salomonisk til alle Parters Tilfredshed. En Time efter havde han mærket og indsyet de halvhundrede Smørdritler og stillet dem op med aabne Laag til Parade for mig. Jeg havde, da jeg kom ned i Kælderen, kun at konstatere Fakta, anerkende Petruschas Dispositioner, betale Kunderne ved et Glas Te og en Snaps, for derpaa at forslaa Tiden ved Billardbordet sammen med Værtshusholderens Søn.

Imens slog Petruscha Dritlerne til, trak med nogle sidste Sting Bastmaatterne sammen om dem, ekspederede Partiet paa Banen og indfandt sig til Frokost i Skænkestuen.

Alt dette kunde synes ligegyldigt, men havde Petruscha ikke været den, han var, havde jeg ikke haft Tid til at tænke paa andet end Smør, havde heller ikke haft Tid til af og til at købe en Hest, naar det faldt mig ind, saaledes som jeg f. Eks. købte Hingsten, jeg egentlig skulde berette om ...

To Gange om Aaret var Mandagen ikke blot Torve-, men ogsaa Markedsdag. Den ene faldt om Foraaret, den anden om Efteraaret, i Oktober sammen med den første Sne. Det var en god Hesteegn, og Tilførslen især til Oktobermarkedet, ogsaa kal-

det Julemarkedet, var meget stor. Købere og Sælgere rasede mod hinanden, skraalede og bandte og kyssede hinanden, naar de endelig drak Lidkøb. Den store Markedsplads udenfor Værtshusets Vinduer var levende af Heste. Hingstene vrinskede og stejlede; Hopperne hvinede og slog bag ud; og de sørgelige Væsner, der havde naaet den Alder, hvor Forskellen mellem Kønnene udlignes, hang med Ørene og numsede ligeglade med deres Skæbne den ene Tot efter den anden ud af de respektive Høbundter.

Paa disse to Dage i Aaret levede jeg Hestens Liv med alle mine Sanser, og var jeg død paa en af disse Dage, var jeg utvivlsomt kommet til at gaa igen som Hest.

Ikke for det, at jeg ikke saa Heste paa andre Dage i Aaret. Det kunde jeg jo ikke undgaa, da jeg levede af Landevejen og dens Tilførsel og meget ofte paa den. Og jeg købte paa saadanne almindelige Dage hyppigt en Hest, naar det Lune kom over mig, og jeg ellers fik Lyst til den. Og lige saa tit jeg saadan uden indre Overbevisning købte en Hest for dens Ydres eller andre tilfældige Aarsagers Skyld, ligesaa tidt hændte det ogsaa, at en Ven af mig eller nogen anden indfandt sig hos mig og besvor mig at afstaa Hesten. De havde i flere Aar haft Kig paa den. De skulde have den i Midten eller som Yderhest og var ikke kørende uden den, eller vilde aldrig mere sidde paa en Hesteryg, hvis de ikke fik den. Den havde været holdt i for høj

en Pris, derfor havde de ventet. De blev aldrig lykkelige, hvis de ikke fik den, de kunde ikke leve uden den!

Og lige saa tit jeg hørte disse Raab paa den tabte Lykke, lige saa tit afstod jeg den velvilligst og gladeligt til samme Pris, som jeg selv havde givet. Thi de Heste, der virkelig passede mig, blev mig aldrig afkrævede, fordi andre ingen Fornøjelse kunde have af at køre eller ride dem.

Ikke destomindre hændte det dog en Gang, at man afkrævede mig en saadan Hest. Jeg havde ikke for alt i Verden afstaaet den, hvis den ikke med et flygtigt Blik havde røbet Tvivl om vor Samhørighed. Det var netop „Brudehingsten". Jeg burde ikke have ladet en saadan Bagatel afgøre denne Sag, det har jeg siden med Bitterhed indset, men til Gengæld blev det en Kontraprøve paa Rigtigheden af min Opfattelse om Heste. Havde det været nu, havde jeg hellere forsvoret mig for anden Gang til Hestehoven end afstaaet Hingsten, blot fordi den et eneste lille Sekund saa med et tvivlende Sideblik paa mig.

Hvordan jeg kom til at eje den og igen kom af med den gik meget simpelt til:

Sammen med Petruscha var jeg som sædvanligt ved Totiden Natten mellem Søndag og Mandag kommet kørende fra Stationen til Politows Værtshus. Sneen var faldet tidligt det Aar, saa vi havde udmærket Slædeføre til Julemarkedet den næste Dag. Det var forresten saa at sige begyndt om

Søndagen og fortsattes hele Natten igennem. Thi Markedsgæsterne strømmede uafbrudt ind i Byen. De kom fra nær og fjern, fra ukendte Egne dybt inde i Landet, hvor man aldrig havde set et Lokomotiv eller en Mand fra andre Riger. Alle Stalde og Huse i Byen var fyldte af Heste og Mennesker. Værtshusene kogte over af drukne og brølende Bønder. Saa man ude fra Vejen ind i Skænkestuerne, kunde man være saa heldig at faa Øje paa Brændevinsdjævelen, hvis man da havde det rette Blik. Han sprang geskæftig med fyldte Stob fra Gæst til Gæst, bød dem at drikke, til Fraaden stod dem om Munden, og de ikke kunde mere. Men han nødte dog mere i dem, stak dem en Bid Sild og en salt Agurk i Halsen, saa de straks følte Tørst igen og ravede med Armene i den graa Spritluft og brølte som paa den yderste Dag. Af og til rejste en og anden sig op og skar Tænder efter den usynlige Djævel, rystede begge de vældige Armes knyttede Næver efter ham og væltede om paa Gulvet uden en Lyd. Og hver Gang det skete, standsede Brændevinsdjævelen, trods sit Hastværk, holdt de fyldte Stob for Maven af bare Grin og stampede lyksaligt i Gulvet med Hestehoven paa det venstre Ben. Men det hørte man ikke, fordi Gulvet var saa slimet, som om en Flok sorte Kæmpesnegle havde kravlet usømmeligt over det.

Petruscha gik straks ud i Byen for at faa et Overblik over Morgendagens Muligheder for os.

Selv blev jeg i Værtshuset. Der laa drukne Mennesker udenfor paa Gaden, paa Trappen, i Gangene, i Værelserne. De havde alle glemt, hvad de selv hed, hvis de da nogensinde havde vidst det. Da jeg traadte ind i Skænkestuen, maatte jeg for at naa hen til Disken og hilse paa Værten, skræve over en hel Bunke Lig, der var faldne for Kruset.

Gamle Politow stod selv og maalte Brændevin ud. Hans lille, graahærdede Skikkelse havde det samlede og hensynsløse Udtryk, der kendetegner den store Kræmmer paa de store Markedsdage. Det graa Haar laa som et tyndt, glat Islag over hans lille, skarpe Hoved. Øjnene var smaa og opmærksomt sammenknebne, og Munden saa haardt lukket, at man kun saa Hudrynkerne rundt om dem. Ofte vaagner jeg om Natten ved at se dette Ansigt uden Læber .... og jeg ser da samtidigt med, som jeg saa det hin Nat, unge Politow liggende døddrukken bag den Disk, hvor gamle Politow stod og forgav sine Gæster med sydende Brændevin.

Gamle Politow rakte sin kolde og benede Gammelmandshaand ud mod mig, men da jeg greb efter dens krumme Fingre, stak Djævelen et Stob Brændevin i min udstrakte Haand. Jeg tømte det uden at sige et Ord; det var jo bl. a. en Aftale mellem os, at Brændevin aldrig skulde sætte sig i mine Ben, for at jeg kunde faa alle de Ulykker gjort, som andre undgaar, naar Benene svigter

dem. Det var det, „han“ mindede mig om, fordi jeg lod, som om jeg ikke havde set ham ....

— Goddag, Ilija Innokentiewitsch! sagde jeg til gamle Politow uden at se mig om efter „den anden“ og satte det tømte Stob paa Disken.

— Aggei Andreewitsch, Goddag og velkommen, svarede han og fortsatte med samme isnende Ro sin Beskæftigelse. Men jeg havde dog set Genfærdet af et Smil i hans smaa, haarde Øjne, da han hilste paa mig. Han glemte aldrig, at jeg ikke havde gjort Ophævelser i Anledning af mit Værelse den Gang.

— Forretningen gaar godt! sagde jeg og kunde ikke lade være at se paa unge Politows sanseløst vidtopspilede Ansigt paa Gulvet bag Disken.

— Ja, Gud ske Lov og Tak, vi har jo kun saadan et Par Dage at leve paa hele Aaret.

— Naa, naa! De ejer et Stenhus, et Teglværk, en Skov, to Enge, ti Køer og fem Heste.

— Ja, hvad jeg vilde sige .... Jo .... Har De isinde at købe en Hest ogsaa denne Gang?

— Hvis der tilbyder sig noget, saa hvorfor ikke.

— Naa ja. I saa Tilfælde sidder her en Bonde, derovre ved det Bord, som har en treaars Hingst.

— Saa, har han det?

— Ja, han har, og De skulde gaa ned og se paa den straks, hvis De virkelig har Brug for en Hest. Ellers bliver den solgt, saasnart han tager den ud af Stalden.

— Det maa være en rask Mand til at handle! De skulde vel aldrig selv have en Andel i den Hingst, Ilija Innokentiewitsch.

— Jo, paa en Maade. Den er fra den By, jeg er født i, to Hundrede Werst herfra. Der staar en af Statens bedste Traverhingste dernede. Bunden er god for Heste, forstaar De.

— Saa, naa saadan.

— Selv bryder jeg mig ikke mere om Heste med stor Gang og har jo heller ingen, det lønner sig at købe en saadan Hest til — Gamle Politow holdt Vejret et Øjeblik, som om han var kommet til at tænke paa ham, der laa under Disken, saa fortsatte han og saa mig ind i Øjnene:

— De skulde gaa ned og se paa Hingsten. Men forresten gør som De vil.

Da forstod jeg, at gamle Politow ikke var den Mand, der vilde hjælpe til at snyde mig i en Hestehandel midt om Natten, selv om han ikke havde taget i Betænkning at lade en Undersøgelsesdommer ligge og dø i min egen, mig retmæssigt tilhørende Seng. Han vilde vise mig sin Erkendtlighed, fordi jeg ingen Ophævelser havde gjort den Gang.

— Tak skal De have, Ilija Innokentiewitsch. Lad mig da saa faa fat i Ejeren.

— De kan købe den for 150 Rubler, hviskede gamle Politow, da han aabnede Diskeklappen og gik hen og ruskede en Bonde op fra det Bord, han hang over.

— Herren dér vil se paa Hingsten, siger jeg, hører du, hvad, se paa Hingsten, ja vel, Hingsten! Se Hingsten!!

— Hingsten!? Hvad for en Hingst?

— Din Hingst!

— Min Hingst!? Bonden lukkede Øjnene højt op, og da han forstod, hvad det drejede sig om, blev han i det samme meget ivrig for at komme afsted.

Nogle Minutter efter stod vi udenfor Porten til et lille Baghus nede i Byen.

Medens Bonden søgte efter en Lygte, hørte jeg den skarpe og regelmæssige Gnidning mellem et stort Hovdyrs Tyggeflader. Det lød saa ungt og stærkt ud i Natten til mig. Af og til afbrødes Tygningens Regelmæssighed af et kort og livskraftigt Prust, af et blødt Hovslag mod Lergulvet .... Faa Toner kan stemme mig som disse. Naar jeg hører dem, mindes jeg glemte Ting fra de Tider, da min Slægt red frem gennem det store Fastland fra Solens Opgang til dens Nedgang.

Det var de lyse Folk, der red Jorden rundt med Solen: Hestene dampede, saa der stod Taage om dem. De opspilede Næseboer brændte som røde Øjne i den varme Em. Tusinde Hovslag løb ud af den fremadvæltende Sky, svedmættet, som havde alle Steppers Heste blæst sin Aande i den. Det ugarvede Remtøj slog Takt til Gangarten. Bidslerne ringede over de fraadende Tunger. Sværdene sang kolde Sange. Buesnorene fløjtede i Vind og Vejr. Eder

skar som ædende Lyn gennem det dampende Luft-træk og slog ned, saa Jorden blødte, hvor der var suset forbi ....

Det var de store Vandringers Hymne, udsat for Hov og Lunge og Krigere til Hest! ....

Bonden aabnede Porten indefra. I det gulblege Lygtelys saa jeg Omridsene af en stor Løbers Bug og Ben. Ryggen og Hovedet kunde jeg ikke straks faa Øje paa. Men ved at se disse høje Ben, fik jeg en Fornemmelse af, at de sad paa et Dyr, der stod med Ryggen stemmet mod det lave Loft og havde stukket Halsen og Hovedet gennem Straataget for at have Udsigt over Verden.

Men da Bonden løftede Lygten op i strakt Arm, saa jeg hele Dyret staa, som det skulde, med Hals og Hoved indendørs. Ganske vist fyldte det Porten, saa vi maatte holde os tæt op ad Væggen, men det var saa fromt af sig, at vi baade kunde staa ved Siden af det og krybe under Bugen paa det. Jeg tror nok, det var den største Hest af Travertype, jeg har set, maaske ogsaa den bedste. Det overtydede jeg mig om, da jeg selv tog Lygten og gav mig til at anstille mine Betragtninger. Havde jeg set Dyret i fuldt Dagslys og paa passende Afstand, havde alle dets Egenskaber, alle Enkeltheder i dets Væsen samlet sig i et eneste øjeblikkeligt Indtryk for eller imod. Nu maatte jeg som en Begynder med Lygten i Haanden langsomt stave mig gennem Enkelthederne, lægge sammen og trække fra for at komme til Klarhed over Hestesjælen. Og jeg

lyste da med Lygten, mens Haand og Øje langsomt strøg henover den blødt rundede Mankekam, Ryggens lange, let svajede Linje, Krydsets brede, spændstige Fald, Bovens lidt stejle Holdning, Bugens fint optrukne Linje .... Haarlaget var saa ædelt, skønt det ikke var plejet for at daare en Køber. Under Bugen henimod Bagbenene blev det tyndt og fint som Dun. Helt inde mellem dem var der kun det bløde, varme Skind. Jeg tog helt ind for at se, om Dyret var kildent; men det var ikke Spor af kildent, skønt dog en rigtig Hingst .... Skulde den kun være tre Aar? Lad mig se Tanden! Vil du lade mig se! Naa vel! Saa maa jeg have fat i Tungen. Du skal se, hvor du gaber, naar jeg faar fat i den med hele Haanden, og borer Tommelfingeren ned i det røde, glatte Kød, saa det ikke smutter som en Aal mellem Fingrene paa mig! .... Og jeg stak Haanden ind i den ene Mundkrog over Laderne, hvor der ingen Tænder er, og trak Tungen ud. Hingsten rettede sig stift bagover paa Benene og rejste Hovedet, saa Mulen var i Højde med mine Øjne, men jeg gav ikke Slip paa Tungen, holdt fast af al Magt! Den varme Aande strømmede fra det aabne Svælg ud over mit Ansigt. Jeg kunde se alle Kindtænderne, saamange som den da i sin Ungdommelighed havde. Men det var jo kun Fortænderne, jeg brød mig om! I dem kunde jeg som i en aaben Bog læse, hvor mange Somre Hingsten havde set: De to inderste var skiftede. Den havde faaet de to første nye Fortænder. Dem

skulde den tygge med, til den en Dag ingen Brug havde mere for Havre og Hø, for Græs og Halm, til den styrtede under et voldsomt Løb, eller om højst femten Aar laa og døde af Alderdom og Elendighed, stiv i Ledene og med alle Ribbenene synlige gennem Skindet.

Herre Gud, højst femten Aar har den endnu at leve i, og alt i den tørster dog efter at gennemløbe denne usle Stump Tid saa hurtigt som muligt. Se, det næste Par Føltænder staar allerede og rækker Halsene op over Gummerne, saa beredte at falde til Jorden som to smaa blege, visne Foraarsblomster .... Men hvorom alting er, tre Aar blev den sidste Foraar, og nu skal den træde Landevejens Dans baade paa fire Ben og paa tre Ben, hvis det fjerde skulde svigte .... Kære, tænkte jeg og slap Tungen, paa fire og tre skal du løbe dit Løb, til du ikke kan røre dig mere, til din fremstrakte Traverhals synker slapt mod dine brede Knæ .... Var det brede, jeg sagde? Er de maaske ikke brede og mægtige som Bunden i en Mesterviolin! Ligger ikke Senerne bag dem som de rent stemte Strænge, tonende under dit Hjertes stærke Slag og Aanden fra dit dybe Bryst! Jeg vil lade mine Hænder glide langsomt over dem, følge dem nedad, hvor Mellemfoden slutter lige til Knæet som Halsen i det ædle Instrument, strækker sig smallere og smallere, svinger i Koden som en bøjet Nakke og fuldendes i Hovens rentskaarne Hoved .... Hej, hvor du vil spille op til din egen Dans over Vejene! Triller

og Flageolet og alle Løb — uden Galop! Bagbenene fører du et Par Alen foran Forhovenes Spor. Du fører dem tæt udenom Knæene, som greb du hver Gang i deres Senestrænge og spillede et vildt og langeligt Stykke kun Pizzicato .... Ja, dine Bagben er jo som to stærke og skønne Arme, tørre og faste i Ledene som afbarkede Egegrene! Grib du frem i Rummet med dem, saa det toner i alle Sener og Strænge! Før dem stolt over alle Spor, der traadtes af andre, var det endogsaa dine egne Forbens, og løft dem velsignende over alle Vejes evige Kresløb i det samme Spor! ....

Og nu har jeg set nok paa dig. Ja, lad mig, mens jeg er ved det, stikke min Finger i dine Øren og lignende Dele for at faa Besked om skjulte Ting i dit Nervesystem. Det hører sig til, naar man ser paa Heste .... Du forholder dig roligt overfor en saadan Sondering af dit Væsen! Altsaa har du en god Samvittighed. Det tænkte jeg ogsaa nok. Det var svært saa store dine Øjne er og saa haarde og dybe i Blikket! Du skulde vel ikke have et stridigt og ubøjeligt Sind? Ja, hvem ved, hvordan et Sind kan blive hos et Dyr, der er født til et stort Løb, hvis der tages paa det med simple Hænder? Men skulde du være stridig og uvillig fra Fødselen, skal jeg nok drive det ud af dig med Tusinde ædende Snærte og Tusinde selvfortærende Tørstens Timer! Ja, det kan du være overbevist om! ....

Kære, sagde jeg ved mig selv og tog Hingsten om Mulen med begge mine Hænder, saa jeg følte

dens fast lukkede, næsten nøgne Læber og Gruben bag den toppede Hagespids. Kære, vel er du en Hingst, men jeg er dog allerede saa forelsket i dig, at jeg næsten ikke kan sige det. Jeg vil give for dig, hvad det skal være, min højre Arm, halvtresindstyve Dritler Smør, ogsaa mindre, hvis det kan lade sig gøre, men lad mig ikke komme til at tvivle paa dig, lad mig altid have en urokkelig Tro paa, at du vil gøre dit yderste, naar jeg forlanger det. Det skal ikke blive forlangt unødigt og tankeløst! ....

Her hørte jeg pludselig Bondens Stemme. Han havde snakket med hele Tiden, men jeg havde ikke tænkt over, hvad han sagde:

— En saadan Hest, Barin, kan De ikke finde mellem Heste, ikke i en Million, ikke i Hundrede Tusinde Heste! Nu kan De tro mig, om De vil! .... Barin, he, synes De ikke om Dyret, siden De ser saa længe paa det uden at sige noget om Delene? He, Barin?

— Den er ligesom noget ranglet af sig.

— Ranglet!? Jesus Kristus, sagde De „ranglet", Barin? Ranglet! Den er Djævelen fortære mig ikke mere ranglet end som Klokketaarnet i Kreml! At De ved det!

— Lad os ikke snakke længe om det! Hvad koster „Plagen"?

— „Plagen"!" Kalder De det Bjærg for en Plag! Lad mig synke i Jorden, som jeg staar her, om De nogensinde har set et Dyr, der var mere Hest end som den.

Jeg gjorde Mine til at ville gaa:

— Ligemeget. Hvad er Prisen?

Bonden tog mig faderligt om Armen og sagde med Rørelse og Overbevisning:

— De skal faa den forærende, siden det er Dem. Jeg vil gerne vide Hingsten paa gode Hænder, jeg vil saa, Barin. De skal have den for 200 Rubler, men sig det ikke til nogen!

Bonden rakte højmodigt Haanden frem, som om han ventede, at jeg straks skulde slaa til, men jeg slog ikke til, bød ham istedenfor 100 Rubler, fordi jeg vidste, at han ellers vilde betænke sig paa at sælge Hingsten selv for de 200 Rubler.

Der faldt mange drøje Ord mellem os. Vi ønskede hinanden mange gode og kærlige Ting, som Skik og Brug er ved Hestehandler, og da vi i Løbet af en halv Times Tid havde talt ud med hinanden, var Hingsten min, for den Pris gamle Politow havde ansat den til.

Da vi igen kom op i Skænkestuen, bad jeg Politow betale Bonden, for at der den næste Dag ikke skulde blive Vrøvl, hvis han ikke kunde huske, at han havde faaet Pengene, og hvor han havde gjort af dem.

Petruscha havde i Mellemtiden ogsaa indfundet sig. Vi var de eneste Overlevende paa Valpladsen. Gamle Politow havde slaaet enhver til Jorden, der havde nærmet sig hans Skænk og satte sig derfor selv hen til os med et Glas Te for at være med til Lidkøbet og høre nyt fra sin og Hingstens Føde-

egn. Og da der ikke var mere at tale om, sendte jeg Petruscha ned at holde Vagt ved vor nye Hest. Før Daggry skulde den være striglet og spændt for Politows lille Kapslæde. Vi vilde køre Stadskørsel med det samme uden Forsigtighedsregler i Retning af svært Seletøj, Skovslæde og deslige. Bonden havde jo, som han sagde, kørt et Par Gange med Dyret. Nu kunde han hjælpe til at spænde for og se, om vi ogsaa kunde køre.

Jeg lagde mig i min Seng og gik i Søvne paa evigt grønne Skovmarker, hvor fejlfrie Traverhingste græssede fredeligt ved Siden af hinanden, skønt den ene var mere fejlfri end den anden. Og da jeg endelig vaagnede ved en højlydt Vrinsken, forstod jeg, at der ikke var længe til Daggry, og at Petruscha var i Lag med at spænde Hingsten for.

Lidt efter var jeg nede i Gaarden. Bonden stod og holdt Hingsten og talte Afskedens Ord til den, saa godt han kunde, mens Petruscha med Arme og Ben spændte den ind i det Fængsel, som det russiske Seletøj er for en Hest. Er den først kommet ind i det, kan den lade være at røre sig, hvis den ikke vil. Den kan ogsaa løbe løbsk, at sige hvis den kan gøre det med Mulen vredet ned under en af Stængerne eller Halsen og Hovdet krænget tilbage, saa den fnyser med Næseborerne lige ind i Klokken under Krumholtet. Men det er der ikke mange Heste, som kan. De skal nok faa Lov til at tøve, hvis de er spændt ordentlig for, og Tøjet da ellers holder, og Kusken ikke har det Uheld at

tørne mod et Træ eller vælte ned ad en Skrænt straks ved Kampens Begyndelse .... Og det vidste Petruscha! Han havde mere end en Gang haft Lejlighed til at anstille Betragtninger over den Slags Ting. Derfor surrede han selv den mindste Rem, saa den ikke kunde glide en eneste Fingerbred, om man saa kørte lige til Moskwa i et Træk, som man siger.

I det spæde Dagslys kunde jeg lige skimte Hingsten, da jeg gik henimod den. Jeg fik en underlig Trang til at korse mig ved at se den staa, som den stod. Men jeg gjorde det ikke, fordi Bonden, maaske ogsaa Petruscha, hvis han ikke vidste bedre, kunde have misforstaaet det og troet, at jeg var bange for den Smule Køretur med en ung og fremmed Hingst og derfor paakaldte Himlens Beskyttelse.

— Færdig! sagde Petruscha og nikkede bekræftende, da han havde trukket Optømmen gennem Klokkeringen, for at den ikke skulde ringe inde i Byen og ovenikøbet til Enspænderkørsel.

— Før den ud af Porten! sagde jeg og satte mig ind i Slæden. Løkken i Enden af Piskeskaftet havde jeg stukket om Haandleddet, saa Pisken hang frit ned og var ved Haanden ved blot at gribe en halv Vending bag ud. Linerne lod jeg, som jeg ikke holdt i. Og saa førte Bonden Hingsten frem mod den aabne Port. Petruscha skubbede bag paa, for at Begyndelsen skulde gaa af sig selv. I Porten rejste Hingsten Hovedet højt i den hvide Morgen.

Bonden slap den, og jeg lod den føle, at nogen holdt i Linerne. I samme Øjeblik gik den frem i Trav, og Petruscha entrede ad Mederne ind i Slæden til mig. Vi kørte! Hingsten vidste ikke rigtig, hvad Meningen var. Den holdt Hovedet højt og saa sig om, aandede den lette Frostluft og prustede velbehageligt. Benene løftede den saa usikkert, som om den ikke var klar over, hvor den skulde sætte dem, og hvad de kunde bruges til paa de nye og ukendte Veje, den var ude paa. Til venstre for os begyndte man at trække Hestene ind paa Markedspladsen. Den vrinskede et Par Gange hilsende efter dem, men da jeg gav den et blødt Dask med Linerne paa hver Side af Laaret, glemte den straks, hvad den havde vrinsket efter og gik frem i et langt, slentrende Trav. Det saa ud, som om den var født i Stængerne, saadan gik den. Ingen Bukkespring, ingen Modsigelser over Seletøj eller Bidsel. Alt var, som det skulde være, som havde vi virkelig spændt for — for at køre de fire Hundrede Werst til Moskwa i et Træk. Vi kom over Banen. Saadan en Vej havde Hingsten aldrig set, men heldigvis var der ingen Tog. Der var ikke saa mange af dem paa den Bane. Paa den anden Side løb en lille Slædevej gennem Skove og aabne Marker. Den fulgte vi for ikke at møde nogen. Jeg sad og saa frem for mig paa de fire stærke Ben, under hvilke Vejen gled bort. Jeg lyttede til dette regelmæssige Spil af Hovene i den fine Frostsne, til Medernes skære Tone, der blev ved og blev ved som en sagte

Fløjten, lyttede til denne Trav- og Slædesang og fyldtes af den mere end af alle Kirkers Højsange. Hingstens lange Hale bares højt og ædelt under Løbet. De mørke Skindflader paa de svære Inderlaarsmuskler gned bestandigt mod hinanden og fugtedes efterhaanden af Varmen ved Gnidningen. Det kastanjebrune Haarlag lagde sig tæt og ømt til Kroppen og blev dybt og dunkelt i Farven. Under Remtøjet kom der smaa vaade Striber, endnu mørkere end den øvrige Krop. Inden længe vilde de pludselig skifte Farve og vise hvide Svedstænk, der voksede og voksede sammen med Løbets Tempo, til de sydede og boblede skumhvide, naar Hesten gav sit yderste og bedste. Men jeg vilde ikke endnu forlange det yderste af Hingsten. Til hvad Nytte? Havde jeg maaske sat nogen Stævne tyve Werst borte om en lille Time, sat nogen Stævne, for hvis Skyld jeg vilde ofre en god Hests Liv og Sjæl? Eller var jeg maaske drukken og gal, saa jeg behøvede at forlyste mig med at se Verden danse Djævledans forbi min Slæde? .... Nej, det har Tid endnu! Men dog skal vi idag gøre en lille Prøve paa det store Løb for stramme Liner. Maaske ser du ud til mere, end du er! ....

Jeg holdt Hingsten an og lod den skridte, mens jeg vendte paa en aaben Plads. Den havde ikke noget imod at komme tilbage, hvor den var kommet fra, men jeg gjorde Holdt og gav Petruscha Linerne. Jeg vilde ud af Slæden for at se paa Dyret. Jeg gik rundt om det og tænk-

te paa Ting, der laa bagved alle Tanker, der hvor al Viden og Forstand er graa: Hvad tænker Hingsten; hvad mener den om alt dette Seletøj og Trav og os to i Slæden? Hvordan spejler det sig i dens Forestillinger og Tilbøjeligheder? Hvad kan det nytte, at alle Vinklerne i dens Bygning er symmetriske, som de skal være hos en Traver og netop maaler det Antal Grader, der er hensigtsmæssigst for Udfoldelsen af det største Trav — hvis? — ja, hvis der mangler en eller anden lille Ting i dens egen Forestilling om det hensigtsmæssige i Trav? .... Hm .... Jeg stod stille og saa fra Siden paa Hingsten. Pludselig mødtes vore Øjne. Et eneste lille Sekund havde den skelet hen efter mig, ligesom uforvarende, ganske tilfældigt, den skulde jo se et Sted hen. Men den havde ganske simpelt taget Maal af mig, vejet og bedømt mig med et hurtigt Sideblik af sine store, flaskegrønne Øjne. Jeg kendte dette Sideblik. Det er det, en stædig Hest ser tilbage med paa Kusk og Køretøj, naar den ikke vil mere, naar den svarer paa straffende Piskeslag med Baghovene og bider sig selv i Flanken som en Skorpion, der er kommet paa Stegepande. Jo, jeg kendte dette Blik! Skulde jeg ikke kende det, jeg der havde en Lidenskab for disse Heste, de bedste Heste af alle, fordi de kun lader sig køre og ride af den, der overvinder dem og faar dem til at tage Øjnene til sig .... Hvad mente Hingsten med det Blik? Gik den i Stængerne og hyklede at være født som fuldfær-

dig Traver med Seletøj og det hele for pludselig en skønne Dag, naar det ikke passede den at spille Komedie mere, at gøre Holdt, slaa bag ud og bide sig i Flanken? .... Død og Helvede! Den ytrede Tvivl om vor Samhørighed, om vor Fremtidslykke som Hest og Mand! Den gik her og lod, som om vi var skabte for hinanden og var dog fuld af Tvivl! Den løb altsaa blot i Stængerne for sin egen syndige Fornøjelses Skyld. Det morede den at være føjelig og strække Ben og hilde godtroende Køresvende i sine falske Ynder .... Naa, du er af den Slags! Dog, det skal ikke skille os! Nej, jeg skal jage dig foran min blodige Snært, til din evige Sjæl staar som en blaa Flamme ud af dine Næsebor, til du ingen anden Lyst og Længsel kender end den ene: at gøre Wersten i færre Sekunder end nogen dødelig Hest nogensinde har gjort den. Ja, dit Livs største Lykkedrøm skal det blive at faa Lov til at løbe dig ihjel! ....

— Petruscha, spurgte jeg, da jeg skridtede hen mod Slæden — Petruscha, hvad tænker du paa?

Petruscha saa underfundigt først paa Hingsten, derefter paa mig, inden han svarede:

— Jeg troer, den ligesom løber og leger lidt med os.

— Troer du det. Ja, sid saa fast!

Jeg tog bestemt i Linerne og satte Hingsten i Gang. Den gik sindigt fremad, og i samme Nu lagde jeg Snærten henover dens Yderlaar, Flanke og Ribben. Hingsten gjorde af Overraskelse et stort

kluntet Hop fremad, gjorde et til og et til, stærkere og stærkere, for hver Gang den følte Snærten slikke som en Ildtunge over sin Krop. Den fik ikke Tid til at trave af bare Forskrækkelse, men gik frem i store Spring, som om den flygtede for en Flok Slanger. Men jeg blev ved. Tilsidst rasede den henad Vejen i en vild og vanvittig Flugt. Slæden slingrede haandløst bag det løbske Dyr. Petruscha holdt sig selv fast med venstre Arm og mig med den højre, for at vi ikke skulde blive kastede ud. Og da Hingsten havde glemt sig selv og var gaaet helt op i Løbets Mystik, lod jeg Pisken synke og samlede ind paa Linerne for at faa Hold paa den igen. Men det var, som om vi havde en Lavine og ikke en Hest for Slæden. Den vilde ikke lade sig holde, før jeg fik krænget Hovedet tilbage, saa den havde Øjnene rettede bag ud og derfor i hvert Spring syntes at føle en Afgrund under Forbenene. Den maatte tøve. Og da den fik Hovedet ned igen og var kommet ind i sin naturlige Gangart, brød den sig ikke mere om at fare til Himmels, men satte Hovedet i Bringen og gik frem i et Trav, der raabte om dens orlowske Løberblod. Linerne snærede om mine langt fremstrakte Haandled. Jeg stemmede Fødderne mod Slædebunden for ikke at blive trukket forover. Sneen føg ind til os. Vejen gled bort som et Fossefald. Jeg hørte intet andet i Verden end Hingstens voldsomme Løb og dens anspændte Aandedræt, saa intet andet end en Stump Vej for-

ude, der nærmede sig med rivende Fart og i næste Øjeblik maledes bort under Hingstens flyvende Hove. Vi tog Baneoverskæringens Stigning og Fald som et samlet Indtryk og foer frem mod Byen. Skummet stod Hingsten om Bringen og Siderne, men den vilde ikke sagtne Farten. Det var, som om jeg havde lagt Tømme paa et Lokomotiv og sad og kørte paa Tenderen. Men jeg maatte jo holde den ind, hvis vi da ikke vilde flække Byen i to Dele og forsvinde som et Luftsyn paa den anden Side. Og jeg talte beroligende Ord til Hingsten, overbeviste den om mine fredelige Hensigter, til jeg fik den til at gaa i Skridt. Den vilde nødig, tænkte kun paa at komme fremad, faa saa meget Vej som muligt bag sig, men omsider kom der dog Ro over den, saa vi kunde tænke paa at faa den paa Stald igen!

— En Traver af Guds Naade, tænkte jeg, da vi kørte ind gennem Politows Port. — Aldrig skal min Haand løfte sig mere mod den. Nu skal den blot holdes tilbage, saa den ikke tager for haardt fat i de unge Aar. Den vil for hver Dag, der gaar, vokse sig til Udholdenhed og det store Mesterløb ....

— Aggei Andreewitsch, Goddag og til Lykke med Handelen, hørte jeg pludselig en Stemme sige, og da jeg saa til, fik jeg Øje paa en rig Smørbonde, der var veget bag om Porten, mens vi kørte igennem den. Han stod med Huen i Haanden, en Ære

han ellers ikke plejede at vise mig, saasom han ikke solgte mig sit Smør.

— Tak for det, svarede jeg tørt.

— De har kørt haardt, ih Gudbevares, hvor De har kørt haardt med Dyret .... Troer De, han kan taale det, saa ung han er?

— Har De maaske selv Lyst til at gaa i Stængerne i Hingstens Sted, siden De blander Dem i den Sag?

Smørbonden tav og saa til, mens vi spændte fra og gned Hingsten tør.

Hver Nerve i den var spændt. Det saa ud til, at der var gaaet noget op for den, at den havde forstaaet sin Mission her paa Jorden og fortæredes af Længsel efter at opfylde den. Det var med andre Ord en af de Heste, man skal spænde for, naar man vil daare en Kvinde og har prøvet alt andet uden Held ....

— Jeg har staaet og ventet paa Dem en halv Time, optog Smørbonden den afbrudte Samtale, da vi kom ud i Gaarden. — Jeg kom lige, da De var kørt. Hvem kunde ogsaa vide, at De var saa tidligt paa Færde og handlede Heste ved Midnatstid .... Smørbonden strøg sig med Bælgvanten over Skægget, inden han fortsatte. — Jeg skal sige Dem, jeg vilde selv købe Hingsten. Ja, ved Gud, om jeg ikke vilde. Det kan jo ikke nytte at forklejne den, for De har jo set, hvad der er i den; men alligevel, Aggei Andreewitsch, kunde det jo

tænkes, at De vilde sælge den igen og købe en anden. Rent ud sagt, hvad koster Hingsten?

— Den er ikke til Salg, svarede jeg og fortsatte min Vej op mod Skænkestuen.

— Afstaa den til mig for Venskabs Skyld. Jeg har lovet min Søn den. Han skal giftes til Fastelavn og skulde være ordentlig kørende for Pigens Skyld, forstaar De ....

— Jeg har af og til afstaaet en Hest til mine Venner, naar de bad om det, men vi er jo ikke Venner paa den Maade. Desuden kan hverken De eller Deres Søn have Fornøjelse af at køre med Hingsten.

Vi var kommet ind i Skænkestuen, hvor gamle Politow allerede stod og maalte Brændevin ud igen.

— Jeg er kommet til Marked ene og alene for at købe Hingsten, blev Bonden ved. — Jeg havde hørt tale om den, og nu ser jeg jo, at den er, som der blev sagt. Hvad skal Drengen gøre, nu han skal giftes og ikke er kørende? ....

— Køb en anden Slags Hest til ham!

— Vær barmhjertig mod mig og lad mig faa Dyret; det gælder Drengens Liv og Lykke. Hvad skal han gøre, naar han ikke faar Hingsten til sin Brudefærd? ....

Her tabte jeg meget mod min Vilje Taalmodigheden:

— Jeg handler ikke med Heste og giver Jeres

Brudefærd Døden og Djævelen! sagde jeg højt og gik hen mod Skænken.

Men jeg skulde ikke have svoret den Ed saa højt, for i det samme følte jeg et af de store Dobbeltstob i min Haand, og i næste Øjeblik havde jeg tømt det uden at gøre Indvendinger: Det var jo en „Overenskomst“. Og hvad enten det nu var den gode Pægl Brændevin eller Mænds medfødte Lyst til at prale med Heste og lignende Ting — jeg sagde noget, som jeg helst ikke vilde have sagt .... Det kan ogsaa være, at *den* var Skyld i det, som stak mig Stobet i Haanden, at det var ham, der fik mig til at huske paa det hurtige, tvivlende Sideblik, hvormed Hingsten havde set paa mig. Det var nemlig det, der afgjorde Sagen, da Bonden blev ved at gaa paa:

— Hvad koster Hingsten? Er den maaske ikke til Salg for Penge? Er det saadan ment?

— Tre Hundrede Rubler! lod jeg mig henrive til at svare.

I samme Nu forstod jeg, hvem der havde haft sin Finger med i Spillet. Men nu havde jeg altsaa sagt det!

Bonden gjorde et Skridt baglængs:

— Tre Hundrede Rubler .... Den dobbelte Pris .... Forbarm Dem over mig ....

Jeg følte, at mit Ansigt blev hvidt, og at mine Øjne saa sort af Svimmelhed. Jeg gik hen mod Døren og hørte mig selv sige:

— Den er ikke til Salg! Men nu *har* jeg sagt tre

Hundrede Rubler! Det gælder kun, til jeg er ude af Døren!

Men jeg kom ikke ud af Døren. Bonden holdt mig fast med den ene Haand og trak Tegnebogen ud af Brystlommen med den anden. Før jeg vidste af det, havde jeg faaet stukket de tre Hundrede Rubler i Haanden og mistet Hingsten.

Der raabtes paa Lidkøb, og hvad ved jeg, men jeg gik op paa mit Værelse uden at se mig om. Dér satte jeg mig til at tromme paa Bordet og tænke paa det ene og andet for at glemme Hingsten. Men jeg kom stadig tilbage til den. Og da det ikke kunde nytte at ville tænke paa andre Ting, gav jeg mig til at more mig baade over den og mig selv for at dulme Smerten.

.... Se nu f. Eks. „Kastanjerne“ paa Hingstens Ben. De var saa smaa og fine som Ar, der lige var lægte, et paa Indersiden af hvert Ben. I og for sig lignede de Øjne. Skulde der være noget i gamle Folks Snak, at „Kastanjerne“ virkelig var ment som Øjne, den Gang Vorherre skabte Hesten? Han havde nemlig taget Djævelen med paa Raad ved den Lejlighed, og Djævelen mente som saa, at Hesten skulde have Øjne paa Benene for bedre at kunne se Vejen. Vorherre tænkte sig om og gav omsider Hesten Øjne i Hovedet ligesom sine andre Skabninger. Men for at vise Djævelen en Opmærksomhed for hans gode Raad, der egentlig havde moret Vorherre, satte han et Mærke paa Indersiden af hvert Hesteben som Tegn paa, at baade han og

Djævelen havde tænkt paa, om det ikke var nok saa godt for Hesten at se med Benene. Og i Mørke ser Hesten virkelig bedre med Benene end med Øjnene, men prøver den paa det om Dagen, skal det nok stemme, at den snubler. Og vist er det, at siden den Tid er der altid noget Djævelskab ved Hesteben og Hestehandler og dem, der befatter sig dermed ....

Det lyder højst sandsynligt, tænkte jeg ved mig selv. Men hvorfor sørgede ikke Djævelen for, at vi fik Øjne paa Tungen, saa den kunde se sig for, før den talte? Ja, hvorfor mon ikke? Nej, han tog sig nok iagt for at give den Slags Raad!

Hvad man har sagt, har man sagt, og man maa tage Følgerne. Det blev jeg ogsaa nødt til! .... Derfor gjorde jeg mine andre Forretninger og lod som ingenting. Jeg var jo kommet for at købe Smør, og det gjorde jeg. Færdig med det, tog Petruscha og jeg hjem til os selv igen, som vi plejede at gøre hver Mandag Aften.

— — — —

Tiden gik, og jeg havde andet at tænke paa end min forspildte Kærlighed. Dog mindedes jeg den af og til, naar der spurgtes nyt fra den Egn, Hingsten var kommet til. Det gik den ikke godt, kunde jeg forstaa, ikke saa godt, som det burde have gaaet den ....

En Dag efter et godt Aarstids Forløb meldte Smørbonden sig hos mig, dér, hvor jeg boede.

— Naa, — sagde jeg, efter at de sævanlige høf-

lige Talemaader og Spørgsmaal om Vejr og Vind var til en Side, — hvordan har Hingsten det?

— Hingsten!? Jo, den har det godt saadan paa sin Maade .... Hoh-rh .... Jo ....

— De fik altsaa Fornøjelse af den, Deres Søn ogsaa?

— Jo, det var et svært staseligt Dyr at se paa, men den var ligesom ikke rigtig glad for at være i Stængerne.

— Saa-aa!

— Næ-æ, den var ikke rigtig glad for det ....

— Kunde Deres Søn ikke køre den?

— Køre den!? Jo Gu' kunde han køre den, men se, den vilde ikke gaa. Det kom over den saadan efterhaanden. Til at begynde med var den svært villig, men saa sløjede den af og sagde tilsidst helt Stop.

— Det var da kedeligt for Deres Søn.

— Vel var det kedeligt, for den sagde netop Stop, da han skulde køre sin Brud hjem efter Bryllupet.

— Nu har jeg aldrig hørt saa galt!

— Det skulde jeg mene! Den vilde ikke af Stedet, og da han mindede den med Pisken, viste den baade ham og Bruden Baghovene og smed sig paa Stængerne, saa jeg bagefter maatte sætte et Par nye i Slæden.

— Sikken et Uheld ved Brudefærden.

— Ja, det var et daarligt Varsel. Der var i det hele taget ikke Held ved det Dyr .... Hæh-æh ....

— Hvordan gik det saa senere?

— Det gik slet ikke. Den var hverken til at bide eller stikke i og blev saa ond af sig, at den ikke var til at komme nær. Den gik i Folden og passede sig selv.

— Blev altsaa hverken striglet eller plejet?

— Næ, Vorherre bevare os vel for det!

— Saa ser den pæn ud nu.

— Jo, den ser ud som den Lede selv .... Hoh-rh! Den var ikke til at kende igen for bare Møg.

— Hvad vil De nu gøre ved den?

— Aa, ingenting, saadan. Den duer ligesom ikke til noget mere, lammer lidt paa Bagbenene efter et Slag, den fik over Ryggen, da den vilde æde Drengen.

— Saa burde den jo slaas ned!

— Ikke sandt ja! Det faldt mig ogsaa ind. For der var, som sagt, ikke Held ved den .... Min Sønnekone fik nu i Oktober .... Lad mig se, det stemmer jo: Februar, Marts, April .... ja vel, i Oktober, et dødfødt Barn.

— Det gør mig meget ondt at høre.

— Jo, og saa tænkte jeg, at det Satans Bæst og ingen anden var Skyld i det, og at man egentlig skulde slaa det ned.

— Det synes jeg ogsaa, nu De har slaaet Ryggen af Led paa den. De kan jo skyde den bag Øret, siden ingen tør gaa ind til den. Saa mærker den heller ikke noget.

— Rigtig! Det tænkte jeg ikke paa. Ved Gud om jeg gjorde. Men vi klarede os foruden Gevær.

— Klarede De Dem foruden?

— Jo, se, vi tørstede den et Par Dage, og da vi saa kom med Spanden, tænkte den ikke paa noget andet end som Vand, og saa jog vi den Kniven i Bringen ....

— Hvad gjorde De!!

— Stak den lige i Bringen .... Men troer De, den vilde dø som andet skikkeligt Kretur. Næ, min S'æl om den vilde! En halv Time gik den derinde med Kniven i sig, før Blodet kom helt af den .... Der var ingen, som turde flaa den. Jeg fik ikke engang de Par Rubler for Bælgen, men gav den helt og holdent til Ravnene og Ulvene. Næ, der var ligesom ikke Held ved den Hest, De solgte mig ....

Jeg tav og stod og saa ufravendt paa en stor Bødkerkniv, der laa foran mig paa Kontorbordet. Men jeg beherskede mig. En Forretningsmand maa ikke lade personlige Følelser og Hensyn komme til Udbrud. Det havde jeg ad Erfaringens Vej lært, hvad Smørforretning angik. Og dette Princip gælder sikkert ogsaa for andre Varer, selv om det af den Enkelte skal læres forfra, hver Gang han skifter Branche.

Jeg lod altsaa som ingenting og svarede blot:

— Nej, det har De Ret i! For jeg kunde nok forstaa, at Smørbonden ikke var kommet ind til mig blot for at fortælle den Historie.

— Men det skal vi ikke tale mere om, — fort-

satte han. — Er De Mand for at sælge en *saadan* Hest saa gunstigt, maa det jo stille sig endnu gunstigere med *saadan* noget Smør som *mit* . . . .

Det mente jeg ogsaa, og Smørbonden blev derfor min Kunde. Vel tjente han ikke 100 %, men han nøjedes med mindre, og Hingsten talte vi aldrig mere om.

— — — —

Men naar jeg nu i ensomme Tider forledes til at gruble over det ene og andet, indfinder Hingsten sig altid i mine Selvbetragtninger. Hvis det ikke var frugtesløst at angre, vilde jeg maaske angre, at jeg lod den komme i andre Hænder, da vi nu engang havde fundet hinanden. Men min Anger kan ikke gøre det skete ugjort. Jeg maa tage Følgerne baade nu og paa den yderste Dag. Og gives der en saadan Dag, skal Hingsten nok møde op for den Allerhøjestes Domstol og anklage mig, fordi jeg ikke gjorde en stor Traver af den. Maaske vil det veje tungere i Vægtskaalen mod mig end alle mine andre Synder tilsammen. Og maaske er det derfor, jeg saa tydeligt ser, hvordan det muligen gaar til paa denne samme yderste Dag, naar Basunerne kalder alt det døde Liv til Doms. Jeg ser den store Dommedagslandevej fuld af allehaande store og smaa Skeletter. De mylrer frem af Grave og Gemmesteder og rangler himmelskrigende med de blege Knogler, saa der gaar et Gys gennem den stillestaaende Verden over al den Død, der har været i den. Selv er jeg ogsaa krøbet ud af min

Urne og løber som en lille Askehob ad Gangstien langs den store Dommedagsvej. Jeg har nok at gøre med at holde sammen paa min Smule Støv, og se til, at jeg ikke bliver traadt ned af de store og gudhengivne, rigtige Benrade, der maser paa for at komme først med deres gode Samvittighed. Men pludselig hører jeg noget, der gør mig saa forskrækket, at jeg springer ud i Grøften og dukker mig. Og længe før jeg kan se noget, ved jeg, hvad det er. Jeg kender Hovslaget og Takten i Løbet. Og ganske rigtig, der kommer den slentrende i sit lange Trav midt ad Vejen. Den kløver hele Benradsfærden paa langs, saa travlt har den med at faa Vejen bag sig og komme tidsnok som Blodvidne, før min Sag har været for. Jeg kiger sky op efter den for at se, om den har alle Indicierne med. Jo den har ikke glemt noget, har det hele med, baade den brækkede Ryg og Kniven i Bringen! Jeg bliver saa underlig tilmode, fordi den er kommet til at se saadan ud og vender mig bort for ikke at se dens Bringe mere. Men i det samme hører jeg midt i dens tunge Rasleløb nogle sære Klokketoner, saa fine og sprøde, som var det Sølvklangen i Kaneklokker. Skulde den have pyntet sig med et Klokkespil i Anledning af Dommedagen? Eller har den troet, at der var Slædeføre paa den store Himmelvej? tænker jeg ved mig selv og ser mig igen om efter den. Og som jeg ser nøjere til, opdager jeg — hvad jeg mindst havde ventet — et lille, fosforlysende Barneskelet paa Ryggen af den. Det

sad og ringlede saa fint med de smaa, spæde Knogledele, som var det et rigtigt Klokkespil og ikke Skelettet af det sølle, dødfødte Barn .... Barnet havde jeg helt glemt! .... Men den har ogsaa taget det med sig som Vidne mod mig .... Jeg har altsaa ingen særlig Grund til at skynde mig efter at komme til Doms. Nej, det kunde jeg tidsnok komme, tænker jeg, som jeg sidder i Grøften ....

Dog, da Keruberne endelig kommer og driver Efternølerne foran sig, maa jeg jo ogsaa gaa gennem Porten. Men der slaar jeg mig sammen med to andre Askehobe, der heller ikke havde haft Hastværk, og da vi træder frem for Dommeren under Et som Treenighed, er der selvfølgelig ikke tale om Identificering eller Procedure for vort Vedkommende, hvormeget end Djævelen protesterer.

Men jeg hører længe efter fra et Lysthus i Paradiset, hvorledes Hingsten staar og skraber med Forbenene paa en af de slukte Stjærner i Rettersalens Himmelgulv, uden dog at kunne faa mig skrabet frem.

Jeg troer nok, den kom til Helvede til Straf for sin Paastaaelighed, og at det dødfødte Barn fulgte med, fordi det sad og var faldet i Søvn paa Ryggen af den.

FYRSTINDE MONGUSCHKO

Hvem han var i Virkeligheden, kan være det samme, men han sad i Nordekspressen og læste i „L'auto". Ganske vist havde han ikke nævneværdig Forstand paa de ædlere Dele i en Bil, dog beherskede han i en Samtale Emnet overraskende godt.

Forøvrigt havde han kørt en Del med forskellige Biltyper, ikke saa meget for Fornøjelsens Skyld som af andre Grunde, men det kan ogsaa være det samme ....

Harmonikatoget spillede sin susende Melodi paa mange Kilometer i Timen, steg over Broer og sank under Bjerge.

Af og til slog et Sporskifte to haarde Takter ind i det lange Sus. En Station fløj forbi, en Jernbanemand og nogle forglemte Mennesker saa langt efter Dampsynet og gik tabt i deres egne Bevægelser paa Stedet.

Saa skiftede Tonen igen, og sølvblaa Floder vred sig ind i Fabrikers Turbiner og strakte sig i blanke Bagvandsfald. Ensomme Slotte stod i spættede Enge og klippede Haver, fjernt fra det Nævernes

Helvede, hvoraf de under Sved og Forbandelse opstod ....

Den Rejsende lagde „L'auto“ fra sig og maalte med et haardt Blik Afstanden fra et af Slottene til Fabriken og de lave Arbejderhytter under Bjergvæggen ...

— Der er ingen Retfærdighedsfølelse hos Mennesket. Det anerkender kun Magten, den haarde Haand, tænkte han, og en kold Skygge gik over hans Ansigt. Derfor bruger vi Magt! Derfor slynger vi vort flammende Dødstegn ind i Historiens kolde Skrift! ... Den krænkede Retfærdighed er vor Moder, Folkenes dumpe Knurren vort Ophav. Navnløse lever vi, og navnløse lader vi Livet som Røveren paa Retterstedet.

Han lukkede Øjnene:

— Har jeg maaske røvet! Nej! Jeg har kun myrdet, myrdet for Livets Skyld i Menneskelykkens og de Manges Navn. Og jeg vil vedblive at myrde, at udslette forhadte Navne, til jeg selv slettes ud! ...

Pludselig saa han op paa de to Medrejsende i Kupéen, men hans Udtryk blev straks udeltagende igen. De var ham aldeles ligegyldige! ... Saa lænede han sig tilbage i Hjørnet og var ene med sig selv.

Der kom noget træt over hans Ansigt. De skarpe Linjer om Munden slappedes. Han var faldet hen i en dump Hvile, sad og sov med aabne Sanser.

Saadan sover alle levende Væsner, hvis Liv er udsat for en uafbrudt, overhængende Fare. De har

et eget Instinkt, der virker paa Afstand og gør baade det forgangne og det kommende nærværende. En Fjernsans er det, der vejrende staar ned langs Tidens Linje, følger et farligt Spor ind i Fremtiden eller fører det tilbage til den Fod, der uundgaaeligt skal træde det . . .

Saadan sad han altsaa og sov, mens hans frigjorte Sanser vaagede over Tingenes Forbindelse . . .

I en Uge havde han under de forskelligste Skikkelser befaret Landene. Han havde prøvet alle Samfærdselsmidler og manøvreret med dem enkeltvis og i en samlet Sum. Ved et Tilfælde havde han nemlig haft det Uheld at røbe sit Incognito og var derved blevet Genstand for en international Klapjagt.

Thi han bar et Navn, hvormed man i visse Familjer skræmmer baade Smaa og Store. Hans Regerings Udsendinge over hele Jorden besad hans Fotografi og nøjagtige Instrukser om, hvorledes de skulde gaa til Værks, hvis nævnte Person blev set. Formue og Ære blev der lovet for hans Hovede. Der var altsaa nok til at jage ham, forstaar man.

Men han var gaaet fra dem igen, som saa ofte før. Strikken til hans Hals var øjensynligt ikke spundet endnu. Og han sad i Nordekspressen, som om intet var hændet, og der skulde for den Sags Skyld heller ikke hænde ham noget her. Og det er netop det mærkelige.

Han vaagnede ved, at Opvarteren fra Spisevognen spurgte:

— Herren ønsker at dinere?

— Ja vel!

Da han havde gjort omhyggeligt Toilette, gik han frem i Toget til Spisevognen. Alle Bordene var optagne, men ved et af dem sad kun to Børn. Der var altsaa en Plads.

Med en let Bøjning satte han sig ligeoverfor Børnene. Det var en Dreng paa tretten og en Pige paa tolv Aar. De saa paa ham, og han forekom dem saa ligegyldig, at de lod, som om han slet ikke var der.

Udenfor hvirvlede et askegraat Tusmørke forbi, isprængt med elektriske Lys, smaa og store hvidglødende Pletter. Det saa ud, som om Ekspressen under sit stønnende Løb sved Jorden med sin hede Aande og hostede Ild af sit kogende og anstrengte Bryst. Jorden gav sig under Ildormens ubønhørlige Boren sig fremad med sine ædende Staalhjul. Jordskorpen svedte. Dens Porer traadte frem som Skorstene og spyede Røg og gule Flammer fra sig. De lyste som et Febersyn over Dynger af Slagger, sodede Smeltehytter og hvinende Ambolte.

Det var Jernlandene ved Rhinen, de smedende Hamres og evige Essers rygende Egne!

Inde i Spisevognen brændte Glødelamperne med et underligt, flakkende Skær, som dirrede Strømmen under Farten. Man saa paa en Gang alt derinde uden dog at se noget bestemt. De polerede

Vægge ligesom svingede ud og ind, og Glasdørene fjedrede let og lydløst i Takt med Hjulenes fjerne Sang. Glas og Tallerkener klirrede paa Bordene, som rørtes de af stofløse Hænder, og Menneskene drak og spiste af dem med et indadvendt og samlet Udtryk, hvori man læste en Undren, maaske en uklar Ængstelse over Jordens eget umærkelige Løb. Og der var hyppigt nogle af de rejsende, der saa prøvende op paa den store Ventilator under Loftet, som om de i dens tavse og bestandige Malen søgte et fast Punkt, noget, der var udenfor deres viljeløse Flugt langs Jordskorpen.

Pludselig var der en anden Ekspres, der gik forbi med et Skrat, som om et Stykke Sandpapir blev flænget i Ens Øregang. Men den Rejsende, der sad sammen med de to Børn og spiste, lagde ikke Mærke til noget Tog. Han saa blot et langt Glimt, der opslugtes af en Røgsky og sønderreves af en Sprængning, der flængede Verden og efterlod en tung og blodig Tavshed — ogsaa i ham selv ....

Og midt i denne Tavshed, der havde varet, hvor længe vidste han ikke, lød ganske uventet en Stemme:

— Ingen tror, at vi er gifte med hinanden. Ingen tror det, — gentog Stemmen paa det fine, internationale Fransk, der maaske af tyve Familjer paa Jorden tales saa rent, at den oprindelige Nationalitet ikke spores.

— Du skulde tale et Sprog, man ikke for-

staar, — svarede en anden Stemme paa det samme Fransk, og Klangen var saa blød og skær, at den Rejsende saa op paa Børnene og forstod, at det var dem, der talte.

— Ingen tror, at vi er gifte, — sagde Drengen paa polsk, og man kunde se, at det morede ham at gentage denne Sætning, og at han med Vilje ikke vilde forstaa det tavse Sprog, den lille Pige bad ham tale.

— Du skulde tale et Sprog, man ikke forstaar, — sagde hun rødmende og anstrengte sig for at bekæmpe sin Forvirring. Men da Drengen nu gentog det samme paa russisk, kunde hun ikke mere beherske sig, og hele hendes lille, gullokkede Hoved blev blussende rødt. Hun vendte sig hurtigt om og sagde til en Dame, der sad med Ryggen til hende ved det næste Bord:

— Han driller mig, Mo'r, og siger noget, der kan kompromittere mig.

Moderen vendte sig om:

— En ridderlig Mand bringer aldrig sin Dame i Forlegenhed .... Hun vilde sige noget endnu, men undlod det og fortsatte Samtalen ved sit eget Bord. Paa den rolige Maade hun talte, kunde man se, at den høje, blege Herre med de mørke og fjerne Øjne var hendes Mand, og at de to ældre Damer ved samme Bord var deres Slægtninge. Deres Samtale var saa roligt forekommende, som den kun er det blandt Slægtninge af høj Byrd. De sad i et Luksustog som i deres egen Spisesal, lige

beherskede overfor hinanden og lige ligegyldige mod uvedkommende.

Men Børnene var endnu Børn, skønt de dog i deres Maade at være paa var mere voksne end de fleste voksne.

De sad fornærmede og lod, som om de ikke lagde Mærke til hinanden. Den tolvaarige Pige surmulede endda en lille Smule og anstrengte sig for at se stiv og utilnærmelig ud i sin korte, hvide Kniplingskjole. Og Drengen i engelsk Matrosdragt lod saa kølig og ligeglad, at han af og til maatte skaffe sit Ansigt Hvile ved at nippe til Mineralvandet i sit Glas.

Men da Tavsheden mellem dem blev altfor trykkende og nærmede sig det Punkt, hvor to Mennesker, der tier af Trods, ikke kan beherske sig mere, sagde Drengen langsomt og høfligt forsonende:

— Da Grev Samojlsky gjorde Kur til dig, drillede jeg dig ikke.

Pigen naaede ikke at svare, thi den Rejsende, der ikke vilde være Vidne til Børnenes Fortrolighed, afbrød pludselig paa polsk:

— Aa, undskyld, vilde De ikke række mig Saltkarret.

De saa hurtigt og prøvende paa ham, og Pigen blev saa hjælpeløst rød, at hun gemte hele Ansigtet i sit Lommetørklæde. Men Drengen rakte den Fremmede Peberbøssen og blev straks Herre over sin Forlegenhed. Han bøjede sig ganske svagt og sagde med et fint og elskværdigt Smil:

— Jeg haaber, vi ikke har kedet Dem altfor meget med vor „barnlige“ Skæmt.

„Barnlige“ fremhævede han ved en særlig ironisk Betoning, og uden at vente paa Svar vedblev han i samme belevne Tone:

— Hvor behageligt at møde Landsmænd i Udlandet! .... De kommer fra Paris, vi ogsaa .... Foretrækker De ikke at bo i Continental? Ja, Grand Hotel er heller ikke saa daarligt ....

— Nej, jeg har min egen Lejlighed, — svarede den Fremmede alvorligt.

— Naa ja, vi boede heller ikke længe i Continental. De ved naturligvis, at min Tante har et Palads paa Avenue de la grande Armée ....

Den Fremmede saa spørgende paa Drengen, som øjeblikkelig helt glemte sig selv for at hellige den Gentleman, han talte med, al sin Interesse:

— Ligger Deres Godser i Kronlandet *) eller i Lithauen? — spurgte han, og af dette Spørgsmaal fremgik det, at han havde mærket den svage Akcent, der var i den Fremmedes Udtale af det polske Sprog.

— Nej, jeg har ingen Godser hverken dèr eller andetsteds.

— Saa, ikke ....

— Nej, jeg er Ingeniør ved en Motorvognfabrik her i Udlandet.

— Det er meget interessant! Vi er ogsaa Beun-

*) Kronlandet er det uafhængige Kongerige Polen, og Lithauen er en „polsk“ Provins og ikke en russisk, mener han.

drere og Yndere af Bilsporten, skønt vi ellers har vor egen Væddeløbsstald. De foretrækker selvfølgelig de franske Biltyper?

— Ja, efter min Mening er det de bedste.

— Ogsaa vi kører kun med dem.

Den Fremmede nikkede bifaldende, og da Drengen syntes, at han havde vist denne saa megen Interesse, som Høfligheden krævede, vendte han igen tilbage til sig selv gennem en nevtral Bemærkning:

— Denne Vinter i Paris var ikke særlig kedelig. Vi boer altid om Vinteren i Paris og om Sommeren hos os selv i „Fyrstendømmet Posen". Jeg ledsager netop min Tante til vore Stamgodser ....

— Mit Navn er Lewinsky, — indskød den Fremmede. — Med hvem har jeg den Ære at tale?

— Fyrst Radziwill, — svarede Drengen og bøjede sig næsten umærkeligt.

— Undskyld, — vedblev den Fremmede, der lige havde forestillet sig som Lewinsky, — undskyld mit Spørgsmaal: Er De allerede gift?

Drengen tav et Øjeblik og viste derpaa med en udsøgt ærbødig Haandbevægelse paa sin Dame:

— Fyrstinde Monguschko.

Den Rejsende hilste ligesaa ærbødigt paa den lille Fyrstinde, der smilede saa fuldendt ladylike, som var hun en fejret Skønhed ved et Kejserhof, og ingen af de to Børn mærkede den Skygge, der gled over den Fremmedes furede Ansigt:

— Hvis jeg ikke tager fejl, tjente for nogle Aar

siden en Fyrst Monguschko Zardømmet som Statholder, — sagde han køligt og forstod først, da han havde sagt det, hvor denne Bemærkning førte hen. For Børnene blev saa blege og alvorlige, at han ikke kunde være i Tvivl om det. Men han kunde ikke lade være at fortsætte, nu, da han en Gang havde begyndt:

— Tilgiv, hvis jeg har berørt et pinligt Emne, men var Fyrsten maaske en nær Slægtning af Dem?

Drengen saa den Fremmede haardt og lige i Øjnene:

— Kendte De Fyrsten?

— Ja, jeg kommer netop til at tænke paa, at jeg en Gang ordnede en Sag med ham .... paa Fabrikens Vegne, og ... mærkeligt nok ... døde han ganske kort efter ... Forøvrigt undrede det mig, at en Monguschko vilde tjene Russeren.

Drengen saa deltagende paa den lille Pige, der rystede af Bevægelse, og rettede sig i Vejret:

— Hele Fyrstens Familje tog af den Grund Afstand fra ham, ogsaa Fyrstinden og hans Datter.

— Havde han Børn?

Drengen tav og saa hen for sig, men pludselig løftede den lille Fyrstinde sit blege Ansigt:

— Jeg var hans Datter.

Der kom Trækninger om den Fremmedes Mund, og hans Øjne blev smaa og vagtsomme.

— Det gør mig meget ondt, at jeg har fremkaldt saa smertelige Erindringer hos Dem, men

jeg tænkte mig ikke Muligheden af, at jeg havde Fyrst Monguschkos Datter for mig. Jeg anede ikke en Gang, at han havde Børn .... og ....

— De, der myrdede min Fader, tænkte vist heller ikke derpaa. Ellers havde de maaske ikke gjort det!

— Det er vanskeligt at bedømme. Saavidt jeg erindrer, blev de nærmere Omstændigheder ved hans Død ikke fuldt oplyste og Gerningsmændene ikke paagrebne?

— Nej, vi fik kun fra Petersborg et Billede af den formodede Leder af Attentatet .... Moder ønskede at se det.

— Saa maa De kende den Mand igen, hvor De møder ham og lade ham gribe! Det er sælsomt og meget sørgeligt ....

Den lille Pige løftede sit blege Ansigt og saa paa den Fremmede, som om hun vilde sige noget, men hun glemte det straks og blev ved med at se stift paa ham. Deres Øjne laa fast og søgende sammen, og efterhaanden som der kom et Udtryk af Rædsel i hendes, blev han blegere og blegere. Hendes Læber skælvede svagt, og pludselig begyndte hun at hulke, først ganske sagte, saa stærkere og stærkere, indtil hendes Hoved sank ned mod Bordet.

Drengen og Slægtningene kom hende straks til Hjælp, og den Fremmede rejste sig ogsaa, langsomt og tøvende, som om han vilde gøre noget, sige noget, der kunde trøste det grædende Barn.

Men han kunde ikke finde paa noget og gik ud af Spisevognen og tilbage til sin Plads.

Kort efter holdt Ekspressen ved en stor Station. Den Rejsende sprang ud med sin Haandkuffert og gik frem mod Udgangen af Perronen.

Paa lang Afstand saa han to Herrer staa ved Siden af Billettøren. De stirrede opmærksomt og granskende enhver, der gik forbi, ind i Ansigtet. Men den Rejsende tog ikke Hensyn til dem. Han saa ikke en Gang paa dem, da han viste sin Billet frem, og lod saa uinteresseret af deres Nærværelse, at de heller ikke fik Interesse for ham.

Fyrstinde Monguschko havde ikke forraadt ham.

STERLETTEN

Hamburg er, har jeg ladet mig berette, den By i Verden, hvor man spiser og drikker bedst. I det hele skal det være faa Ting, man ikke kan faa for Penge i den. Al Verdens Varer sejles paa Tusinde Skuder ind ad Elbmundingen.

Mine egne Erfaringer gaar ogsaa i samme Retning, og jeg mindes altid med oprigtig Taknemlighed den gamle Hansastads Gavmildhed mod mig.

Sidst jeg var der, fandt jeg saaledes en sjælden peruansk Likør, der forskaffede mig et Æresdiplom i den Klub, jeg den Gang tilhørte, nemlig: „De frie og overbeviste Alkoholikeres alrussiske Forbund". Nogle Glas af mit nyopdagede Peru kastede nemlig uden Pardon selv de mest overbeviste, alrussiske Medlemmer af vort Brodersamfund til Jorden, og vi smykkede siden den Tid vort Bord med det peruanske Flag og afsang staaende Republiken Perus Nationalhymne ved vore Sammenkomster.

Jeg opdagede denne ualmindelige Likør ved et rent Tilfælde, da jeg engang standsede udenfor en stor Forretning for at betragte de mange udstillede eksotiske Lækkerbidskener.

Jeg skulde lige til at gaa videre, da jeg i det samme opdagede et Glasbassin med en enligtsvømmende Fisk.

— Hvad, — tænkte jeg, — hvad er det! Hvordan er du kommet her? Er det dig, eller er det ikke dig?

Jo, det var ganske rigtigt den, men en ganske lille en, ikke stort andet end lutter smaa trekantede Benplader med sylskarpe Savtakker skjulte i Skindet. Det var en lille Bruskganoide, den eneste Fisk af alle de Frigællede, hvis Skelet er uforbenet, en Overlevende fra før Syndfloden. En lille Unge var det paa et Pund eller to, men dog allerede saa stor, at den var blevet tandløs; thi hos dem har de flere Tænder, jo yngre de er. Den stod saa ensom og betænksom i Vandet. Aa, jeg vidste, hvad den tænkte paa! Den drømte om den store Flod, der falder i det kaspiske Hav, maaske i det Hvide Hav eller Ishavet ved Sibiriens Dødskyst. For den skulde da aldrig have hjemme i Donauen og være blevet fanget af en Skoledreng i Ulm ....

Ligemeget, jeg vil ikke gætte mig til din Hjemstavn, for at du ikke skal gøre et Smertens Spring mod Glasvæggen i dit Fængsel ved at høre mig hviske Navnet paa din store Hjemstavnsflod. Vel ved jeg, at du er sejglivet som Længselen og kan taale at føres Jorden rundt i Fangenskab, kan aande Luft uden at dø og sprælle paa Panden over den fortærende Ild; men jeg vil dog ikke nævne den store Flod for dig, at du ikke skal svulme op af

Raseri og blive saa stor som din Onkel, Støren, der kløver de salte Have, leger i dine Floder og vilde sprænge Glasbassinet, hvis han var i dit Sted. Aa nej, jeg vil tænke paa, hvorledes jeg spiste din Broder og Søster og deres Hundrede Tusinde Æg, drak deres ravgule Saft, til det svimlede for mig .... Nej, det kan ikke nytte, du mimrer saa smerteligt med din lille bevægelige Bruskmund! Og nu gaar jeg ind og spørger, hvad du koster.

— 100 Mark, min Herre! — sagde Gastronomen bag Disken.

— Ja, det er en kostelig Fisk, maaske det kosteligste, der er til i Verden, naar jeg tænker mig om .... Hm .... Hvad jeg vilde sige .... Hvad er der i den Flaske deroppe?

— Peruansk Likør

— Er den stærk?

— 95 %.

— Den brænder altsaa Hul, hvis man hælder nogle Draaber ud i Haanden.

— Meget sandsynligt.

— Drikkes den her paa Pladsen?

— Naa-aa .... Nærmest kun i vidt fremskredne Tilfælde ....

— Turde jeg bede Dem om to Flasker ....

Da jeg igen kom ud paa Gaden, saa jeg endnu engang ind til Sterletten, inden jeg kørte hjem til mit Hotelværelse og gav mig til at gaa op og ned ad Gulvet, overvældet af Erindringer om Dwinaen

— Længslernes Land for mig og den fangne Sterlet — —

Ja, det var den sidste Sommer, jeg var deroppe, de sidste lange Dage, jeg saa, de sidste hvide Nætters Blændværk .... Naar skal jeg se jer igen? ... Selv de korte Timer, naar Solen var nede, var saa lyse, at man kunde læse et Brev, hvis man vaagnede ved at drømme om den, der havde skrevet det.

Gennem mit Vindue mod Nord kunde jeg se Solen gaa ned og staa op — saalænge holdt den sig paa Himlen. Mens den var nede, gik store, guldspættede Himmeldyr frem over Synskresens Purpurskel for at græsse paa de lotusfarvede Stjerneagre. Og naar de havde ædt Stjerneblomsterne af de blegrøde Marker, vendte de sig igen mod Nord og prustede, saa der stod Damp og Taage af deres Muler, Damp og Taage over den gryende Diamantmorgen.

Huset, jeg boede i, var bygget af min Ven, Ismaleren. Han var en Bondesøn fra den nordlige Dwina, og havde i sin Fødeby rejst et Træslot som Mindesmærke over sig selv i levende Live. Naar man kom oppe fra Floden, kunde man paa tredive Wersts Afstand se det ligge paa den høje Brink. Tredive tomme Sale var der i det, fulde af én Mands Ry. Nedenunder dets alentykke Bjælkevægge pløjede Dwinaen sit milevide Flodland. I et Aarhundrede pløjede den hele sin Ager fra den ene høje Bred til den anden, ovre paa hin Side,

hvor man lige skimtede en Kirkekuppel som en grøn Plet mod den blaa Himmel.

Den drev Vekseldrift med sin Dal, lod ligge i Brak, gødede med Dynd og Slam og lagde ud til Græs, mandshøjt og tungt af Saft og Sødme.

Nogle Dage boede jeg paa dette Sted. Vi gik i de store og tavse Skove, hvor Bjørnen og Ulven løb lydløst over de graagrønne Mostæpper. Vi drak af navnløse Mineralvandskilder, der drev Møllehjul i glemte Skovdals-Bygder .... Vi levede!

En Eftermiddag vandrede vi langs Floden for paa nært Hold at se den pløje sin Jord med Tusinde og Tusinde Øksnekræfter. Hvor den tog haardt fat, saa det ud, som om favnestore, vandblanke Kvadersten sprængtes op fra Dybet og furedes bort af det fossende Plovjern til Fyld paa en melhvid Sandbanke. Men naar den gav sig god Tid, hvor der ingen Pynter og Fremspring var at pløje bort, gik den saa jævnt og mageligt bag sit Spand, saa man syntes selv at skulde kunne styre det i en Sytraad ....

Saa man over til den anden Bred af Flodlejet, kunde man lige skimte Omridsene af Tingene. Men et Raab bares lydt derover af den soldøbte Vandflade. Det véd jeg, fordi to Fiskere hørte vort „Ah-uh! Ah-uh! En Baad!!“ og sendte en Dreng over til os. Baaden var ikke større, end at vi lige kunde sidde paa Hug i den; den tog ikke Vand ind, naar vi forholdt os aldeles ubevægelige, mens Drengen roede paa skraa over Strømmen.

De to Fiskere og Drengen havde deres Sommerbolig paa en lille Sandbanke med Pilebuske. Den bestod af en gammel Baad med Kølen i Vejret og et Ildsted udenfor.

— Guds Hjælp og God Dag! sagde vi, da vi var ved Ildstedet. — Hvordan gaar det med Fiskeriet?

— Aa, saa smaat, saa smaat, ja.

— Har I nogen Fisk?

— En lille Sterlet, mener De?

— Ja, en lille Sterlet paa en fem-seks Pund.

— Det kunde vel hænde. Vi kan se efter i Hyttefadet.

Og i Hyttefadet var der Sterlet for en hel Formue. De fattige Fiskere ejede en Formue i levende Sterletter. Det var ikke en lille forgræmmet Unge som den i Glasbassinet, men store, guddommelige Fisk af den Slags, der bæres ind, naar Fyrster sidder til Taffels.

Vi valgte en af Mellemstørrelse. Den vilde have passet paa Bordet hos en mindre Filantrop, der lige var ophøjet i Adelsstanden. Men vi puttede den nu selv i Kedelen over Fiskernes Ildsted. Og mens vi sad og stirrede paa Kedelen, hvor den sønderlemmede Sterlet endnu krympede og vred sig i det kogende Vand, fortaltes der saa meget af dens Levned, at jeg syntes selv at have været nede i Floden sammen med den ....

Ja vel! Nu husker jeg det:

Da Vandet blev saa mørkt, og gule Blade sejlede ned ad Floden, havde en Flok af os stillet sig med

Hovederne sammen i et dybt Mudderhul. Saadan stod vi i Kres hele Vinteren og sov uden at røres af Strømmen, der gled hen over vort Leje. Hvad vi tænkte paa, mindes jeg ikke, men jeg tror nok, det var af den Slags, der ikke tales om.

Vi vaagnede alle omtrent paa en Gang ved en skurende Lyd gennem Vandet. Og da vi fik Mudderet gnedet af Øjnene og havde slugt det, der klistrede Munden sammen, saa vi kunde komme til at sprøjte friskt Vand gennem Sprøjtehullerne, fornam vi, at det var Isen, der brød paa Floden. Det var altsaa paa Tiden at rette Lemmerne, og det gjorde vi. Ganske forsigtigt rørte vi Finnerne. En af de yngre slog straks et uanstændigt Slag med Halefinnen, saa det gøs gennem Bruskstrængen i de gamles Ryg. Havde de kunnet, havde de rendt de spidse Snuder i Siden paa den, der hvor der ingen Benplader er, men deres Lemmer sov endnu, saa det snurrede, bare de rørte sig. Kun en af os blev staaende med Hovedet i Mudderet, som havde den ingenting hørt. Det var Oldermanden i vor Flok. Sidste Foraar havde den jaget alle os yngre bort, naar vi kom og vilde være med til at lege bare en lille Smule med Æggene. Og nu stod den uden at røre sig, skønt det snart var Legetid igen. Hen mod sidste Sovetid var den noget mat af det Mavesaar, den fik, da den en hvid Nat sprang og slog Ottetaller oppe i Vandet om den grinagtige skarpe Tingest, som paa sine Steder bliver hængt ned til os. Den er saa skarp og glat, at man ikke

kan holde sig fra den, heller ikke de Gamle — af og til. Og, som sagt, vor Oldermand fik et Mavesaar, da han ikke kunde lade være med at gnide Bugen op ad den i et af sine Ottetaller. Maaske er det derfor, han bliver staaende og sover Vintersøvn endnu .... De andre lagde ogsaa Mærke til det, men lod som ingenting: Det fik blive hans egen Sag, hvis han vilde sove videre, og vi yngre kunde da maaske faa Lov til at lege noget mere med Æggene.

Da vi ordnede os i Stime for at gaa op mod Strømmen, glemte vi den straks, saa travlt som vi havde med at tage Foraarskost til os. Bunden var fuld af Myggepupper og smaa Orme. Blot vi strakte Munden frem, kom der straks noget i den. Vi svømmede og spiste uafbrudt, og jo længere vi svømmede mod Strømmen, jo varmere blev det, og jo mere spiste vi. Det var en skøn Tid .... Jeg blev saa stærk i Gællerne, at jeg kunde sluge alt Vandet i Floden i en Mundfuld og blæse det ud igen, saa det stod skumhvidt af Sprøjtehullerne. Naar jeg blev ked af Ormene og Myggepupperne, aad jeg fint Slam, der laa og gærede paa Bunden. Jeg aad, saa jeg til Tider blev helt drukken — de andre med. Og saa begyndte vi at lege. Vi legede, saa jeg ikke kan taale at tænke paa det, legede saa længe vi kunde. Hvert Par af os havde Hundrede Tusinde Æg at lege med. Vi blev saa trætte som før Vintersøvnen. Og da vi ikke kunde mere, holdt vi op, men da var vi ogsaa helt oppe ved den Ren-

de, gennem hvilken Oldermandens Fa'r og Mo'r for Hundrede Legetider siden var komne fra deres egen Flod ind i vor. I deres Flod, fortalte Oldermanden, gik Strømmen til den anden Side. Han kunde aldrig lide vor Strøm, fordi den gik modsat af den, han havde været Rogn i. Men gaa alene tilbage gennem Renden turde han ikke, og vi andre havde ingen Lyst til at svømme efter hans Snak, navnlig midt i Legetiden . Og naar vi var færdige med den, var vi saa søde og hede i Kroppen, at vi hellere lod os drive tilbage med Strømmen til det store, kølige Sommervand, end krybe ind i Gamlingens Rende. I den første Tid, mens vi drev ned ad Strømmen igen, tænkte vi, som efter Vintersøvnen, kun paa at spise. Af og til spiste vi saa meget, at vi af Vildskab sprang lige op til Overfladen midt paa Dagen, skønt vi ikke havde noget at gøre deroppe paa den Tid. Men ellers havde vi ogsaa Brug for vore Kræfter til andre Ting. Paa sine Steder var Strømmen saa stærk, at vi maatte krydse ned ad den for ikke at blive revne med. Blev vi kede af det, stillede vi os med Hovedet mod Strømmen og svømmede paa Stedet. Herligt var det at staa saadan stille og føle Vandet stemme mod Hovedet. Vidste man ikke bedre, kunde man tro, at man svømmede fremad med fuld Kraft. Mange lækre Ting flød lige ind i Munden paa os, naar vi stod saadan og traadte Vande paa et Sted. Og lyttede man, hørte man underlige Toner synge gennem Vandet. Stærkest lød det, naar en af de store Fisk, der svømmer paa

selve Overfladen, gik hen over os. Den skovlede Vandet bag ud med sine rullende Finner, saa det hvirvlede og kogte i Strømmen længe efter, at den var svømmet over os. Den fløjtede og hvæste ogsaa gennem sine Sprøjtehuller. Jeg holdt nu mere af at høre Vandet fløjte sagte paa et skarpt Sivblad eller rusle med Kiselstenene, der hvor de stærke Fald var. Men Oldermanden sagde en Gang, at det var Ungdommeligheder. I den Flod, han var kommet fra som Rogn, var der saa mange af disse store Hjulfisk, at man havde andet at tænke paa end Drømmerier. De sprøjtede noget ud, som han kaldte Petroleum, og det var ikke godt for de rigtige Fisk nede i Floden. Man fik en daarlig Smag i Munden og blev ram i Kødet, saa man ikke var rigtig svømmeglad, sagde han. Men han havde nu saa meget at skulle have sagt, navnlig efter at han fik sit Mavesaar.

Efterhaanden kom vi næsten alle ned til det store Sommervand i Floden — næsten alle, for nogle Stykker af vore var nu og da kommet ind i et Spind med fine Masker, som de ikke kunde komme ud af igen, ejheller springe over. Og dér blev de da staaende, mens vi gik videre. Hvis de ikke staar paa samme Sted, naar vi kommer igen til næste Legetid, ved jeg ikke, hvor de er blevne af. Men det ved jeg, at hidtil har vi aldrig mere fundet dem igen, der er blevet staaende paa den Maade. Hvad vilde de ogsaa ind i det Spind efter! Forøvrigt var ogsaa nogle af de yngre taget med ud at svømme

af Gedder og Laks, vi havde mødt. Især Gedderne havde en underlig Lyst til at tage de Yngre af os ind i sig og svømme væk med dem, som om de ikke selv kunde svømme. Men det var de svageste og mindst selvstændige, der kom ind at svømme i en anden Fisk. Jeg for min Del satte altid fuld Fart op, naar jeg saa en Gedde. Men jeg holder nu ogsaa mest af at svømme selv, og mine Benplader er allerede tykke og hvasse.

Nede i det store Sommervand var Floden saa bred, at vi næsten aldrig svømmede tværs over den. Vi holdt os om Dagen nede paa Bunden og spiste. Højere oppe i Vandet var det nemlig saa lyst, at man fik ondt i Øjnene. Henimod Aften drak vi Orme- og Planteslim, og naar alle de smaa Lys gav sig til at skinne oppe i Overfladen, steg vi op og sprang igennem dem. Det var saa smukt at se de andre springe med deres graa Rygge og bleggule Buge gennem de smaa tindrende Lys deroppe. Jeg holdt mest af et sølvblaat Lys, der faldt over hele Floden en Gang om Maaneden. Nogle Gange steg jeg helt op i Vandet, saa højt, at jeg havde Øjnene ude i det underlige tynde og lette, der er ovenfor Vandskorpen, for at se, hvorfra det sølvblaa Lys kom. Til Tider lyste det svagere. Det var, naar det havde samme Halvmaaneform som min Halebræmme. Jeg tror nok, det var Genskinnet af min Halefinne i det tørre Vand ovenfor vort vaade.

Men det skønneste blandt alt det, der lyste, var dog den skarpe og blanke Ting, der af og til hang

ned i Vandet. Den var saa glat og fintformet som Kløften i min Underlæbe. Jeg ved ikke hvorfor, men den mindede mig om Legetiden oppe ved Flodens Udspring. Jeg kunde ikke lade være at komme den nær, springe om den, stryge tæt op ad den for at komme til at røre blot ganske let ved den. De andre havde det paa samme Maade, og der hang om Natten nok af disse blanke, forførende Ting, mere end nok til os alle at lege med. Næsten hver eneste Nat hændte det, at en eller flere af vore, som de bedst legede og sprang, pludselig stod stille i Vandet, som om de var blevet holdt fast af noget. Jeg svømmede flere Gange ind under dem, der saadan paa en Gang holdt op med at lege og saa da, at det lille Legetøj altid sad fast i deres gulhvide Bug. Det var saa underligt at se dem staa saa stille og ubevægelige og lyksalige. Naar vi andre om Morgenen gik ned til Bunden igen, blev de alene tilbage, og naar vi kom op den næste Nat for at lege videre, fandt vi dem ikke mere.

En Nat som jeg bedst legede med den blanke Ting, mærkede jeg pludselig et haardt Ryk og en sød og bitter Smerte igennem mig. Jeg stod straks stille i Vandet, kunde ikke andet. Og selv om jeg havde kunnet, havde jeg dog ikke rørt mig, saadan en Smerte var det. Alt blev saa underfuldt i mig. Det var som midt i Legetiden ved Flodens Udspring. Jeg syntes at være bleven en hel anden. Smaa lækre Ting flød forbi mig, uden at jeg fik nogen Fornemmelse ved at se dem. De andre af

vore, der vedblev at lege som før, syntes mig saa fjerne og uvedkommende, som om det slet ikke var dem. Jeg var saa helt henført af noget, jeg ikke vidste, hvad var. Til at begynde med stillede jeg mig mod Strømmen og svømmede ganske sagte for ikke at blive ført bort, men efterhaanden bevægede jeg Finnerne langsommere og langsommere, og jo langsommere jeg bevægede dem, jo vidunderligere følte jeg Smerten, indtil jeg tilsidst helt holdt op at bevæge mig. Og da opdagede jeg ved at se ned paa Bunden, at jeg alligevel ikke førtes med af Strømmen, men blev holdt fast midt i den af en Kraft udenfor mig selv. Jeg forstod det ikke og tænkte snart ikke mere over det. Jeg syntes, jeg blev saa stor, som om jeg selv var Floden med alt dens mægtige Vand. Og efterhaanden blev det saa lyst, som blev jeg selv og alt andet lysere og lysere. Pludselig maatte jeg holde op med at aande. Det strammede i mine Gæller, som den Gang jeg sprang over et Fiskegærde og var et Øjeblik oppe i det tørre Vand. Noget tog haardt om mig, det gjorde ondt i mig, og i det samme var jeg igen nede i et lille, mørkt Vand. Der var ogsaa nogle andre af vore, men de sagde ingenting, stod saa trætte og eftertænksomme ligesom jeg selv.

Hvorlænge jeg var i det lille, mørke Vand, ved jeg ikke, men da jeg blev taget op af det, kunde jeg igen ikke aande. Det nye store, hvide Vand, jeg var kommet i, var saa tørt, at jeg var lige ved at briste itu. Men det glemte jeg snart, da jeg fornam, at

jeg skiltes ad i mange Dele. Det var, som om der blev mange, mange smaa, levende Fisk af mig, og at de dog allesammen var mig alligevel. Vi kom ned i et lille Hul, der mindede mig om det, vi sidst sov Vintersøvn i, og vi og jeg — jeg mener mig selv og alle de andre, der var blevet til ved, at jeg sønderdeltes — stod ogsaa i Kres, ligesom før Vintersøvnen. Ganske langsomt blev Vandet koldere og koldere, saa koldt, at vi stemmede Hovederne mod Bunden for ikke at fryse. Aldrig havde Vandet været saa koldt nogensinde. Tilsidst sved det som Is. Nu maatte vi sove Vintersøvnen. Jeg blev saa mat og tung og søvnig, og da jeg var lige ved at sove ind, kom jeg til at tænke paa Oldermanden, der stod og sov den store Vintersøvn ....

— Nu tror jeg den er mør, — hørte jeg underligt uventet min Ven, Ismaleren, sige. — Lad os faa den af Ilden, ellers koger den itu!

Jeg saá op paa ham, og han lo ad mig, fordi jeg havde siddet og stirret paa Kedelen med lukkede Øjne.

— Ja, Luften er stærk her, — sagde den ene Fisker ligesom undskyldende, — nu skal vi skylle Skeerne, saa De kan faa Fiskesuppen at smage.

Og vi fik hver sin Træske, blankslidt af lang Tjeneste. Kedelen blev stillet paa Toppen af Sandbanken, og vi satte os uden om den. Seks var vi i det hele. Hver af os havde en stor Humpel Rugbrød i Haanden, bestrøet med groft Salt.

— Ja, nu søber jeg for, — sagde Ismaleren, — ellers faar vi ikke begyndt.

Og langsomt, Rækken rundt, gav vi os til at søbe.

Ovenpaa Suppen flød et tykt Lag Fedt, gyldent som smeltet Rav, duftende som det harpikstunge Sus gennem Urtidens Skove. Den blege Suppe neden under dampede mod Ganen, som var det den varme Taageem fra Floden, Vandets Aande, alle Dyrenes Sjæle dernede fra Dybet.

En og anden af os lukkede Øjnene, naar han havde Munden fuld af Suppe, som for at erindre, hvad den smagte af ....

— Pas paa ikke at sluge Benpladerne, — sagde Ismaleren. Han holdt et Stykke af Sterletten i Skeen. — Faar man dem i Halsen, er man færdig. Pas paa, ellers kan det gaa galt!

— Ja, ellers kan det gaa galt, — gentog den mest faamælte af Fiskerne. Han vilde sige noget mere, men tav det i sig med en Mundfuld Fisk.

Og vi tav alle, efterhaanden som vi skar smaa Stykker af Sterletten løs med Skeerne. Man hørte kun, hvorledes hver især arbejdede med Tungen for at faa de smaa Benkorn og farlige, trekantede Bentakker i Skindet skilt fra Kødet og spyttet ud. Vi saa alle stift frem for os, og kun Læberne og Tungen bevægede sig paa en egen sky og glubsk Maade. Var en fremmed Vandringsmand kommet forbi, havde han undret sig over, hvad der vel kunde være i vor Kedel, og om han ikke gjorde bedst

i at skynde sig videre, som om han ingenting havde set.

Hvad smagte det af, dette fine, milde, berusende Kød! Hvilken Urimelighed var der ved alle disse bløde Bruskdele og ravgyldne Rygstrænge? Hvorfor var det saa ufuldendt, saa førtidigt, dette Hovede, under sin snævre Benbrynje?

Var det ikke en Erindring om en egen Slags hvidt og sødt og dødsforbudent Kød? .... Hvem véd? .... Hvem véd vel, hvad vi mindes uden selv at vide det! *Hvem* véd, hvorfor jeg syntes, at en Sterlet fra den nordlige Dwina smagte af Verdens Skabelse, af Kærlighed, af det dunkle og dybe Blik, der gør mit Ansigt gustent! ....

Jeg ved det ikke! ....

— Det var Djævelen, som den smager godt, — stønnede Ismaleren og lagde Skeen fra sig. — Lad os nu faa Teen. Vi kan jo drikke paa Omgang af Jeres tre Kopper. — Hvad faar I forøvrigt for Sterletten i Sommer?

Den af Fiskerne, der hidtil havde talt mindst, skubbede eftertænksomt Huen bag i Nakken, inden han svarede:

— Aa, saadan jævnt ved det samme, noget over, noget under, ligesom der er Fisk og Købere til.

— Altsaa, saadan omkring ved de fyrretyve Kopek for Pundet.

— Deromkring ja.

— Det er egentlig billigt for saadan en Fisk, naar man tænker, at ....

— .... Ja, tænker, at Opkøberne faar ti Gange saa meget i Petersborg for ikke at tale om andre Steder. Men efterhaanden som de ødelægger den i Wolgaen med Petroleum og Net, højner Prisen sig her. Vor er ogsaa den fineste. Men forresten maa vi takke Vorherre, naar vi i det hele taget faar noget for den.

— Noget for den?

— Jo, man turde jo knap fiske efter den, da den kom herind. Folk troede, det var den Onde selv, der var gaaet i Floden. Siden gav en Fiskehandler sig til at købe op. Han fik den næsten gratis. Det kan snart blive Hundrede Aar siden.

— Ja rigtigt! Det er jo ogsaa sandt! Men Hundrede Aar kan det da ikke være, siden Kama og Dwina blev forbundne ved Jekaterininsky-Kanalen. Det var jo omkring 1830, den blev gravet.

— Hundrede Aar eller ej, min Bedstefar tog den første Sterlet her i Floden, efter hvad min Far fortalte mig, saa kan du selv regne efter.

— Saa, havde jeg vidst det, havde jeg altid købt min Sterlet herovre hos dig.

— Ja, der kan du selv se .... Som jeg siger, min Bedstefar tog den første Sterlet her i Floden og døde af det. Siden er det gaaet i Arv i Familien.

— Det var som den! .... Døde han af det? ....

— Fordømt er jeg, om han ikke døde af det! ... Ser du, han var Fisker ligesom vi, ja, og laa paa Floden Aaret rundt med sin Kammerat, om Sommeren i Baad og om Vinteren paa Isen, hvis han

da ikke paatog sig Købmandskørsel til Petersborg .... Som de nu en Sommermorgen laa herude og eftersaa Krogene, fornam han, at der sad noget svært saa ganske stille paa en af dem. Da han fik det højt nok op, stak han Nettet under, og ind i Baaden med det samme, og der ser han en Fisk, han aldrig havde set Magen til. Han blev ligesom lidt underlig ved det, og fæl er den jo ogsaa saadan ved første Øjekast, men min Bedstefar havde faret til Søs, skal jeg sige dig, saa han tog sig i det og saa Fisken an, for det kunde han jo se, at det var en Fisk .... Hans Kammerat derimod gik rent fra det, blev saadan helt ude af sig, og jo mere Fisken sprang i Baaden med Krogen i Bugen, jo værre blev det med ham .... For jeg skal sige dig, at ligesaa fin og sart den er nede i Vandet, og ligesaa stille den sidder paa Krogen, ligesaa ustyrlig er den, naar den kommer op .... Bedstefar talte Fornuft med ham, men han bare korsede sig og vilde i Land, ellers sprang han i Strømmen. Nu er der jo Folk, der har det paa den Maade, og hvem ved ikke, at der er Ting, man skal tage sig i Vare for baade at tale om og komme for nær ....

Her korsede Fiskeren sig hurtigt et Par Gange.

.... Altsaa roede Bedstefar ham i Land og gik ogsaa selv hjem med Fisken. Men hans Kammerat løb gennem hele Byen og raabte, at Bedstefar havde trukket selveste Antikristen op af Vandet og taget den med hjem. Anden Besked kunde man ikke faa af ham. Naa, saa var der jo nogle af Bed-

stefars Bysbørn, der saa ind om til ham for at faa rede paa Sammenhængen, og der ser de Uhyret springe som besat paa Gulvet inde i Stuen. Øjensynligt vred den sig for Korset og Helgenbilledet. Det kan jo nok være, de kom ud igen i en Haandevending. Lidt efter var hele Byen stimlet sammen udenfor. Byældsten bankede forsigtigt paa og talte med Bedstemor, men hun turde ingenting sige, og han saa da ind ad Døren til Bedstefar:

— Hvad, — siger han, — Jefim Petrowitsch, er det du har taget i Floden?

— Hold Kæft! raabte Bedstefar. For nu var han nemlig blevet gnaven.

— Jefim Petrowitsch, betænk hvad du gør! Tænd Lampadaen foran Guds Moders Billede, at den Lede ikke tager dig i Vold. Vaer dig for Omgang med urene Magter!

— Nu skal den Onde! .... slog Bedstefar i Bordet, for han var slem til at bande, naar det kom over ham.

— Jefim Petrowitsch! ....

I det samme trak Bedstefar Sækken af den Kurv, han havde lagt Fisken i, saa den med et Spring skvat ud paa Gulvet. Byældsten faldt baglæns ud af Døren, og Bedstefar kom i saadan en Hasard, at han greb sin Kniv, skar Hovedet af Fisken og kylede det efter Byældsten og de andre ude paa Gaden .... Men se, det var nu dumt gjort af ham, for Hovedet er jo dog det bedste paa hele Fisken.

Imidlertid var Byældsten kommet saa meget til

sig selv, at han fik fat i Popen, og de gav sig straks til at ringe med Kirkeklokkerne og gik i Procession med alle Helgenbillederne til Floden for at besværge Antikristen. Som de nu kommer op fra Floden igen, standser Popen udenfor vort Hus og stænker med Vievand og læser Bønnen om Bevarelsen fra det Onde og alt, hvad deraf er.

Det huede ikke Bedstefar, dette her. Han var blevet svært gnaven over denne Historie med Fisken, og naar han havde sat sig noget for, var han hverken til at bide eller stikke i. Det ligger til vor Familie. Han putter derfor Hovedet ud af Vinduet og korser sig for Helgenbillederne.

— Hvad vil I her, Venner? siger han til dem. — Er jeg en Abekat eller et Fugleskræmsel, siden I staar her og gloer? Eller har I set Djævelen sidde og kige ud af Skorstenspiben?

Men de tier allesammen.

— Fordi I aldrig har set en saadan Fisk før, I Høveder, — siger han videre, — er der ingen Grund til at skabe sig tosset. Da jeg foer til Søs, saa jeg meget værre Fisk, baade den som en Blære med Pigge paa og den som et Hjul med Hul i Midten og den som en Kovom med Hundeøjne og Slanger om Halsen. Ja, og saa gør I Postyr for saadan en lille, pæn Fisks Skyld, som den jeg har herinde. Nu skal jeg sige Jer noget andet, og det er, at jeg byder Jer til Gilde her hos mig paa Fisken, og dertil giver jeg en Spand Brændevin ....

— Led os ikke i Fristelse og bevar os for det Onde! løftede Popen sit Kors mod Bedstefar.

Men dermed var det ogsaa ude med Bedstefars Taalmodighed. En haard Hund var han, og nu kunde han ikke styre sig længere.

— Ja, saa skal da ogsaa den Onde fortære Jer! brølede han. .... Men først æder jeg den selv med Hud og Haar! Og kan I nu se at komme afvejen, ellers! ....

Dermed greb han den hovedløse Fisk ved Halen og stak den ud gennem Vinduet. Ti Pund var den paa, og Blodet drev af den, saa den var jo fæl at se paa saadan ved første Øjekast. Ikke underligt, at Processionen var som blæst bort med det samme.

Bedstefar tog i et Spring den største Vandspand, og ud af Døren med det samme. Da han løb ned ad Gaden, flygtede alle for ham. Inde i Brændevinsboden gemte de sig under Disken, og han tappede saa hele sin Vandspand fuld og gik igen. Kommet hjem befalede han Bedstemor at skære Fisken op og sætte den over Ilden. Men hun vilde ikke, hvormeget han end bandte. Selv da han tog en Tovende og strøg hende med den, fik han hende ikke til at røre ved Fisken. Hun smed sig i en Krog, og der blev hun liggende. Min Far, der har fortalt mig det hele, laa ovenpaa Ovnen og saa til. Bedstefar gav sig da selv til at koge. Men rigtig glad ved det var han ikke. For nu var han jo helt alene mod alle de andre, naar ikke en Gang hans egen Kone

vilde staa ham bi. Min Far hørte selv, hvordan han skældte over hende, mens han stod og passede Fisken. Af og til øste han et Glas Brændevin op af Spanden og drak.

Da Fisken var færdig, korsede han sig og satte sig til Bords. Hele Gryden tog han for sig paa en Gang, alle de ti Pund Fisk.

Min Far sagde, at han aldrig hverken før eller siden havde spist noget, der smagte saa godt, som den Fisk lugtede .... For jeg skal sige dig, at han ikke i hele sit Liv tog en eneste Bid Sterlet i Munden, saa mange han end fangede af dem ....

Da Bedstefar havde søbet lidt af Suppen, langede han med Skeen ned efter et Stykke Fisk, saa paa det et Par Gange og bed i det. Derpaa spiste han i en halv Time uden at flytte sig fra Bordet, naar undtages, at han af og til tog Spanden med Brændevin og drak af den. Da han var, hvad man kalder mæt hertil ....

Fiskeren trak med Fingeren en Linje i Højde med sin Mund.

.... rejste han sig, saa ud af Vinduet, løsnede Bæltet lidt og stak Hovedet ned i Brændevinsspanden og drak, som en Hest drikker. Saa aad han lidt, drak igen og begyndte at synge.

Der var aldrig nogen, som havde hørt ham synge før den Tid, og det han sang, var der ingen, der forstod, men sang gjorde han. Saadan aad og drak og sang han skiftevis, til han pludselig tav stille med aaben Mund. Han hostede et Par Gange, satte

sig ned og hvæsede ud af Halsen, saadan som naar en Ko har faaet en Roe i den forkerte Hals. Da han holdt op med det, sad han lidt stille og tænkte sig om, til han igen begyndte at hvæse og gurgle. Og det blev han ved med. Omsider rejste han sig og gik hen i Krogen til Bedstemor. Han løftede hende op og strøg hende over Haaret .... Min Far sagde, det var den eneste Gang, han havde set ham gøre det. Og da han havde ført hende ud i Stuen, hvæste han:

— Jeg har forslugt mig paa den Satans Stør ... Jeg troer, det er forbi ....

Derpaa lagde han sig paa Bænken, og Bedstemor knælede ved Siden af ham og græd med Hovedet paa hans Bryst.

Pludselig rettede han sig i Vejret og stammede:

— Drengen!

Bedstemor hentede min Far ned fra Ovnen, og da han var trukket helt hen til Bænken, tog Bedstefar hans Hoved helt nær til sig og hviskede i Øret paa ham:

— Fisk til Mor ... Det var en Stør ... fang den ...

Lidt efter døde han under svære Pinsler.

I Byen forstod de jo nok, hvordan det var gaaet til: Den Onde tog sine! ...

Bedstefar blev begravet udenfor Kirkegaarden. Først og fremmest havde han haft Omgang med den Onde selv, og dernæst var han død uden at modtage det hellige Sacramente. Min Far viste

mig, hvor de gravede ham ned, samme Aften som han var død .... Jo, det kan gaa underligt til i Verden .... Jo, jo .... Underligt kan det gaa til i Verden ....

Fiskeren saa frem for sig, inden han fortsatte:

— Siden den Dag skyede de andre i Byen vort Hus. Og min Far, der jo ikke var stort andet end en Dreng, kunde ingen Kammerat faa til Fiskeriet, saa han maatte klare sig, som han bedst kunde. Og det gjorde han! .... Som han nu en Dag ligger og efterser sine Kroge, faar han, Herren hjælpe mig, saadan en Fisk ind i Baaden, som den hans Far var død af. Men han var ikke forknyt og traadte Hovedet fladt paa den med sin Støvle.

Om Aftenen gik han ind paa Kirkegaarden med Fisken og begravede den i indviet Jord. For han tænkte som saa, at var hans Far kommet udenfor Kirkegaarden, var det vel bedst at lægge Antikristen indenfor. Saa kunde den da ikke komme op igen og gøre flere Ulykker hverken paa levende eller døde ....

Men vil du nu tænke dig! Der gaar næsten ikke en Nat, uden at han faar en eller flere af disse Utysker paa sine Kroge. Og efterhaanden smadrer han Hovederne paa dem og begraver dem i indviet Jord. For der maatte vel blive en Ende engang paa Djævelens Yngel .... En Aften, da min Far kommer i Land med saadan en Fisk, møder han en fremmed Mand.

— Hvad har du dér? siger Manden.

— Ingenting ....

— Lad mig se ....

Min Far tier, forstaar du, og lader som ingenting.

— Fanger du mange af dem?

— Hva'?

— Hvad gør du med dem?

— Ingenting ....

— Nu skal jeg sige dig noget: for hver saadan Fisk, du fanger, stor eller lille, giver jeg dig 25 Kopek i Sølv.

— Hvor er du ellers fra? — siger min Far til Manden.

— Jeg er fra Archangelsk, rettere sagt fra Solowetzky-Klostret.

— Skal Fisken til Klostret?

— Ja vel, til Klostret ....

Se, det mente min Far nok, han kunde gaa ind paa: Kom Fisken til Klostret, var det jo endnu bedre end at lægge den ned paa deres egen Kirkegaard, tilmed naar han fik 25 Kopek i Sølv for hver Fisk, stor eller lille. Og saadan begyndte han at fange Sterlet for Penge. Naar han havde nogle Stykker i Hyttefadet, sendte han dem med en Lejlighed ned ad Floden til Manden i Archangelsk og fik Penge tilbage. Siden kom der andre Mænd fra Petersborg, der forstod sig paa Fisk, og efterhaanden steg Prisen til henved fyrretyve Kopek for Pundet, som jeg sagde før .... Men regn nu selv efter, om det ikke er Hundrede Aar siden, den før-

ste Sterlet blev fanget herude i Floden. Der skal ikke mangle meget i det. For som sagt, min Bedstefar tog den første og døde af det. Efter ham fiskede min Far, men han druknede det Foraar, da Isen brød saa sent. Efter ham fiskede jeg og min Søn dér og hans Dreng ....

Beretteren pegede paa den anden Fisker og Drengen.

... Saa nu kan du jo selv regne efter!

Fiskeren tav, saa op mod den synkende Sol og sagde:

— Men jeg har vist snakket over mig. Nu maa vi sætte Krogene ud —

Ogsaa vi brød op for at opleve nye Ting, og jeg havde helt glemt Sterletten, til jeg saa den svømme i et Glasbassin i den gamle Hansastad. Og havde jeg ikke Hjerneskallen af en Sterlet og tre af de farlige Benskæl liggende her foran mig paa mit gamle Chatol, kunde baade andre og jeg selv tro, at det hele var Digt. Men nu ved jeg altsaa med Bestemthed, at Sterletten er sejglivet som Længselen og kan føres Jorden rundt uden at dø, selv om der ikke er mere tilbage af den end en Hjerneskal og tre farlige Benskæl.

HJERTET

Apoteker Bierbaum var født i Pernau, Estland, havde staaet i Lære i Dorpat og var derefter bleven Provisor i en lille Flodby nordpaa. I dette Afsnit af hans Liv var der ikke hændet ham noget, som ikke hænder enhver Lærling og Provisor. Han skyllede Flasker og rørte Salver sammen ligesom alle andre, vaagede om Nætterne, læste Recepter, læste en Gang imellem fejl som alle andre og gik i dødelig Angst, til det konstateredes, at Afslutningen paa den betræffende Patients Jordeliv ikke direkte skyldtes hans Medicin.

Med andre Ord, han førte en ganske almindelig Provisortilværelse.

Først da han giftede sig med en pukkelrygget, men velhavende Pige og selv blev Indehaver af Apoteket, indlod han sig paa mere ualmindelige Ting.

Imidlertid maa det siges, at hans Kone af en pukkelrygget at være var et overmaade elskeligt lille kvindeligt Væsen, ikke mindst fordi hun inden længe blev syg og gik hen og døde uden at efterlade sig Arvinger.

Ved den Anledning havde Bierbaum dog ikke

læst Recepten forkert. Nej, hun fik nøjagtig den Medicin, Doktoren havde ordineret, saa og saa mange Gange om Dagen, men døde altsaa alligevel.

Bierbaum begravede hende saa stilfuldt, som et Lig af den evangelisk lutherske Kirke overhovedet kan blive jordfæstet der paa Pladsen, gik et Aar med Flor om Armen og tog desuden en Medhjælper til i Apoteket for at have mere Tid til sine egne Betragtninger.

Han blev forholdsvis hurtigt paa det rene med, at han ikke mere vilde indtræde i Ægtestand. Alt vel overvejet var det dog en bunden Stilling. Desuden havde han ikke, skønt ellers sværmerisk anlagt, hvad man kalder Kvindetække, og gjorde sig heller ikke nævneværdige Illusioner i den Retning.

Han var en lille, firskaaren, hjulbenet Person med rødgult Haar og Overskæg, kødfuld Næse med aabne Porer og et rundt og rødmende Hoved. De vandblaa Øjne havde et Skær af Klogskab og Eftertænksomhed, men det skyldtes maaske hans Nærsynethed og Refleksen fra Brilleglasset; for han bar nemlig Briller, og de var af Guld, nu da han havde Raad til det.

Forøvrigt gik han solidt klædt: om Vinteren i Spaserepels med Bæverkrave og Ilderfoer, om Sommeren i Jakkesæt af kinesisk „Tschi-tschun-tscha“, dertil Stok med Sølvknap.

Hans Sprog var tysk, og det foretrak han, men han havde dog efterhaanden lært at tale flydende russisk med baltisk Akcent. Estnisk, hans Barn-

domssprog, lod han sig kun henrive til at benytte, naar han talte højt med sig selv, eller naar en sjælden Gang en estnisk Forvalter eller Jernbanearbejder fandt Vej til ham og hans Apotek.

Under sit Ægteskab havde han levet temmelig tilbagetrukkent og kun paa Forretningens Vegne plejet Omgang med Doktorerne i Byen. Hans Kone deltog ikke i Selskabeligheden. Hun undskyldte sig taktfuldt med Upasselighed, skønt hun ikke fejlede det mindste, og efter kort Tids Forløb spurgte man ikke engang til hendes Befindende, som om hun allerede i levende Live havde været død og borte. Derved undgik hun at saare sin Mands Forfængelighed. Men naar Bierbaum ud paa Natten, ør af megen Vin, kom til sin Ægteseng, tog den lille Kvinde imod ham som en længselsfuldt ventet Elsker. Der var aldrig et ondt Ord imellem dem. Var det om Sommeren, at Bierbaum gik sent til Ro, fandt han altid paa sin Hovedpude en blodrød Rose og tæt ved den, paa den anden kniplingskantede Hovedpude, to tilbedende Øjne, to sære Tvillingblomster, dugperlende som den hvide Sommernat. Og han syntes, det var ganske i sin Orden, efterdi hans Kone om Foraaret havde anlagt en Rosenhave bag Apoteket, hvilket ikke var helt billigt paa den Breddegrad. Men til Gengæld var det ogsaa den eneste Rosengaard der i Byen, og hun skulde jo more sig med noget.

Rosengaarden var foruden Formue og Udstyr det eneste bemærkelsesværdige, den lille Kvinde

efterlod sin Mand, da hun døde stille og ubemærket, som hun havde levet. Det var det andet Efteraar i deres Ægteskab, og Bierbaum havde sikkert glemt at dække Roserne mod Nattefrosten, hvis han ikke var kommet i Tanker om, at Roser vidnede om særlig Deltagelse ved en Begravelse. Da han saa efter, fandt han ogsaa nogle Buske, der stod og blomstrede i Læ af Apotekets Sydmur. Derved blev Rosengaardens Tilværelse kendt i videre Kredse; og efter den Tid henvendte man sig til Bierbaum ved mere celebre Dødsfald i Byen.

Saaledes gik det til, at han ikke glemte Roserne. Den lille Kvinde derimod, som havde anlagt Rosengaarden, glemte han næsten med det samme.

Om end nu Bierbaum var af den Mening, at han ikke vilde gifte sig igen, var der flere af hans Bysbørn, som tænkte anderledes om den Ting. Og Bierbaum fik inden længe adskillige oprigtig mente Indbydelser fra Familjer med giftefærdige Døtre i forskellige Aldre. Fædrene kom i mere eller mindre vigtige Ærinder til Apotekeren. Snart var det en Indsamling til det evangelisk-lutherske Bedehus og et Jerngitter om samme, snart et Andragende fra næringsdrivende Borgere af Staden om Anlæg af et Vandværk til Værn mod hærgende Syger eller, hvad der var endnu vigtigere, en confidentiel Forespørgsel om et sikkert Middel mod begyndende Blegsot, saasom man ikke kunde forlade sig paa Doktorerne. Samtidig beskreves da vedkommende unge Dames ydre og indre Tilstand og overordent-

lige Fortrin fremfor alle andre Frøkner med og uden Blegsot.

Der var nemlig i Byen en følelig og meget sørgelig Mangel paa giftefærdige Mænd. Men det faldt ikke Bierbaum ind, at man regnede med ham i den Henseende. Og derfor kom han efterhaanden uden at ane Uraad til at omgaas i forskellige Familjer med stærkt flyvefærdige Døtre, idet han betragtede sig selv som en ældre og venligsindet Onkel, der til Tak for al udvist Opmærksomhed bragte søde Sager og pæne Foræringer ved passende Lejligheder. Denne Stilling skulde dog snart vise sig uholdbar for ham. Med stigende Utaalmodighed ventede man paa, at hans Tilnærmelser maatte vise sig at være alvorlig mente. Men Bierbaum lod sig ikke henrive til Letfærdigheder af nogen Art, og de konkurrerende Familjer begyndte at finde hans Opførsel ganske usømmelig, mildest talt tvetydig. Det rygtedes nemlig, at han havde opsagt sin Stuepige, en ældre og ærbar Kvinde, der skrev sig fra hans salig Hustrus Tid, og at han i hendes Sted havde taget en ganske ung Person i Huset, en attenaarig med et frækt Ansigt, blaa Øjne og gult Haar. Nu maatte der altsaa handles, før det var for sent!

Det traf sig saa heldigt, at en af Familjerne just ved den Tid kunde fejre den ældste Datters Navnedag, og Bierbaum blev ikke holdt uvidende herom. Om Eftermiddagen indfandt han sig ogsaa meget rigtig for at overbringe sine hjerteligste Lykønsk-

ninger. I Forværelset tog Pigen ærbødigt imod hans Overtøj og den sølvknappede Stok; men han beholdt under Armen en Æske, indhyllet i blaat Silkepapir og ombundet med røde Silkebaand.

— Frøkenen tager imod i Salen, — sagde hun og lukkede Døren op.

Bierbaum skred gennem den aabne Dør, der straks lukkedes efter ham, og nærmede sig venligt smilende Frøkenen, der bleg og forventningsfuld gengældte hans Smil og lagde den ene Haand paa Brystet for at dæmpe Hjertets Slag og med den anden støttede sig til et ovalt Nøddetræs Salonbord.

— Til Lykke! Til Lykke med Navnedagen, Jekaterina Pawlowna! sagde Bierbaum, da han var kommet saa nær, at han kunde gribe efter Haanden paa Bordpladen.

— Tak! Tak fordi De kom, Karl Karlowitsch! fremstammede Frøkenen og vedblev, fordi Bierbaum havde anbragt sin Pakke i den Haand, der hidtil havde været presset mod det bankende Jomfruhjerte: — Aa, det er altfor meget! Altfor meget! Aa, Karl Karlowitsch, Tak! .... Hun gav sig til at løse de røde Silkebaand om Æsken.

— Ingen Tak! Det er en ren Bagatel. Havde De holdt Navnedag et Par Maaneder før, skulde jeg have bragt Dem de sidste Roser. Nu kan De kun faa dem paa Flaske.

Jekaterina Pawlowna løftede Æsken, som hun

nu havde aabnet, og indaandede den svage Rosenduft fra de to slebne Glasflakoner.

— Aa, hvor jeg elsker Roser, — hviskede hun og vendte Øjnene opad mod de Regioner, hvor Paradisets Have og Libanons Roser formodes at udstraale deres evige Vellugt.

Hun trak til Bierbaums Forbavselse pludselig Vejret meget dybt, en Gang, to Gange. Armen med Rosenflakonerne sank mat mod Bordet, til Æsken stod sikkert paa det. Derpaa løftede hun den hurtigt som ramt af et Sting i Hjertet, lukkede Øjnene, vaklede og faldt lige i Armene paa Bierbaum, der dog opfattede hendes sidste henaandede Ord: Mit Hjerte .... Mit Hjerte .... Roserne, min Hjerteven ....

Bierbaum blinkede under Brilleglassene og holdt af al Magt om den hensovede Kvinde, for at forhindre, at hun segnede til Gulvet. Men da i det samme Døren til Salonen blev lukket op, og han hørte en Stemme sige: Men Gud dog! Nej, hvad ser jeg! Hvilken Overraskelse! Til Lykke! Kom lad mig kysse dig, Svigersøn! .... blev han saa forskrækket, at han slap sit Tag og lod Pigebarnet synke yndefuldt ned i en Armstol med irismønstret Repsbetræk.

— Jeg .... jeg .... jeg ...., stammede han vendt mod den fremadstormende Svigermoder, og hans Ansigt var saa fortrukkent og afværgende, at hun uvilkaarligt standsede og saa spørgende og meget bebrejdende paa ham.

— Hun .... hun .... hun .... vedblev Bierbaum at stamme og saa ligefrem grædefærdig ud under sine forgæves Forsøg paa at forklare sig nærmere.

— Har I aftalt, naar Brylluppet skal staa? afbrød Svigermoderen ham strængt. — Forøvrigt mener jeg, at Forældrene bør tages med paa Raad!

Bierbaum sank et Par Tommer i Knæene og fik derved sin Tunges fulde Brug tilbage.

— Brylluppet!? Hvad for et Djævelens Bryllup, taler De om, min Bedste!? Han snøftede af Forbittrelse og blev ikke roligere, fordi Herren i Huset nu ogsaa kom til og straks sattes ind i Situationen af sin Ægtehalvdel.

— Ja, en saadan Optræden havde vi ikke ventet af Dem, Karl Karlowitsch, men vi forstaar jo selvfølgelig, at man kan tabe Fatningen under Indtrykket af en Begivenhed, der besegler Resten af ens Liv .... Maa vi saa lykønske af vort ganske Hjerte!

Bierbaum forglemte sig og udstødte en lang og velbygget estnisk Ed. Heldigvis forstod de tilstedeværende ikke estnisk, men af Ordenes rytmiske Fald fremgik Indholdet dog med al fornøden Tydelighed, og tydeligere blev det, da Bierbaum hentede Vejret og fortsatte paa russisk:

— Her kommer jeg! Her staar jeg! Her staar hun og lugter til Flaskerne .... gid Djævelen havde dem!

Efter hver Sætning markerede han, hvad der var foregaaet.

— Her snakker hun noget Krimskrams og falder om i Armene paa mig af bare Blegsot. Har jeg ikke sagt: Skaf hende en Mand, mens Tid er! I Steden for lader man hende gaa og fabulere sig Vid og Sans fra og bringe ældre Herrer i ubehagelige Situationer.

Hermed rev Bierbaum Glasproppen af en af Flakonerne og hældte Parfume paa den Blegsotiges Pande, Hals og Bryst, til der blomstrede Roser i hele Stuen. Og da den afmægtige Kvinde syntes at tro, at man var ifærd med at drukne hende, udstødte hun saa høje og fortvivlede Hvin, at Bierbaum tog Flugten og styrtede ud paa Gaden, efter dog først at have raabt:

— Nu sender jeg Doktoren til Dem. Kom ikke tiere til mig om Raad mod Blegsot! ....

Siden den Tid var Bierbaums Rygte i Familjer med Døtre ikke det bedste, og bedre blev det ikke, da man erfarede, at han havde afskediget sin Kokkepige, en ældre, tro og højt estimeret Kogekone, der ogsaa skrev sig fra hans salig Kones Tid. og i hendes Sted tog en betydelig yngre, velformet og lynende sort Pige. Stuepigen havde man allerede affundet sig med, men dette var dog for galt!

Bierbaum bekymrede sig imidlertid ikke om sit Rygte. Han var overmaade vel tilfreds med de foretagne Forandringer i sin Husstand og indskrænkede sig til kun at omgaas Mennesker, der ingen Døtre havde at afsætte. Næsten hver Aften var han enten til Gilde hos andre eller gjorde selv Gilde

for enligtstillede og sorgløse Mennesker. I Pauserne søgte han Byens Klubber og blev Medlem baade af Købmandsklubben, Borgerklubben og Adelsklubben. Han spillede Kort og Billard, røg og drak og paalagde sig i det hele ingen tyngende Baand. Han brød aldrig et godt Lag som visse andre, der ud paa Natten pludselig kom i Tanke om, at det var paa Tide at komme hjem til Kone og Børn, men fulgte Drikke- og Spillebrødrene fra Klubben til Glædeshuset og fra Glædeshuset til Badstuen og fra Badstuen — det hele forfra igen.

Og saa underligt det lyder, hans Forretning gik ikke daarligere af den Grund; nej, Omsætningen steg tværtimod. Ingeniørerne, der ledede Arbejdet paa den ny Banelinje til Ishavet, slog Bierbaum paa Skulderen, løftede de fyldte Glas og tilsvor ham at tage hele Vognladninger Medikamenter til Jernbanearbejderne. Og de holdt Ord. Bierbaum fik en overvældende Omsætning i Oljer, Chinin, Karbol, Sygevat, Plastre og Brokbind og brød sig ligesaalidt som Ingeniørerne om, hvad hver Kilometer Jernbane til Ishavet kom til at koste. Den jødiske Drogist paa den anden Side af Gaden satte sine Priser ned, men det hjalp ikke, bevirkede blot, at hans Kunder fik Mistanke om, at han forfalskede Varerne og indlod sig paa uhæderlig Konkurrence. Selv da han mødte i Klubben for at tage Kampen op med Bierbaum, trak han det korteste Straa. Han blev hurtig fuld, kunde ikke taale noget og undte heller ikke andre noget. Han tabte sine

Penge, men tabte alligevel ikke nok, og hvad der var det mest graverende, han vilde hverken med i Glædeshus eller Badstue. Han maatte opgive at sælge til den ny Bane og stod hver Dag i sin Butiksdør og saa, hvorledes der afsendtes hele Læs af Medikamenter fra Bierbaums Apotek. Sommetider saa han ogsaa, hvorledes Bierbaum op ad Formiddagen kom kørende hjem i omtaaget Tilstand, og den lille Drogist nikkede da betydningsfuldt og sagde til sin Kone, der sad ved Kassen: Han dør snart. Han dør meget snart! Saa sandt jeg lever gør han saa!

Men Bierbaum saa mindst af alt ud til at ville opgive det timelige. Han kunde taale næsten, hvad det skulde være og straalede af Sundhed. Han drak sig op til svimlende Højder uden dog at tabe Ligevægten, besteg Livsnydelsens Tinder og steg ned igen uden Dirren i Nerverne. Og jo stærkere han levede, jo mere tjente han. Livstrætte Medmennesker, der beundrende var Vidne til hans Præstationer, henvendte sig til ham, og efterhaanden fik han ogsaa en betydelig Omsætning i Arcana af forskellig Slags og prøvede dem nu og da selv for at være sikker paa, at de virkede efter Beskrivelsen og i det hele taget var formaalstjenlige. Forøvrigt udvidede han ogsaa paa anden Maade sin Bedrift, idet han udenfor Byen købte et lille Hus med tilhørende Jord og paa gunstige Vilkaar overdrog det til en estnisk Gartner, der samtidig ægtede hans Stuepige med de blaa Øjne og

det gule Haar og kort efter blev Fader til et sundt, men rødhaaret Drengebarn.

Samme Estlænding, Ruppert ved Navn, havde tjent et Aars Tid som Karl i Apoteket, til Bierbaum som sagt fik anden Anvendelse for ham. Han var en meget alsidig Mand, der foruden Gartneri forstod sig paa mange andre nyttige Ting og i det hele taget havde Haandelag for næsten, hvad det skulde være. Han var en flittig, ædruelig og lydig Mand, der kun havde en eneste Lidenskab. Men denne Lidenskab stak saa dybt i ham, at han til Tider glemte baade Hus og Hjem for at tilfredsstille den. Han var nemlig Jæger, Jæger lige ind i den mørkeste Krog af sin Estesjæl. Havde han været gunstigere stillet i Livet, saa han ikke havde behøvet at tænke paa det daglige Udkomme, var det aldrig faldet ham ind at tage sig andet for end at jage baade i Tide og i Utide. Nu maatte han finde sig i kun at komme ud med Bøsse og Hund et Par Dage hver Uge, fraregnet de Perioder, hvor hans Passion tog Magten fra ham, saa han forsvandt sporløst i længere Tid. Dette skete dog i Almindelighed kun om Foraaret til Sneppetrækket, om Sommeren, naar Ænderne gik ind, og om Efteraaret, naar den rigtige Jagt begyndte. Han tog forresten ikke Jagtloven saa alvorligt og fastsatte paa egen Haand de Fredningsbestemmelser, der syntes ham hensigtsmæssige, idet han nemlig gik ud fra, at Jagten skal føde Jægeren. Men traf det sig, at der slet ingen Jagt var, tog han ud paa Floden og fiskede. Alle-

rede mens han var ansat i Apoteket, havde han forsynet Bierbaums Husholdning med det nødvendige Vildt, og han vedblev dermed, men solgte, hvad han fik tilovers, til udenforstaaende, da han jo dog nu paa en Maade var bleven sin egen Mand. Hans Kone med de blaa Øjne og det gule Haar lagde ham ingen Hindringer ivejen ved Udøvelsen af Jægerhaandværket. I hans Fraværelse passede hun Gartneriet, fyrede om Vinteren i Drivhusene og solgte duftende Hyazinter og Paaskeliljer allerede ved Juletid. Desuden modtog hun Besøg af Bierbaum. Han kom forøvrigt ogsaa, naar Manden, rettere sagt Ruppert, var nærværende, og gik ud og ind, som det behagede ham. Sommetider kunde han sidde og stirre paa det rødhaarede Drengebarn, naar det blev diet af sin Moder, og en Gang sagde han uden Adresse til nogen bestemt, skønt Ruppert var tilstede ved den Lejlighed, fordi han var bleven bedt med ind til Te:

— Det er underligt, at det er blevet saa rødhaaret, skønt Fa'ren dog har en anstændig Haarfarve .... jeg mener, — afbrød han og strøg sig over sit eget rødblonde, noget tyndslidte Hovedhaar og skottede til Ruppert, der sad og drak af sin Underkop, uden at hans garvede Ansigt viste det ringeste Tegn paa Sindsbevægelse, — jeg mener, det er underligt, naar Fa'ren har saa sort Haar.

Ruppert førte nu ogsaa prøvende den venstre Haand, som han hidtil havde holdt under sit ene fremspringende Kindben, gennem det stride, sorte

Haar og saa med sine smaa, lidt skæve, sodfarvede Øjne paa Barnet:

— Det er, som naar en rød Hest kommer til en sort Hoppe, at Føllet nok skal falde blakket ud.

Mere sagde han ikke, fordi Moderen med de blaa Øjne og det gule Haar saa medlidende paa ham, medens Bierbaum nikkede anerkendende hen for sig og gav sig til at tale om andre Ting, til han mente, at Tidspunktet var kommet, hvor han med Anstand kunde trække sig tilbage ....

Saaledes gik Dage og Maaneder og Aar for Bierbaum. Han talte ikke Dagene og lod Tid og Tider svinde og veksle, som stod han selv udenfor Tidens bestandige Fald. Sorgløst og ubekymret henlevede han Livet, vaagnede om Morgenen uden at tænke paa den Dag, der svandt, og sov ind uden Bekymring for Dagen imorgen. Istedenfor Pigen, der var blevet Moder til det rødhaarede Barn, havde han faaet en anden, denne Gang med askeblondt Haar og graa Øjne. Ruppert var bleven erstattet af en ny Estlænding, der baade kunde lave Sodavand, passe Roser, hvidte Mure og holde Gaarden ren, selv om han ikke var Jæger. De sorgløse og glade Venner vekslede, fik nye Stillinger og flyttede til andre Byer, eller gik bag af Dansen og satte baade Stillinger og Liv overstyr. Men de, der traadte ud af Kresen, var det nu paa den ene eller anden Maade, blev straks erstattede af nye og forglemtes, før deres Spor endnu var blevet koldt. Bierbaum var det aldrig svigtende Midtpunkt. Smaa og store

Himmellegemer droges mod dette Midtpunkt, kresede om det i kortere og længere Tid og slyngedes atter ud i det store Mørke, for at fuldende deres Livsbaner om nye og ukendte Midtpunkter.

Der kom nyt Klæde paa det store Pyramidebillard i Adelsklubben, en ny Buste af Kejseren blev stillet op som Supplement til det allerede forhaandenværende legemsstore Maleri af samme. Værten døde, og hans yppige Enke overtog, enstemmig godkendt af den samlede Bestyrelse, Buffetten og Vinkælderen og løftede Barmen yderligere en Tomme i det udskaarne Bluseliv. Bierbaum indforskrev til hende en ny Sort marineret Sild direkte fra Lofoten via det hvide Hav. Han var altid fuld af nye Ideer. Han fabrikerede en ny Hindbærlimonade med et Stænk Likør i og kunde altid spise og drikke og følte sig aldrig ensom. Blev han ked af det ene eller det andet, kunde han altid faa noget nyt og det gamle igen, naar det nye ikke huede ham mere. Og havde nogen brudt sig om at anstille Betragtninger over den Slags Emner, vilde man have bemærket, at Bierbaum efterhaanden var blevet noget vankelmodig i sin Smag, rent ud sagt noget flygtig og ubestandig i sine Tilbøjeligheder, som om han ikke ret kunde smage uden hyppig at skifte fra Genstand til Genstand. Han havde i nogen Tid drukket Champagne med iblandet Macon. Nu begyndte han at blande Porter og Brændevin i den perlende Roederer. Han drak aldrig een Slags Likør, men

blandede tre-fire Sorter sammen i Glasset, hvorved han tog Hensyn til Farve og Vægtfylde og med stor Virtuositet fremstillede Farvekombinationer, der svarede til forskellige Nationers Flag.

— Skaal! sagde han f. Eks. — Nu stikker jeg det tyske Flag ud ... Hurra! Her gaar Trikoloren til Bunds! ... For han havde nemlig tyske Sympatier, ikke saa meget fordi han var Estlænding, som fordi han havde studeret i Dorpat.

En Aften i Maj sad han saaledes i Klubben sammen med Vennerne og eksperimenterede med en ny Farveblanding. Foran ham paa Bordet stod et Dusin Flasker med forskellige hvide, røde, blaa og gulgrønne Likører og imellem dem en Flaske Riga-Balsam, der med sit mørke, tjærede Indhold var den eneste Repræsentant for det sorte. Det var ud paa Natten, og Samtalen var ved at gaa istaa. Man havde drøftet Tab og Gevinst ved Aftenens Spil, fortabt sig i de sidste Nyheder paa det erotiske Omraade og overvejede nu, hvorledes Resten af Natten kunde anvendes paa den mest passende Maade. Nogle var allerede temmelig søvnige og sad og stirrede hen for sig som i et Anfald af Ruelse.

Tidspunktet nærmede sig, hvor man maatte finde paa noget nyt for at holde Stemningen oppe. Enten maatte man søge et andet Sted hen, skifte Lokale og Omgivelser eller drikke for Alvor. Men Stemningen var allerede saa langt nede, at hver

enkelt sad og ventede paa, at den forløsende Indskydelse skulde opstaa i en andens Hjerne.

Bierbaum, der havde siddet tavs mellem sine Flasker, slog eftertænksomt Asken af sin tykke og meget mørke Cigar, løftede sit høje og rummelige Likørglas og nikkede et Par Gange, som om han bekræftede noget, han havde tænkt ved sig selv.

— Skaal! sagde han, og Vennerne saa, hvorledes Glassets Indhold lyste i alle Spektrets Farver:

— Skaal! Nu tager jeg dem alle paa en Gang, alle Piger, af hvad Farve nævnes kan!

Bierbaum løftede Glasset højt i den udstrakte Arm, og Vennerne saa tydeligt, hvorledes de lagdelte og skarpt adskilte Farver pludselig blev uklare i Randen, flød sammen og opløstes, tonende fra blegrødt til lilla og grønt, indtil alle Fortoninger var udløste, og Glasset kun indeholdt en ulden, graagrøn Væske.

Obersten ved Jernbanegendarmerne strakte uventet og hurtigt Armen ud og pegede paa Glasset, før Bierbaum endnu havde naaet at drikke af det:

— De er løbet sammen! raabte han. Der er den reneste babyloniske Forvirring blandt Deres Piger!

— De er løbet sammen! raabte alle de andre og rejste sig i Sæderne, som om det var en uhyre interessant og vigtig Begivenhed, der var hændet.

Bierbaum holdt Glasset hen foran sit ene Brilleglas og saa opmærksomt undersøgende paa den

graagrønne, uldne Væske i Glasset. Hans Haand rystede let, og pludselig fortrak han Ansigtet og satte Glasset saa haardt ned paa Bordet, at Stilken knækkede, og Væsken flød ud over Dugen.

— Er det ikke fordømt! udbrød han vredt. — Nu havde jeg blandet dem for at kunne smage dem alle paa en Gang, og saa løber de sammen for mig lige i det afgørende Øjeblik.

— Ja, de maa nydes hver for sig, om man saa stod paa Hovedet, — indskød Obersten. — Selv i Glasset vil de ikke gaa op i en højere Enhed.

— Højere Enhed, — gentog Bierbaum og nikkede igen som før et Par Gange, som om han bekræftede noget, han havde tænkt ved sig selv. — Det er netop Sagen. Med Forstand og Øvelse lader det sig gøre at blande samtlige Vorherres Drikkevarer sammen, saa de fryder baade Øje og Tunge, men saasnart det drejer sig om Kvinder, er al Sammenblanding umulig, aldeles udelukket. De maa ganske rigtigt nydes hver for sig, om man saa kedede sig ihjel derover. Og selv naar man hekser dem ned i et Glas, vil de ikke gaa op i en højere Enhed, det Djævelens Afkom som de er.

— Hallo, hvor er vor Spiritist henne? raabte en af Ingeniørerne, og alle undtagen Bierbaum saa sig om efter den, der blev kaldt Spiritisten, som om de af ham ventede højst værdifulde Oplysninger om Kvindens Forhold til den højere Enhed. Spiritisten befattede sig nemlig foruden med Spiritisme ogsaa med Studier over Følelseslivet hos

de gammelindiske Kulturfolk og paastod, at han ad den Vej havde løst Tilværelsens dybeste Gaader. Da Vennerne søgte hans Assistance, laa han tilbagelænet med lukkede Øjne i en svær Armstol, som han havde anbragt i et Hjørne af Værelset for ikke at blive forstyrret. Men da han hørte, at der blev spurgt efter ham, lod han, som om han ikke havde sovet og i vaagen Tilstand havde set den uhyggelige Ting, han lige havde drømt om. Forsigtigt trak han sine lange Ben ind under sig, løftede Hovedet med det spidse Bukkeskæg og bøjede sig forover, spejdende med opspilede Øjne under Borde og Stole, idet han samtidig gjorde Tegn til Vennerne om at forholde sig rolige. Men da han ikke syntes at opdage det, han saa anspændt havde spejdet efter, rejste han sig og gik hen mod Vennernes Bord. Men han gik usædvanlig let og lydløst, næsten listende paa Taaspidserne, og da han kom om ved Enden af Bordet, bøjede han Overkroppen og holdt Hovedet skævt frem, til han indtog en Stilling, der tillod ham at kigge ind under Bierbaums Stol.

Bierbaum trak Brynene i Vejret, ubehagelig berørt over denne højst paafaldende Adfærd og spurgte irettesættende :

— Hvad ser De efter, om jeg maa være saa fri!?

— Ja, det maa De nok spørge om, — svarede den tiltalte og rettede sig. — Puh, det maa De nok spørge om, Karl Karlowitsch! ... I dette Øjeblik var han fuldt og fast overbevist om, at han ikke havde

sovet og i vaagen Tilstand havde set noget højst sælsomt: — Jo, ser De, — forklarede han nærmere, — som jeg bedst sidder derhenne i Stolen, kommer jeg til at se gennem den aabne Dør ind i Billardsalen, og til min Forbavselse opdager jeg en stor, sort Kat, der leger med den røde Karolinebal. Først stikker den Poten frem og puffer til Ballen, saa den ruller et Par Favne over Tæppet, dernæst springer den selv efter og griber i Springet den rullende Bal, som var det en rød Rotte, den tog. Og saa fremdeles et Par Gange. Hvad er det for noget, siger jeg til mig selv og vil rejse mig, men i det samme kommer Katten gennem Døren lige hen imod mig med den røde Karolinebal i Flaben. Og nu først ser jeg, at den er dobbelt saa stor som en almindelig Kat, langhaaret som en Bjørn og gnidrende sort med lang busket Hale. Jeg trækker Benene til mig, og i samme Nu smutter Bæstet som et Lyn ind under jeres Bord og snuser fra Stol til Stol, til den forsvinder under Karl Karlowitsch. Ved Gud om den ikke gjorde!

— Delirium tremens, — sagde Doktor Gorlanow tørt. Han havde længe siddet med Haanden om Panden og stirret ned for sig. Nu strøg han sit lange, kastanjebrune Haar tilbage og saa opmærksomt paa Spiritisten: — Ja, det er klart som Blæk, at du har faaet, hvad du kan taale.

Spiritisten blev meget opbragt over denne Bemærkning og forklarede og beviste, hvorledes Dyret var kommet ind, hvorledes det hele var gaaet

til, og hvorledes han med sine egne Øjne, lysvaagen og ædru som et nyfødt Barn, havde set Spøgelset.

Men jo mere han forklarede, jo mere vantro blev Vennerne. De lo og kastede sig frem og tilbage i Stolene. En sprang op og pegede paa Gulvet: Uha! Ser I den røde Rottekonge med blaat Overskæg og hvide Haler! En anden fægtede med Armene i Luften og raabte: Ser I den Sværm spættede Væggelus! ... De fandt alle paa noget og lo, saa Taarerne stod dem i Øjnene, mest af deres egne Indfald. Kun Bierbaum og Doktor Gorlanow tog ikke Del i Lystigheden, ja og Udskrivningschefen, men han sagde næsten aldrig noget, undtagen naar han meldte i Spil.

Spiritisten slog resigneret ud med Haanden og trak en Stol ud fra Bordet:

— Mig er det ligemeget, om I tror mig eller ej, — sagde han og smilte hemmelighedsfuldt, — men til Doktoren vil jeg kun sige: Læge, læg dig selv, ja, det siger jeg, — bekræftede han, fordi Gorlanow saa roligt og forskende paa ham, — og forresten kan jeg sige Jer, nu jeg tænker mig nærmere om, at det var en himalajisk Kattebjørn ... efter hvad jeg saa forleden paa min Afrivningskalender.

— Hi-ma-lajisk? — gentog Udskrivningschefen og strøg sig med Værdighed over sit hvide Gurkoskæg. — Hvordan mente De? ... En hi-ma-la-jisk Kattebjørn? ... Udskrivningschefen udtalte hver

Stavelse for sig, usikkert og spørgende, fordi han aldrig før havde hørt Tale om et sligt Dyr og ikke havde synderlige Kundskaber udover Udskrivningsvæsenet.

— Det er netop der, Tampen brænder! indskød Gendarmobersten, og vendt mod Spiritisten, der nu havde taget Plads ved Bordet, fortsatte han: — Vi ønskede nemlig gennem Dem at faa et Indblik i visse gaadefulde Omstændigheder, og tagende Deres dybtgaaende Viden om indisk-himalajisk Følelsesliv i Betragtning, gaar vi ud fra, at De med Lethed løser de foreliggende Spørgsmaal.

Gendarmobersten talte legende, som om han havde en politisk Arrestant for sig: — Sagen er nemlig den, som De jo i Deres klartskuende Tilstand vil have bemærket, at Karl Karlowitsch foretog et højst interessant om end ikke vellykket Forsøg med en Farvesymfoni, hvori alle kvindelige Toner skulde virke under et og dog hver for sig i en højere Enhed ...

Spiritisten kastede et hurtigt Blik over de foran Bierbaum opstillede Flasker, bemærkede ogsaa det knækkede Glas og Pletten paa Dugen og lod ikke Gendarmobersten komme videre i sin Tale.

— Ja, det lagde jeg meget godt Mærke til. Det var lige før det andet skete. Jeg fulgte som altid Karl Karlowitsch' Eksperiment med stor Opmærksomhed, til Glasset knækkede, og jeg uvilkaarlig saa til Siden og som sagt lagde Mærke til det inde i Billardsalen — ... Han havde nu løjet sig saa

langt ud, at han ikke vidste, hvorhen det førte, og hvad mere var, han troede selv hvert eneste Ord, han sagde, hvilket var en psykologisk Volte, fremtvunget af hans første lille Afvigelse fra Sandheden, da han fornægtede sin uskyldige og ganske berettigede Søvnighed. — Ja, det er meget rigtigt, — fortsatte han skyndsomt for ikke at blive afbrudt, — saasnart det drejer sig om kvindelige Farver, om det enkelte Væsens Flerstemthed, Mangetonethed, om een Kvindes mystiske Evne til i sin Sjæls Opalskaal at forene alle andre Kvinders Sjæle og Farver og Charme og ... og ... for, hvad jeg vilde sige, at udstraale et Karma, alsidigt, som skrev det sig fra mange, en hel Legion forskellige Kvinder, bliver Resultatet ofte tvetydigt ...

— Ha-ha-ha! Aa hellige Jomfru! lo Vennerne, men Spiritisten gav ikke fortabt og tog nu sin Tilflugt til Billeder fra det virkelige Liv:

— Ja, saadan var jeg f. Eks. forleden Dag ude hos Ruppert, den nok som kendte Gartner med den Fandens kønne Kone, for at købe Blomster til en smuk Dame. Konen holdt et Spædbarn paa Armen og havde et andet ved Haanden: Sig mig, siger jeg til Ruppert, fordi jeg altid anstiller mine Betragtninger, sig mig, hvordan skal man nu forklare sig, at det ene Barn har rødt Haar og blaa Øjne og det andet ...

— blaat Haar og røde Øjne, — indskød Doktoren paa den roligste Maade af Verden.

— Nej, for Fanden, hvidt Haar og sorte Øjne! raabte Spiritisten rasende.

— Hvidt? lød det fra Vennerne. — Kridhvidt? Snehvidt!?

— Ja vel, hvidt, helt lyst, bleget, hvad I vil kalde det! ... Spiritisten trak Vejret, inden han fortsatte: — Jo ser De, svarede Ruppert mig paa mit Spørgsmaal: Det er, som naar en sort Hest kommer til en rød Hoppe, at Føllet nok skal falde blakket ud ...

Spiritisten holdt pludselig inde, fordi de af Vennerne, der hidtil havde lèt højest, nu blev de aller tavseste. De sagde nemlig ingenting, sad musestille. Gendarmobersten lo kort et Par Gange og slog den knyttede Haand mod de stramtsiddende, blaa Uniformsbenklæder, saa Sporen paa vedkommende Ben klirrede med en sprød og rislende Tone i Tavsheden. Udskrivningschefen rømmede sig gentagende, skiftede Benene og strøg sig omsorgsfuldt over sit hvide Gurkoskæg. Kun Doktor Gorlanow sagde ligesaa roligt som før:

— Du skulde have holdt dig til min Udlægning, bitte Ven.

Bierbaum, der havde stirret stift og forvirret gennem Brilleglassene, som om han ikke rigtig saa, hvad der foregik i Stuen, tog nu Brillerne af, aandede paa dem, puttede højre Haand i Jakkelommen for at tage sit Lommetørklæde, men blev siddende, som om Haanden pludselig var vokset fast til Lommen. Hans nærsynede, blottede Øjne ud-

videde sig hjælpeløst, som om han helt havde mistet Synet. Af Armens smaa, malende Bevægelser fremgik det, at hans Haand famlede usikkert om noget nede i Lommen, usikkert og ængsteligt ...

— Hvad er der, Karl Karlowitsch? spurgte Spiritisten og skød sin Stol tilbage. Hans Stemme rystede, og han stod vaklende paa Benene, efter at være traadt et Par Skridt baglæns bort fra Bordet. Han havde nemlig, i Anledning af den uheldige Slutning paa sit Foredrag, af bare Forvirring drukket to store Glas grøn Chartreuse lige efter hinanden.

— Ja, hvad er der? spurgte Gendarmobersten strængt og skød Brystet frem, som om han fik Mistanke om, at Bierbaum havde noget kriminelt i Lommen.

Men Bierbaum svarede ikke. Langsomt og betænkeligt tog han Haanden op af Lommen, holdt den tæt op foran sine glippende Øjne og spilede Fingrene ud: I hans aabne Haand laa den røde Karolinebal.

Ingen sagde et Ord. Spiritisten tog ikke engang Afsked, før han forsvandt, saa hurtig Benene kunde bære ham. Ved at høre hans hurtige, flygtende Skridt følte de næsten alle en ubetvingelig Lyst til at følge hans Eksempel. Flere af dem havde allerede lagt begge Hænder paa Bordpladen, beredte til i et Nu at kunne springe op, men de tøvede, som havde de ikke Kraft nok til at rejse sig. Imidlertid lagde Bierbaum Karolineballen foran sig paa

Bordet, tog sit Lommetørklæde frem og pudsede sine Briller omhyggeligt, før han satte dem paa. Han saa derpaa fra den ene til den anden, som om han hos hver især søgte en Forklaring paa, hvad der var foregaaet; men ingen syntes tilbøjelig til nogen nærmere Forklaring. Kun Doktor Gorlanow sad og smilte, som om Tilfældet morede ham i høj Grad. Gendarmobersten havde hele Tiden holdt sine Øjne ubevægeligt fæstede paa den røde Benkugle; nu rakte han resolut Haanden ud og greb Ballen, men lod den straks falde, som om han havde brændt sig. Den rullede hen over Dugen og væltede under Vejs et Par Glas. Og ved at høre den røde Kugle rulle over Bordet, fik Vennerne pludselig Herredømme over deres Ben. De rejste sig samtidigt som paa Kommando, alle undtagen Bierbaum og Gorlanow. Enkelte af dem aabnede Munden, som vilde de sige noget, før de fik vendt sig om og med svingende Arme løb over Gulvet og ud af Stuen. Gendarmobersten var den sidste, og hans Skridt fulgtes af en sprød og rislende Tone fra de klirrende Sporer. Et halvt Minut efter hørte Bierbaum og Gorlanow, hvorledes Vennerne kørte bort. Og da Hestehovene og Hjulringene kun lød som en fjern Tone, der blev utydeligere og stadig fjernere, til den helt døde hen i den hvide Majnat, ringede Gorlanow paa Tjeneren og bestilte to Flasker Champagne.

— Skaal! sagde han, da der var skænket i, og

Tjeneren havde fjernet sig. — Skaal, Karl Karlowitsch!

Bierbaum løftede sit Glas og saa ind i Gorlanows rolige og ubekymrede Øjne, der straks beroligede ham med Hensyn til Vennernes bratte Opbrud, men dog ikke formaaede at udslette en dump og ubestemmelig Følelse af en eller anden Ydmygelse, der var tilføjet ham i Aftenens Løb. Og selv da Gorlanow fortsatte at tale, ja selv under Indflydelsen af den dulmende og ublandede Drik, blev denne Følelse ved at nage i ham som noget pinligt og bittert, han ikke kunde forklare sig, ikke engang gjorde Forsøg paa at forklare sig, fordi der øjensynlig ikke var nogen Sammenhæng mellem dette ubestemmelige og den Kendsgerning, at han og Gorlanow sad alene og drak Champagne ved et Bord med væltede Glas og halvtømte Flasker.

— Ja, — sagde Gorlanow, — jeg saa jo selv, at De puttede Ballen i Lommen af lutter Iver, da De vandt det sidste Parti ... Det skal nok stemme, at den Slags tilfældige Omstændigheder kæder sig sammen, saa man er ved at tabe baade Næse og Mund, naar man som jeg ikke har den naturlige Forklaring i Baghaanden ... Saa De, hvordan Obersten lod Ballen falde! ... Jeg var lige ved at dø af indeklemt Latter, for jeg vilde have det hele med ...

Gorlanow lo, saa han maatte tørre sine Øjne flere Gange. Hver Gang han var færdig, fik han et nyt Latteranfald, skønt Bierbaum ikke tog Del i

hans Glæde. Og dog begyndte Champagnen ogsaa at virke paa ham.

— Saa De Udskrivningschefen? Ha-ha-ha! Hvis jeg kommer til at tænke paa det, selv naar jeg staar ved et Dødsleje, faar jeg et Latteranfald ... Hørte De, hvad han sagde, da han rejste sig og løb med de andre? ... Pas! sagde han. Pas! ... Min S'æl og Salighed, om han ikke sagde og tog sig til det blaa Skæg og de røde Øjne ... Aa den Satans Spiritist! ...

Gorlanow holdt pludselig inde og saa hurtigt hen paa Bierbaum, men denne syntes ikke at have lagt Mærke til noget særligt og gentog blot:

— Saa, han sagde Pas! ... Hm! ... Pas, sagde han!

— Sagen er, — skyndte Gorlanow sig at fortsætte, at de alle har drukket sig fra Vid og Sans. De har ikke Hold paa Nerverne mere. En Tilfældighed er nok til at fremkalde uberegnelige Optrin. Idag har de Hallucinationer, imorgen slaas de, og iovermorgen begaar de Selvmord. Ja, vi er snart alle sammen modne til Daarekisten. Slaar det ikke ud paa den ene Maade, skal det nok slaa ud paa den anden Maade. Hvad mig selv angaar, er jeg ligesaa vidt som de andre. Det er Hip som Hap. Men jeg bilder mig ikke ind, at jeg er uundværlig for Staten og Samfundet, som Obersten og Udskrivningschefen, der oven i Købet har Børn, Børn i forskellige Farver ...

— I forskellige Farver? spurgte Bierbaum, som

om han ikke forstod, hvad Doktoren mente. Samtidig kom han til at tænke paa det knækkede Likørglas og syntes derved, at den ubestemmelige Smerte i hans Bryst blev skarpere og mere stedbundet, ligesom samlede sig om hans Hjertes hurtige og urolige Slag.

— Javel! forklarede Gorlanow videre. — De kan da ikke avle Børn pr. Telefon! Hvad? De er jo aldrig hjemme om Natten! Om Dagen skal Tjenesten passes! Den spiller vist ogsaa i flere Farver! ... Men Børn har De, hvor Fanden de saa end skriver sig fra, og blakkede er de, som Manden sagde om sin Kones Børn ... og blakkede er de ... som Manden ...

Gorlanow havde omtrent tømt sin Flaske og var øjensynlig bleven pludselig fuld. Han var naaet den Grænse, hvor en eneste overflødig Draabe slaar sin Mand i Gulvet. Han blev ved at gentage den sidste Sætning, og hver Gang han havde sagt den, lo han barnligt og vuggede frem og tilbage paa Stolen. Hans kastanjebrune Haar hang ham ned i Panden. Øjnene var store og sløve, og blev ved at være det, selv da Bierbaum huggede sin knyttede Haand i Bordpladen, saa Glas og Flasker klirrede. Gorlanows Øjne blev ved at være lige runde og drukne, hans Latter lige barnlig, selv da Bierbaum truede ad ham med begge sine knyttede Næver, bøjede sig frem over Bordet og raabte:

— Jeg vil ikke finde mig i det! Jeg vil ikke finde mig i det!

Gorlanow lagde ikke Mærke til det. Han blev ved at lalle den samme Sætning utydeligere og utydeligere, efterhaanden som hans Hoved sank ned mod Bordet. Han tav først stille, da han var faldet helt forover og blev liggende med Overkroppen paa Bordpladen. Bierbaums Vrede gjorde ikke Spor af Indtryk paa ham, og han blev liggende ubevægelig med fremstrakte Arme, hvormeget end Bierbaum raabte, at han ikke vilde finde sig i det.

Den gamle, hvidhaarede Tjener, der altid holdt ud til det sidste, viste sig i Døren og spurgte med en underdanig omsorgsfuld Stemme

— Behagede De, Herre, at kalde paa mig? Han blev afventende staaende i Døren.

Bierbaum svarede ikke. Han skænkede Resten af sin Flaske i Glasset og tømte det i lange Drag, rejste sig derpaa og gik vaklende frem over Gulvet, stadig truende med den knyttede Haand. Den gamle Tjener nærmede sig hurtigt og tog ham ærbødigt om den venstre Albu. Bierbaum lod sig føre ud uden at gøre Modstand. Da han havde faaet sit Overtøj paa og kom ned paa Gaden, var den hvide Nat allerede ved at gaa over i den klare Dag, skønt Klokken ikke var meget over tre; men Bierbaum tænkte paa ganske andre Ting end de lyse Nætter og lange Dage i Maj. Han blev hjulpet op i den aabne Droske og satte sig tungt til Rette i Sædet.

I samme Øjeblik piskede Kusken paa Hesten uden at spørge, hvorhen han skulde køre, i den

Formening, at Passageren skulde hjem og ingen andre Steder hen. Bierbaum sad med den sølvknappede Stok mellem sine Knæ og gyngede frem og tilbage og til Siderne i Takt med Vognens Svingninger og syntes heller ikke at ville nogen andre Steder hen, men pludselig blev han opmærksom og raabte til Kusken :

— Hvorhen kører Du? Hvorhen styrer du, din Kanalje? Har jeg ikke sagt, at jeg ikke vil finde mig i det!

Kusken holdt igen paa Hesten og vendte sig om mod sin Passager:

— Hvorhen befaler De, Herre?

— Til Ruppert har jeg jo sagt! Til Ruppert siger jeg!

— Ruppert er ikke hjemme, Herre. Da jeg for en Time siden vandede den Graa i Floden, saa jeg, han tog ud at fiske.

Bierbaum trak sin Stok frem og slog rasende efter Kusken, som nu uden videre Forklaring styrede i den angivne Retning, alt hvad hans Hest kunde gaa.

Udenfor Rupperts Gartneri steg Bierbaum af Vognen, fandt i Lommerne nogle Sølvpenge til Kusken og lod ham køre sin Vej. Derpaa prøvede han at aabne Havelaagen, men kunde længe ikke faa Træslaaen fra og maatte af og til holde sig fast med begge Hænder for ikke at falde om. Tilsidst lykkedes det, og han gav sig nu til at dundre paa den lukkede Dør til det Hus, han selv havde ud-

styret Ruppert med. Han støttede sig med den ene Haand og slog paa Døren med den anden og lagde ikke Mærke til, at et Vindu blev lukket op, og at et Kvindehoved med gult, udslagent Haar kom til Syne i det og hurtigt forsvandt igen. Straks efter blev Døren lukket forsigtigt op, for at han ikke skulde falde forover, og da han langsomt fulgte efter den vigende Dør og var kommet helt ind, blev han grebet af to runde og stærke Kvindearme og varsomt ført hen til en Løjbænk, hvor han blev siddende, til han havde faaet Hat og Frakke af. Han vilde sige noget, der laa ham meget paa Sinde, men kunde ikke faa det frem, og hver Gang han vilde sige det, stønnede han:

— Aa, jeg er saa fuld, saa fuld ... Aa, jeg har aldrig i mine Dage været saa fuld, saa fuld ...

Kvinden knælede foran ham for at trække hans Støvler af, og under dette holdt han sine Hænder paa hendes nøgne Skuldre. Han prøvede med den ene Haand at række ned under den hvide Lærredssærk for at naa den unge Kvindes svulmende Moderbryst og rallede af Rørelse under disse Forsøg, til hun rejste sig og løftede hans Ben op paa Bænken, og han helt gik til Bunds i sin Rus ....

Op ad Formiddagen vaagnede Bierbaum. Han laa et Øjeblik og tænkte sig om, før han erindrede, hvorledes det var gaaet til, at han befandtes liggende paaklædt paa Løjbænken i Gartnerhuset. Hans Hovede var saa tungt, at han med Besvær flyttede det for at undgaa en Solstraale, der træng-

te igennem de blaa- og rødmønstrede Trækgardiner. Men han kunde ikke blive fri for Solstraalen og rejste sig derfor halvt op, støttende paa Albuen. Derved faldt et sammenlagt Haandklæde fra hans Pande, hvor det havde været anbragt for at køle og berolige. Da han tog det for at lægge det til Side, mærkede han, at det var varmt og tørt, og derved forøgedes den Følelse af Tørke og Hede, der var forekommet ham saa ubehagelig, straks da han vaagnede. Uvilkaarligt kom han til at tænke paa kolde Drikke, sin egen Hindbærlimonade med et Stænk Likør i og Is, men han fortrak Ansigtet, fordi han var kommet til at tænke paa Likør. Han syntes, han blev svimmel og fik ondt og lukkede Øjnene. Men han aabnede dem straks igen, fordi han hørte nogen bevæge sig paa Gulvet i Stuen. Han saa ned og bemærkede derved, at han som altid, naar han sov hjemme hos sig selv, ikke havde Briller paa, hvorfor han bøjede sig forover for bedre at kunne følge sin Haand, der forsigtigt famlede over Træstolen, paa hvilken hans Frakke hang. Og da han havde fundet Brillerne og var blevet seende som andre Mennesker, opdagede han det rødhaarede og blaaøjede Drengebarn, der var travlt beskæftiget paa Gulvet med at bygge Huse af smaa Murstensbrokker. Bierbaum forholdt sig meget rolig for ikke at forstyrre Barnet i dets Leg. Han fulgte med spændt Opmærksomhed, hvad Barnet foretog sig, og søgte at forestille sig, hvad Meningen var med de forskellige

Bygningsværker, der opførtes og reves ned igen for at give Plads til nye arkitektoniske Improvisationer i Murbrokker. Flere Gange var han lige ved at gribe ind, naar han saa, at den paabegyndte Bygning havde en Svaghed, der nødvendigvis maatte medføre dens Sammenbrud før Fuldførelsen. Han nøjedes med at ryste misbilligende paa Hovedet som for at advare Drengen i Tide, men denne lagde ikke Mærke til ham, tænkte ikke en Gang paa Manden paa Løjbænken. Det forekom Bierbaum besynderligt, at Drengen ikke rejste sig og kom hen til ham for at faa ham til at lege med: det vilde dog være ganske naturligt. Børn har dog tidt Fornøjelse af Selskab. Bierbaum kom til at tænke paa, om han ikke skulde rejse sig op og tage sit Ur frem, for at Drengen kunde høre det dikke, men han beherskede sig, og desuden var Uret ikke trukket op igaar Aftes, kunde han nok regne ud: Hvad mon Klokken forøvrigt var? Han skottede ud gennem Vinduet for af Solens Højde paa Himlen at danne sig et Skøn om, hvor langt op ad Formiddagen det var, og smilte overbærende, fordi han indsaa, at han befandt sig i Gartnerhuset paa et lidt vel fremrykket Tidspunkt. Men han glemte straks igen at tænke paa Tiden, fordi Barnet væltede alle Murstensbrokkerne sammen i en Bunke og med de smaa Hænder skovlede op fra Siderne for at faa saa megen Top paa som mulig. Og da dette ikke var morsomt længere, rejste Drengen sig, tog en Murstensbrok og fjernede

sig betænksomt. Bierbaum fulgte ham med Øjnene paa Vejen rundt om Bordet, der stod midt i Stuen, dækket med hvid Dug og blankpoleret Samovar, og rettede sig forsigtigt i Vejret for at se, hvad der videre foregik, fordi Bordet tog Udsigten fra ham. Og han saa da, hvorledes Drengen puttede Murstensbrokken ned under et hvidt, lille Lagen, der var lagt over en Genstand i Værelsets ene Hjørne. Bierbaum forstod meget vel, at denne Genstand var en ganske almindelig Trævugge med et Barn i, men han skyndte sig ikke med at konstatere denne Kendsgerning, hvad enten det nu var, fordi han i al Almindelighed følte sig noget mat og utilpas, eller det var, fordi denne Trævugge med Indhold genkaldte i hans Erindring visse Begivenheder fra den sidste Nat. Han stirrede fraværende paa Vuggen, og havde helt tabt Interessen for den rødhaarede og blaaøjede Dreng, der imidlertid anbragte endnu et Par Murstensbrokker under det hvide, lille Lagen. Men pludselig satte Bierbaum sine Fødder ned paa Gulvet og gik lydløst paa Strømpesokkerne hen til Vuggen. Den rødhaarede Dreng blev saa forbavset ved at se den fremmede Mand midt i Stuen, at han skyndsomt krøb ind under Bordet og dækkede sig bag den nedhængende Dug. For en Sikkerheds Skyld gav han sig ogsaa til at græde.

— Ti stille, du Gøgeunge! sagde Bierbaum vredt og løftede Lagenet over Vuggen for at se paa det, der laa i den. Men han kunde alligevel ikke kom-

me til at se, hvad han vilde, fordi det lyshaarede Barn sov trygt med Øjenlaagene fast lukkede. Han tog derfor med to Fingre om Barnets Næse, til det fortrak Ansigtet i en ynkelig og grædefærdig Grimasse og slog Øjnene op. Bierbaum bøjede sig helt ned og stirrede paa Barnet. Han drejede Vuggen og lettede i den, saa Lyset faldt lige i den Lilles Øjne, og da han paa den Maade havde overbevist sig om, at de var sorte, lod han Vugge være Vugge og gik igen hen til Løjbænken, lydløst som han var kommet paa Strømpesokkerne. Skyndsomt trak han sine nyblankede Støvler paa. Han havde øjensynlig faaet meget travlt, men tænkte ikke noget videre om Grunden til sin Travlhed, mumlede kun af og til: Det forekom mig, at det havde lyst Haar og mørkeblaa Øjne ... forekom mig ganske bestemt ....

Da han havde faaet sit Overtøj paa og den sølvknappede Stok i Haanden, traadte han ud af Døren uden at se sig tilbage og gik mod Havelaagen saa hurtig hans lille, hjulbenede Person kunde bevæge sig. Undervejs hørte han en velkendt Kvindestemme, der forsøgte at standse ham:

— Karl Karlowitsch, gaa ikke! Her er jeg! Jeg var kun inde i Drivhuset for at vande Blomsterne!

Men Bierbaum svarede ikke, vendte sig ikke engang om, vinkede blot bagud med Haanden, hvilket skulde betyde saa meget som, at han alligevel gik og ikke vilde opholde sig mere. Han lod Havelaagen staa aaben efter sig og skridtede ud ad

Vejen i et Tempo, som om han pludselig havde faaet den Forestilling, at han trængte til rigelig Bevægelse for sit Helbreds Skyld. Men medens han gik, blev han uden at ville det ved at tænke paa Barnet med det lyse Haar og de sorte Øjne. Og da han havde tænkt sig fuldstændig klar og indsaa, at der kun var en eneste sandsynlig Forklaring paa dette Fænomen, og at han maatte bøje sig for Kendsgerningerne, søgte han i samme Nu at bortforklare det hele: Ser man ikke tidt, ræsonnerede han, at Forældre har Børn, der ikke ligner dem Spor? Der var saaledes en Gang en hvid Mand og en hvid Kvinde, der fik et kulørt Barn, skønt de aldrig havde set en Neger for deres Øjne. Den Slags Mærkværdigheder hænder nu og da ...

Bierbaum sagtnede sin Gang. Han var kommet ind paa Boulevarden, kaldet saaledes, fordi to Rækker Birketræer indhegnede en bred, grusbelagt Spaserevej. Hist og her under Birketræerne stod Bænke, blegede af Tiders skiftende Vejr. Bierbaum slog paa dem med sin Stok, idet han gik forbi. Han følte sig noget tørstig og begyndte allerede at kunne tænke paa Hindbærlimonade med Likør i, nynnede ovenikøbet, saa godt han kunde, et Par Strofer hen for sig om den skønne Maaned Maj. Solen faldt paa Vejens gule Grus gennem det nyudsprungne Birkeløv, og det morede Bierbaum at træde i de lysende Soltegninger, der bestandigt forvandledes omskifteligt og lunefuldt, hver Gang de fine Birkekviste duvede i den varme Majbrise.

Men som han saaledes gik frem ad den solflimrende Vej under Birkenes sitrende Smaragdløv, velfornøjet og næsten helt sig selv igen, følte han pludselig, at noget berørte den venstre Side af hans Bryst, ganske svagt og forsigtigt, som var det Spidsen af en Finger, der let og kriblende strøg over hans Hud paa et ganske bestemt Sted i venstre Brystside. Bierbaum gjorde et Par hurtige og nervøse Bevægelser med Skulderen, fordi han troede, at det var Undertøjet, der foraarsagede denne kildne Kriblen; men den fortog sig ikke, blev tværtimod stærkere, næsten smertelig paatrængende, døde dulmende hen under et Par korte, snappende Aandedræt for bagefter at føles endnu dybere og mere foruroligende. Og inden Bierbaum havde naaet at sige sig selv, hvad dette foruroligende egentlig var, tog en Haand brat om hans Hjerte og klemte til. Et sydende Sting skar igennem det. Han vaklede, bøjede sig forover og til venstre med Haanden i Siden, som bøjede han sig over det smertefyldte Sted. Og ved denne Bevægelse forekom det ham, at han reddede sit Liv, fordi Smerten langsomt fortog sig og kun efterlod en kogende Boblen, som om Hjertet i hastige og uregelmæssige Slag søgte at indhente, hvad det i et Par korte Øjeblikke havde forsømt. Han rettede sig ængsteligt i Vejret og aandede forsigtigt, fordi Pladsen i Brystet var bleven saa trang. Han stod og støttede sig til sin Stok. Benene turde han ikke flytte. Han syntes, der var kommet en underlig

Dødhed i dem, en Tyngde i Knæene af fremmed Oprindelse, som han ikke kunde overvinde og indordne paa sædvanlig Vis under sin Vilje. Ogsaa Omgivelserne var fremmede og anderledes end før, saa fremmede, at han maatte anspænde sine Tanker for at overbevise sig om, at han ikke havde forvildet sig i en fremmed By, men stod paa Boulevarden ikke saa langt fra det Sted, hvor hans Apotek laa. Selv Solen lyste anderledes end før. Dagen havde faaet en mat og gusten Tone, som om Aftenen nærmede sig. De mørke Pletter og Streger i de hvide Birkestammer traadte saa skarpt frem, tegnede sig saa usædvanligt iøjnefaldende i den hvide Bark, at Bierbaum ikke kunde forstaa denne Forandring, da Træstammerne hidtil altid havde forekommet ham at være skinnende hvide. Han stod en Stund uden at turde flytte sig, fordi han ikke kunde overvinde denne Følelse af, at alt var anderledes end før, og at han selv stod udenfor alle Ting og ikke kendte dem, saaledes som han havde kendt dem indtil denne Dag. Men omsider bevægede han sig fremad, for at naa en Bænk. Han vilde sidde lidt og sunde sig, før han gik videre. Der kunde ogsaa komme nogen og se ham staa hjælpeløs og fortabt paa Boulevarden. Han flyttede sine Ben betænksomt, som om han ved hvert Skridt maatte henvende sig overtalende og forklarende til hvert enkelt Ben, før det føjede sig i at bevæge ham i den ønskede Retning. Og da han var kommet til Sæde paa en af de blegede

Bænke, følte han det som en stor Lettelse, at han hverken behøvede at staa paa Benene eller flytte dem. Han sad tungt paa Bænken med slappe Lemmer for at undgaa selv den mindste Anstrængelse. Det forekom ham nemlig vigtigt at undgaa ethvert Forbrug af Kraft. Han prøvede at tænke paa noget andet og gav sig til at undersøge Sølvknappen paa sin Stok. Han syntes aldrig rigtig at have lagt Mærke til, hvordan den i Virkeligheden saa ud, skønt han havde gaaet mange Aar med den i sin Haand. Stokken stod mellem hans Knæ, som han havde stillet den, da han satte sig, og han behøvede kun at vende Blikket en lille Smule nedad for indgaaende at studere Sølvknappens blankslidte og, som han syntes, ganske ualmindelige Runding i Linjerne. Og da han havde afsluttet disse Betragtninger, søgte han uvilkaarligt en anden Genstand for at aflede sine Tanker fra det, han alligevel hele Tiden tænkte paa. Derved kom han til at se paa den gamle Fæstnings- og Klostermur bag Boulevarden og undrede sig over, at den stod, hvor den stod. Selvfølgelig vidste han godt, at den skulde være der, men han havde aldrig før lagt Mærke til, at den traadte saa tydeligt frem i Landskabet som netop nu. Det var, naar man saa rigtig efter, en meget høj Mur med ikke saa faa Skydeskaar, i det hele taget en Mur ganske anderledes end Mure er flest: Hvem er det nu, der har bygget den, tænkte Bierbaum; var det ikke Iwan den Grusomme, da Tartarerne huserede i Landet? Jovel,

deraf kommer altsaa Skydeskaarene! Han var lige ved at smile, fordi han fik Øje paa to Alliker, der sad i et af Skydeskaarene: Se-se, der har de Kanaljer deres Smuthuller, tænkte han og fulgte med Øjnene den ene af de sorte Fugle, der med et hæst Skrig foer ud af Skydeskaaret og svang sig over Muren.

Bierbaum saa gennem Birkekronernes lysegrønne Kniplingsværk, hvorledes den steg højere og højere med Solstrejf over de mørke Vinger. Den svang sig opad i den blaa Luft, der nu syntes Bierbaum ligesaa blaa og klar, som den hele Tiden havde været. Han tænkte ikke mere paa det gustne Skær af Aften og Død, der for et Øjeblik siden havde hvilet over alle Ting, fulgte den sorte Fugl med Øjnene, til den kun var synlig som en lille Prik, der kresede om Klosterkirkernes højeste Kuppel og forsvandt blandt de gyldne, himmelstræbende Kors. Bierbaum gav sig nu til at tælle Kuplerne, talte og begyndte forfra igen, fordi han stadig ikke kunde huske, ved hvilken han havde begyndt. Tilsidst saa han dem alle under et, sølvhvide og gyldne, funklende i Solen, samstemte som i et mægtigt Billede, malet paa den blaa Himmeldug. Han blev siddende med opadvendte Øjne, som om han aldrig før havde set den blaa Himmel hvælve sig over Jorden, og det forekom ham, mens han sad saaledes, at han dunkelt erindrede noget fra en fjern og ufattelig Tilstand, hvor han ikke havde vidst, om han levede eller kun drømte, at han levede.

Bierbaum saa til Siden, fordi han hørte noget bevæge sig paa Boulevarden tæt ved sig. Det var en Tiggerske paa Krykker med en nøgen Fod stikkende frem under det pjaltede Skørt. Bierbaum lagde Mærke til, hvorledes hun støttede skiftevis paa Foden og Krykkerne. Hendes Bevægelser blev derved paa en Gang stive og blødt afrundede, og det syntes ikke, at hun var besværet af denne usædvanlige Maade at gaa paa. Hun rakte Krykkerne stift frem for sig, stak dem i Boulevardens Grus og fulgte blødt og svævende efter, svingende om sine Armhuler, til den nøgne Fod havde faaet Fodfæste igen. Hun gik meget hurtigt, syntes Bierbaum, og han kunde ikke lade være at lægge Mærke til hende, skønt han ellers aldrig opholdt sig over Krøblinge og Tiggere. Der var saa mange i Byen, at man ikke kunde færdes uantastet, hvis man viste sig godgørende. Men ikke destomindre kunde Bierbaum ikke lade som ingenting ved denne Lejlighed. Han erindrede meget vel at have set denne Krykkepige før, paa samme Maade som han nu erindrede forskellige andre paafaldende Individer af samme Art, som hans Blik udeltagende havde strejfet i Aarenes Løb, og han syntes pludselig at faa stor Interesse for denne pjaltede Pige med den nøgne og vejrbidte Fod. Det var ligefrem en Lettelse for ham, som han sad der paa Bænken uden at turde røre sig, at ingen af hans Bekendte kom forbi, men kun en Krøbling, et Menneske un-

der det almindelige, overfor hvem han dog endnu følte sig overlegen.

— I Jesu Christi Navn, giv mig en Kopek, Herre! bad Pigen med klynkende Stemme, da hun var kommet helt hen til Bierbaum. Hun rakte Haanden frem og blev staaende, hvilende paa de grovt tilhugne Krykker. De mørke Øjne lyste med en tør og stikkende Glans i hendes udtærede Ansigt. Armene og Hænderne var spinkle og magre som hos et sygt Barn, og Bierbaum kom til at tænke paa, hvor gammel vel denne Pige kunde være, og om hun altid havde gaaet paa Krykker, tiggende sig gennem Verden. Men da han ikke straks kunde overvinde sig til at tale, gentog Pigen næsten grædende

— I Jesu Christi Navn, giv en stakkels Krøbling en Kopek, Herre!

— Hvor gammel er du? spurgte Bierbaum forsigtigt og prøvende og følte en ukendt Glæde over at høre sin egen Stemme. Han lyttede til sine egne Ord, efterhaanden som de udgik fra hans Mund, og det forekom ham, at han ikke havde talt i uendelige Tider, havde været stum fra Fødselen og nu pludselig fik Mæle som alle andre Mennesker.

— Tyve Aar, Herre, i et og alt, svarede Pigen og flyttede sig et Krykkeskridt nærmere til Bierbaum. — Jeg er jevnaldrende med Anna Stuepige, der tjener hos Dem i Apoteket. Vi er fra samme Landsby, hun og jeg, legede sammen, da jeg endnu gik paa begge Ben.

Bierbaum brød sig egentlig ikke om at blive erindret om sin Stuepige, men han lod som ingenting og sagde blot:

— Saa det er I.

— Ja, og jeg var altid den raskeste af os to og saa meget bedre ud end hende. Herremanden ved Siden af vilde fæste mig til sig som Lillepige, men saa kom det med Benet.

— Hvad kom med Benet? Jeg mener, hvordan fik du ondt i Benet, saa du ikke kunde gaa?

— Jo, Herre, det begyndte i Knæet, steg saa op i Hoften, til Benet blev kortere end det andet og tyndere efterhaanden, saa at sige visnede hen. Feltskæren sagde: Vi maa skære Benet fra Kroppen. Men Fa'r skar istedetfor Krykkerne til mig og sagde: gaa til Byen og tig dit Brød. Jeg kan ikke føde dig til ingen Nytte med eet Ben.

— Saa har du altsaa begge Ben endnu, — bemærkede Bierbaum for at sige noget. Han følte allerede ringe Glæde over at høre sin egen Stemme.

— Ja, Herre, se her! .... Pigen løftede hurtigt det pjaltede Skørt i Vejret, og Bierbaum saa til over Knæet et forvokset og vissent Ben, der dinglede blottet og kraftesløst under Pigens Krop. Han vendte Hovedet bort og lukkede Øjnene, fordi han ikke var vant til at se den Slags Ben. — Den kloge Kone har sagt, — fortsatte Pigen og smilte fortrøstningsfuldt, — at hvis jeg finder en ung Mand, der beholder mig to Nætter hos sig, skal mit Ben

blive, som det var, og jeg er jo ung endnu og ser godt ud trods Benet, saa ....

Bierbaum afbrød hende, og han talte nu hurtigt og anstrængt, som om han var bange for ikke at faa sagt, hvad han vilde:

— Kom til Apoteket imorgen tidlig .... en Gang om Ugen .... for Fremtiden skal du faa en Rubel hver Uge .... Men løb straks og hent en Droske til mig. Jeg traadte fejl for lidt siden og forvred min Fod .... Skynd dig lidt ....

Han hørte utydeligt den forkrøblede Pige takke og nedkalde Guds Velsignelse over sig, hørte, hvorledes hendes Krykker ivrigt arbejdede i Boulevardens Grus, da hun skyndsomst fjernede sig for at udrette hans Ærinde; men han saa ikke efter hende og blev siddende ubevægelig, til han hørte Drosken standse paa Gaden udenfor. Langsomt og betænksomt gik han de faa Skridt over Boulevarden og haltede lidt paa venstre Ben, da han nu engang havde sagt, at han vilde køre for Benets Skyld. Derved tænkte han mere paa sin forstilte Halten end paa det andet, der var den virkelige Aarsag til, at han ikke turde bevæge sig. Og selv da han steg ud af Vognen og gik op ad Trappen til sit Apotek, haltede han paa det venstre Ben, som om han formodede, at den lille, jødiske Drogist, der stod i sin Butiksdør paa den anden Side af Gaden, allerede havde hørt, at han, Bierbaum, havde forstuvet sin Fod paa Boulevarden og der-

for og af ingen anden Grund havde haft Brug for Droske.

Saasnart han var kommet op i sin Lejlighed, lod han sende Bud efter Doktor Gorlanow. Imidlertid klædte Anna Stuepige ham af og iførte ham Slobrok og et Par varme Tøfler af Rensdyrskind. Og for at undgaa alle overflødige Forklaringer klagede han over sit Ben og ømmede sig, da Støvlen blev trukket af og ytrede noget om varme Omslag og Salve, hvis det da ikke viste sig at være Nerverne, det var galt med. Han tog Plads i en Lænestol og lagde Benet op paa en Stol foran sig. Saaledes sad han, til Doktor Gorlanow blev meldt. Stadig haltende gik han Doktoren imøde:

— Goddag, Doktor, — sagde han og rakte en mat og lidt fugtig Haand frem. — Der er noget i Vejen med mig. Jeg føler mig rent ud sagt temmelig snavs ....

— Jeg synes, De halter? forhørte Doktoren sig, da Bierbaum gik tilbage til Lænestolen for ikke at staa op mere end højst nødvendig.

— Naa, det er nærmest til Tidsfordriv, men der er noget galt med Nerverne i den venstre Side, saadan fra oven og nedad.

— Det Nonsens fra igaar Aftes har De da ikke taget alvorligt, Karl Karlowitsch? Det manglede bare! Gorlanow saa bebrejdende paa sin Patient.

— Hvad for noget Nonsens?

— Naa, det med den røde Karolinebal og ....

jeg traf forresten Udskrivningschefen for lidt siden ....

Gorlanow kom ikke videre. Der gik en Trækning over hans Ansigt, som om det kun var hans Mening at smile ganske almindeligt, men Smilet bredte sig, til han maatte le kort og stødvis gennem Næsen. Han gjorde sig al mulig Umage for at holde op igen, men det lykkedes ikke, han maatte aabne Munden for ikke at kvæles, og i det samme gav han sig ligefrem til at brøle af Latter, højere og højere, til hans brede Bryst var ved at sprænges. Han sank om paa en Stol og holdt sig med begge Arme i Siderne.

Bierbaum blev rolig liggende i Lænestolen med det venstre Ben udstrakt foran sig. Han saa deltagende uden Spor af Fornærmelse eller Utaalmodighed paa Doktoren. Det forekom ham, at han hidtil havde haft et ganske andet Billede af Gorlanow end det, der nu viste sig for ham — ikke fordi Gorlanow lo saa ubehersket, men fordi der var kommet noget i Udtrykket, han ikke havde lagt Mærke til før. Det var, som om Ungdommen pludselig var veget fra det og ved sin Flugt havde afdækket og blottet en nøgen Fortvivlelse, en uhjælpelig Livsskræk, som ingen før havde set eller tænkt paa — uden Gorlanow selv. Og jo mere Gorlanow lo, jo tydeligere saa Bierbaum disse dybe Spor af Fortvivlelse og Haabløshed paa hans Ansigt. Og for at Gorlanow ikke skulde mærke, hvad

han tænkte paa, smilte han, som om han ogsaa morede sig ved at tænke paa Udskrivningschefen.

— Det er da godt, jeg ikke er døende, — sagde Bierbaum for at vise, at han var med. Han begyndte nemlig at erindre forskellige Sætninger og Hændelser fra sidste Nat. — Eller skal jeg maaske opfatte det som et Varsel, at De er kommet til at tænke paa den Historie fra igaar Aftes.

— Vor Herre bevares vel! svarede Doktoren og tørrede sine Øjne. — Jeg tror langt snarere, den Historie bliver min Død. Jeg ler mig ganske simpelt ihjel; det er allerede anden Gang idag! — Det klukkede endnu et Par Gange i ham, mens han tog sit Hørerør frem.

— Naa, hvad er det saa, De har fundet paa at skulle fejle, Karl Karlowitsch, — sagde han med sin sædvanlige rolige Stemme, og hans Udtryk blev igen iagttagende og tillidsfuldt som altid før. — Kom lad os høre, hvordan det arbejder!

Bierbaum blottede uden at spørge nærmere sit Bryst, og Gorlanow bøjede sig over ham, opmærksomt lyttende i Hørerøret.

— Er der ellers noget i Vejen? spurgte han, da han igen rejste sig og blev staaende foran Bierbaum.

— Nej, det kan jeg ikke sige. Men jeg blev en Smule urolig, da jeg var ude at spasere. Det var nemlig lige ved at staa stille.

— Der er ingen Grund til at være urolig. Hjertet er godt nok. Der er lidt Uregelmæssighed i Virk-

somheden, det er det hele, og det kan da ikke godt være anderledes. Var De Familiefar og havde Børn, vilde jeg raade til at stramme Tøjlerne en Smule, men enlige Mandfolk som De og jeg har jo ikke noget at fare varsomt for, mener jeg.

Bierbaum nikkede tvivlraadigt, og pludselig saa han skarpt paa Doktoren:

— Men, hvis jeg nu ikke kan mere og mærker, at jeg maa fare med Lempe, for at det ikke skal gaa itu? ....

— Ja, saa maa De forsage denne Verdens Nydelser, og det jo før jo bedre, at sige, hvis De finder nogen Mening i at leve saa længe som muligt.

Bierbaum rømmede sig undskyldende og saa ned:

— Mening, Mening? .... Det har jeg ikke tænkt over endnu. Sig mig hellere, hvad jeg skal gøre for at faa Balance i Tingene igen? ....

Gorlanow gjorde et Par korte Vendinger frem og tilbage over Gulvet:

— Balance i Tingene? .... Hm! .... Giv ikke mere ud, end De har, helst noget mindre .... Drik Mælk og Mineralvand! Ryg færre og lettere Cigarer! Indskrænk Dem i det hele taget! Gaa tidlig i Seng og staa tidlig op! Sørg for passende Motion uden Overanstrængelse! Undgaa Sindsbevægelser! Dyrk Jagt og Fiskeri og lignende uskyldige Adspredelser! Skulde Symptomerne komme igen, kan De lægge en Ispose paa og tage Æther-Baldrian, det kan De forresten gøre med det samme, hvis De

har Lyst. Massage er ogsaa godt .... hvilket jeg siger, fordi De som Apoteker ved, hvad Medikamenter er værd .... Massage baade i Hjertekulen og paa Fodsaalerne ....

Bierbaum stirrede fortabt frem for sig, mens Doktoren gjorde dette Udkast til hans fremtidige Liv. — Saa træffes vi vel ikke foreløbig i Klubben, — sluttede Gorlanow og trykkede sin forhenværende Drikkebroders slappe og viljeløse Haand, — men jeg ser op til Dem, naar jeg kommer forbi, ogsaa ellers ved Tid og Lejlighed. Forøvrigt skal De se, at De imorgen er raskere end nogensinde!

Bierbaums Øjne blev fugtige, og han hviskede noget utydeligt og uden Sammenhæng, som Gorlanow ikke anstrængte sig for at høre, da han omtrent kunde gætte sig til, hvad Meningen var, og desuden ansaa en nærmere Drøftelse for uhensigtsmæssig og skadelig for sin Patient.

Bierbaum blev længe siddende i Lænestolen, stirrende frem for sig. Han syntes hele Tiden at kunne se, hvorledes Gorlanow gik ud af Stuen med en beslutsom og livslysten Svajning i den brede Ryg. Han havde trykket ham opmuntrende og velvilligt i Haanden og var gaaet uden at se sig tilbage, som forlod han noget, der ikke var ham magtpaaliggende at se igen. Og denne Afsked, der under andre Forhold ikke paa nogen Maade havde været bemærkelsesværdig, fyldte nu Bierbaum med en knugende Følelse af Forladthed, som var han en Fordømt, der lodes tilbage paa en ensom Ø. Han

smagte denne salte Ensomhed uden at tænke nærmere over det Sted, hvor han nu befandt sig, eller hvad han skulde foretage sig der i lange Dage og Nætter. Saa uendelig fjernt laa den Verden, han hidtil havde levet i, saa fjernt, at det, der var hændet ham igaar, ja samme Morgen, forekom ham at være Oplevelser i en anden Tilværelse: Hvad var Grunden hertil, og var der i det hele taget noget særligt at opholde sig over? Kunde han ikke rejse sig og tage sit Tøj paa og gaa ud igen til Venner og Bekendte, tænde sig en Cigar, drikke og nyde Livet som hidtil, ubekymret og i bedste Velgaaende? Hvad var det for en Følelse af Afstand og Øde, der skilte igaar og idag med sit vejløse Dyb? ....

Bierbaum lukkede Øjnene og strakte sig i Lænestolen, som for at tænke nøjere efter .... Det forekom ham, at der var hændet noget meget sørgeligt, og at han havde grædt længe og nu ikke kunde mere for Træthed og Udmattelse. Tiden stod stille, og alt blev mørkt om ham. Hans Bryst hævede og sænkede sig dulmende og beroligende. Han aandede regelmæssigt og langtrukkent gennem Næsen. Tøflen af Rensdyrskind drejede sig langsomt sammen med Taaspidsen paa hans udstrakte venstre Ben og faldt af, uden at Bierbaum mærkede det eller blev vækket derved .... Han sov trygt og vaagnede først ud paa Eftermiddagen, og i samme Øjeblik erindrede han alt, hvad der var foregaaet i det sidste Døgn, og følte igen den samme Uro i sit Bryst, den samme Ængstelse for at Livet skulde

slutte brat og uventet, før han var forberedt paa at miste det. Ikke destomindre kunde han ikke undgaa at lægge Mærke til, at han var tørstig og sulten, hvorfor han ringede og bestilte en Flaske Mineralvand, to blødkogte Æg og et Stykke kold Stør med Peberrod. Han syntes, trods alt, at Maden smagte rigtig godt, og da han var færdig og kom til at tænke paa Tobak, skar han Spidsen af en Cigar og puttede den i Munden for ikke at føle Savnet dybere end højst nødvendigt. Men da han havde tygget lidt, og Tobakssmagen bredte sig over hans Tunge, spyttede han Cigarspidsen ud med et Udtryk af Væmmelse og sagde sig selv, at Nikotin var meget skadelig saavel for ham som for enhver anden uden Undtagelse. Alkohol var ogsaa en Gift, en farlig og fordærvelig Gift, som intet fornuftigt Menneske indlod sig paa at nyde. I Virkeligheden smagte Mineralvand langt bedre for ikke at tale om Mælk. I det hele taget var det ethvert Menneskes Pligt at værne om sit Helbred og ikke øde det paa letsindig Vis som f. Eks. ved Nattevaagen og Svir i Klubben og andre Lokaler. Han vilde for Fremtiden sove, mens Tid var, og ikke gøre Nat til Dag. Ude er godt, men hjemme er bedst, og selv om han ikke var Familiefader, kunde man dog ikke sige, at han var helt ene. Han havde jo Anna til at holde Orden i Stuerne og en dygtig Kokkepige, rent bortset fra Medhjælperne i Apoteket, som det virkelig var paa Tiden at holde noget bedre Øje med .... Nej, han misundte ikke de gamle

Venner i Klubben; naar han nu snart blev rask igen, vilde han begynde at gaa paa Jagt med Ruppert og fryde sig over den friske Luft og Naturens Skønhed ....

Saaledes trøstede Bierbaum sig for at skjule sin Uro og Frygt, og efterhaanden som han vedblev at trøste sig, syntes han, at han altid havde følt saaledes og aldrig havde haft Smag for de Ting, der for kun et lille Døgn siden havde opfyldt ham helt.

Da Anna kom ind for at tage af Bordet, saa han velvilligt paa hende, velvilligt og tilfreds, fordi hun gik saa let og havde askeblondt Haar og graa Øjne, men han vendte dog Hovedet bort fra hende med et halvt forlegent, næsten sky Smil og gav sig til at blade i Papirer og Korrespondancer paa sit Skrivebord. Der var ikke saa faa Breve at besvare, saa han, delvis af ældre Datum, men da han ikke i Enkeltheder havde fulgt Apotekets daglige Drift, lod han sin Provisor komme og gennemgik med ham de forskellige Breve og Regninger. Han gjorde med en Blyant Noter paa hvert Papir, hvor der var noget at bemærke, og beordrede sin Medhjælper til at besvare Brevene. Dermed fordrev han en halv Times Tid, og da han var bleven ene igen, gav han sig til at gaa op og ned ad Gulvet for at skaffe sig den nødvendige Motion. Af og til standsede han foran det aabne Vindue og saa ud paa Gaden. Han betragtede opmærksomt de forbigaaende, fordybede sig i den Mystik, der omgiver en Vogn med fire Hjul, styret af en Bonde og trukket af en Hest,

fordybede sig saa inderligt i dette sammensatte Væsens Bevægelser, at han fik en Fornemmelse af, at det ikke bestod af enkelte døde og levende Dele, der tilfældigt var koblede sammen, men havde et selvstændigt Liv og var kommet til Verden i den Form, han saa her for sine Øjne. I det hele taget begyndte han at lægge Mærke til et Afhængighedsforhold mellem Mennesket og Dyrene og de livløse Genstande, en vis Vekselvirkning mellem Tingene, som ikke tidligere var faldet ham ind. Det forekom ham, at Grænserne mellem de Ting, hans Sanser opfattede, var mere udflydende, end han hidtil havde antaget, og at saaledes ogsaa han selv stod i et nærmere Forhold til Fænomenerne, end han havde haft paa Fornemmelsen for blot en Dags Tid siden.

Bierbaum sukkede uden rigtig at vide hvorfor, og fortsatte sin Vandring frem og tilbage i Stuerne. Han gik lydløst i Skindtøflerne og holdt Slobrokken sammen om sig med venstre Haand. Den højre hvilede paa Ryggen, og mens han gik op og ned, aabnede og lukkede han den skiftevis, eftersom hans Tanker havde frit Løb eller standsede ved noget, der hæmmede dem; men pludselig puttede han Haanden ind paa Brystet og gav sig med en let og malende Bevægelse til at gnide det Sted, hvorunder hans Hjerte bankede uroligt og beængstigende. Da han var bleven træt af det, satte han sig i Lænestolen — for en Stund efter igen at fortsætte sin hvileløse Gang.

Omsider blev det Aften. Majdagens klare Lys dæmpedes. Solnedgangsskærets Guldtoner klang over Himlen, til ogsaa de døde hen, og den hvide Nat løftede sit maanesyge Ansigt i Stilheden. Og jo dybere Stilheden blev, jo nærere blev Natten. Koglende smøg den sig til Jorden. Den løste sine mælkehvide Slør og aabenbarede sit Legems lystfyldte Vunder, alle Sjæles Begær og Brynde, naar de paakaldte hende — den hvide Nat.

Et Gys af Smerte og Gru slog ind gennem det aabne Vindu, foran hvilket Bierbaum længe havde staaet. Hurtig lukkede han det, som vilde han lukke noget ude. Med famlende Hænder tændte han Lampen og trak de tykke Gardiner for. Hans Læber bevægede sig, hviskede saa sagte, at hans Øre ikke kunde høre det, ikke kunde høre, hvad han sagde til den hvide Nat, som han nu lukkede ude af sit Hjerte.

Det forekom med et Bierbaum, at han var blevet meget gammel og affældig, men da han regnede efter, maatte han sige sig selv, at det ikke kunde være Aarene, der tyngede ham; og tænkte han tilbage i Tiden, kunde han ikke forstaa, at der var hændet noget særligt, siden han som Dreng blev sat i Lære i Dorpat, fordi der ingen Plads var til ham i hans Hjem i Estelandet bag Pejpussøen ... Pisk skulde du have! Pisk skulde du have! hørte han sin Moder sige, hver Gang han bad om noget eller græd, fordi der altid blev gjort anderledes med ham, end han selv attraaede. Han hørte hende løbe

stundesløs om, skændende over alt og alle, fordi ingen gad røre sig, og hun ikke kunde overkomme Husvæsenet. Og dog var Maden altid færdig i rette Tid, naar hun laa syg eller tog til Dorpat for at købe brogede Klæder og smagløse Godtkøbssmykker. Faderen blev næsten altid hjemme. Han var en Mand af faa Ord .... Bierbaum huskede, at hans Fader altid havde været helt anderledes, naar Moderen ikke var tilstede. Saa kunde de to, den store og den eneste lille Bierbaum, lege sammen som gode Kammerater, ride Ranke og gaa sammen ud til de rigtige Pru-Heste og Bø-Køer og dele dem imellem sig, halvt til hver Side, som om de levende Dyr havde været rigtige Legetøjsdyr. Men naar Moderen var hjemme igen og raslede med Sølvmynterne om Hals og Haandled og klagede Dagen lang over, at alle forurettede hende, kunde Faderen ved den mindste Anledning pludselig blive højrød i Hovedet og give sig til at banke løs paa sin Søn, skønt det var hans eneste Barn og ikke havde gjort noget ud over at være født til Verden af en stundesløs Moder .... En Dag døde Faderen. Han laa i Sengen og kunde ikke rejse sig mere, og der blev lagt hvide Lagner over ham og en Salmebog paa hans Bryst foran de foldede Hænder .... Bierbaum erindrede, at han ikke kunde forstaa, hvorfor Faderen blev ved at holde sine Hænder foldede; og som han nu stod og tænkte efter, foldede han selv uvilkaarligt sine Hænder, men skilte dem hurtigt igen, som om han ikke vilde udsætte

sig for heller ikke at kunne skille dem ad ligesom den døde Fader .... Han bøjede Hovedet en Smule til Siden for bedre at kunne høre, hvordan det havde suset i den mørke Granskov udenfor Nybyggergaarden, da Faderens Kiste blev læsset paa en Slæde for at køres til Kirkegaarden. Der var mange Slæder fra de andre Nybygger- og Forpagtergaarde i Naboskabet, og Hestene stampede i Grankvistene, der var strøet over den hvide Sne. Den gamle Kokkepige havde grædt hele Tiden, og hendes Ansigt var rødt og ophovnet. Moderen havde ogsaa grædt til Tider, hulket meget højt og jamret, men Anfaldene var ikke saa langvarige, fordi hun hvert Øjeblik maatte sørge for Ligfølgets Beværtning og mange andre Ting inde og ude: Her vil jeg raade! havde hun sagt til Karlen, der ikke vilde spænde den brune Hingst for den Slæde, hun skulde køre i, fordi Husbond havde forbudt det. Her vil jeg raade! havde hun sagt, og Bierbaum erindrede, at han allerede den Gang som Barn havde forstaaet, at Moderen ikke var saa ked over, at de kørte Faderens Kiste til Kirkegaarden og puttede den ned i et dybt Hul, gravet i den frosne Jord. Nej, hun havde ikke været saa ked over det, som hun vilde give det Udseende af, skønt hun ogsaa havde vidst at sætte sin ufornuftige Vilje igennem før den Tid .... Men nu var Faderen altsaa død og borte, og hun tog en ny Mand i Huset, meget yngre, men ikke nær saa god som Faderen, hvem han heller ikke lignede, skønt han gik med hans Ur og kørte i hans

Pels. Der havde ikke været Plads til den lille Bierbaum, og dog havde Faderen sagt, at han skulde have Gaarden i Estelandet bag Pejpussøen, hvor de mørke Graner susede .... Men han havde hverken faaet Gaard eller Arv. Der var ikke blevet noget til ham. Henvejret var det mellem fremmede Hænder, mens han skyllede Flasker .... Og nu behøvede han det heller ikke, nu da han ikke mere var ung, og Livet havde føjet sig ganske modsat af, hvad han havde ønsket. Nu kunde det være det samme .... Nu var alle døde ....

Bierbaum vendte sig og gik hen mod sin Seng, men standsede undervejs for yderligere at fastslaa i sin Bevidsthed, at han var en enlig Mand uden Slægt og Venner, og at Livet havde været til ingen Nytte hverken for ham selv eller nogen anden. Og da han var kommet helt paa det rene hermed, tog han Tæppet af sin Seng, afførte sig Slobrok og Tøfler og lagde sig i Undertøjet, som han var, fordi han mente, at han alligevel ikke kunde sove saa tidligt paa Aftenen. Anna Stuepige plejede at hjælpe ham til Sengs, hvornaar han saa end lagde sig, men han følte ingen Trang til at se hende, ønskede at være ene med sig selv og uforstyrret. Hvem kunde ogsaa tro, at han havde i Sinde at sove paa denne Tid af Dagen, hvor han ellers havde plejet at gaa ud. Nej, han vilde ingenlunde sove, blot ligge og hvile sig for igen at komme i Ligevægt ....

Men da Bierbaum havde lagt sig til Hvile paa den højre Side og havde drejet sig saaledes, at han

kunde naa at lægge Haanden udenpaa Brystet, der hvor han følte Hjertet banke paa samme Maade, som det havde banket hele denne lange Dag, overvældedes han af en Længsel efter at sove og glemme. Han lukkede derfor Øjnene og begyndte at tælle og talte meget længe uden at naa saa vidt, at han glemte, hvor langt han havde talt. Han kom da til at huske paa, at det var mere virksomt at forbinde Tallene med noget levende, der gentog en og samme Bevægelse, og tænkte et Øjeblik paa sit Hjerte, hvis hurtige Slag han følte mod sin Haand. Men han skyndte sig at finde paa noget andet, som f. Eks. en Faarehjord foran et Gærde. Ja, foran et Gærde var udmærket: I Gærdet er der et smalt Skaar med et Kildevæld. Faarene nærmer sig for at drikke. De bageste trænger paa, saa de forreste maa springe over Gærdet, og mange af dem naar ikke at faa drukket. De springer over et for et, to Tusinde og en og tyve i et og alt ... Da Bierbaum ser efter paa den anden Side, undrer han sig over, at Halvdelen af dem var bleven sorte. Han havde ikke lagt Mærke til, at der var sorte Faar imellem, men det var der altsaa. De sorte stamper med Forbenene i Jorden, og alle de hvide springer igen tilbage over Gærdet, et Tusinde og elleve i et og alt. Da de er komne over, gør de Front mod Gærdet og stamper ogsaa med Forbenene i Jorden ligesom de sorte; men da disse ikke følger efter, falder der Ro over dem, som om de stod og grundede paa noget. Imidlertid vover et lille, hvidt Faar sig ud af Flokken

og gaar hen til Kilden, men det naar kun at drikke en eneste lille Mundfuld, fordi en Ravn i samme Øjeblik stryger vingesusende tæt hen over det. Forskrækket søger det tilbage til den hvide Hjord. Bierbaum bemærker da, at det lille, hvide Faar er blevet sortbroget, hvidt med sorte Pletter: Naa saadan, tænker han, deraf kommer det, at de er blevne sorte. Et Par Mundfulde til, saa havde det ogsaa været helt sort. Men det er meget godt, for nu kan jeg kende det igen en anden Gang ... De hvide Faar bemærker ogsaa, hvad der er overgaaet deres lille Fælle, og vil ikke kendes ved det. De puffer og støder det og jager det over Gærdet til de sorte. Men heller ikke disse vil kendes ved det brogede lille Faar, fordi de selv er kulsorte og krøllede, ægte Persianere. De møder det med fældede Pander og tvinger det igen tilbage over Gærdet, hvor det kom fra. De hvide Faar, der nu synes blændende hvide som guddommelige Silkefaar, fælder ogsaa deres snehvide Pander og kaster det tilbage over Gærdet til de sorte. Frem og tilbage maa det lille brogede Faar springe for at undgaa snart de djævlesorte Persianere, snart de guddommelige Silkefaar. Ingen vil kendes ved det. Hurtigere og hurtigere flygter det fra den ene til den anden Side. Og Bierbaum ser, at de hvide Pletter i dets Skind begynder at faa en blegrød Farve, som om det blødte af Stødene ... Vil I lade være at stange det lille Lam! raabte Bierbaum til den hvide og sorte Hjord, men de vil ikke lade være; og han løber

derfor, saa stærkt han kan, for at faa fat i det dødsjagede Faar. Men han kan ikke fange det, hvormeget han end anstrænger sig. Han puster stakaandet, Hjertet hamrer i hans Bryst, og tilsidst segner han om paa Gærdet. Og nu begynder alle Faarene, de sorte og de hvide, at springe over og forbi ham. Alle vil de støde det lille fredløse Faar. Det berører næsten ikke Jorden, svinger sig fuglesnart frem og tilbage over Gærdet. Forfølgerne prøver at ramme det i Luften. De springer højere og højere, og Bierbaum ser dem over sig, som han ligger ved Kildevældet med bankende Hjerte og snappende Aandedræt. Men pludselig bemærker han, at der fra den ene Side kommer et Kobbel røde Hunde og fra den anden et Kobbel blaa Hunde. De giver Hals og begynder at springe efter Faarene for at samle de to oprørske Hjorde og faa dem hjem i Folden, hvor de hører til. Men Faarene vil ikke lade sig samle. Højere og højere springer de, og Hundene efter dem. Det flimrer i Luften over Bierbaum. Han ser sort og rødt og hvidt og blaat i Striber og Krese, højere og højere, utydeligere og utydeligere, til alle de brogede Dyr gik i et for hans Øjne og drev som en skytagen Hjord fjernt over de dæmrende Himmelmarker: — Nu er de komne i Hus, og det tegner til godt Vejr, — tænkte Bierbaum ved sig selv, — og jeg maa se at komme videre. Han rejste sig for at gaa, men lagde i det samme Mærke til Ravnen fra før. Den sad midt i Kildevældet og baskede, saa Vand-

draaberne flød perlende over dens Ryg og Vinger: — Hvad vil du her igen? spurgte Bierbaum. — Du er mig en nydelig Fyr! Først gør du mine Faar vilde, og bagefter bader du i Kilden!

— Det skulde du ogsaa gøre, — svarede Ravnen og saa skævt op paa Bierbaum. — Det skulde du ogsaa gøre! Kan hænde du fik Øjnene bedre op!

Bierbaum bøjede sig ned og øste Vand op i sin hule Haand for at køle sin Pande. Han var nemlig meget varm endnu. Han blev saa let og frisk og fik Lyst til at vandre viden om i Verden for at opleve nye Ting. Han rettede Ryggen beslutsomt for straks at begive sig paa Vej, men huskede paa Ravnen, der for lidt siden havde siddet i Kilden og basket med Vingerne. Han vilde nok først jage den Fugl væk. Men den var der ikke mere. I dens Sted sad en stor, sort Kat paa Gærdet og slikkede sine Poter: — Nu har jeg set det med! mumlede Bierbaum. — Her var lige en Ravn, og nu sidder der en sort Kat! Jeg har forresten ikke haft Bud efter dig! sagde Bierbaum højt til Katten. — Slik du bare Poterne og pas dig selv, ellers kalder jeg paa mine røde og blaa Hunde! ... Men Katten blev ikke bange; den nyste blot i Poten og betragtede Bierbaum saa undersøgende og underfundigt, at han uvilkaarligt saa ned ad sig selv og til sin Forbavselse opdagede, at han var iført Bryllupskjortel, saa hvid som Dagen, og bar en Krans af sorte Druer over Skulderen. Hurtig vendte han sig om for at se, hvor han var.

Han kendte straks Landet: Det var den vide Verden og alle de nye Ting! Han saa sig ikke mere tilbage og begav sig straks paa Vej mod de to rosenrøde Bjærgtoppe, der pludselig steg frem yderst ude i Synskresen. Dem vilde han bestige! Ilsomt vandrede han fremad over en jævn, træløs Slette og tænkte ikke paa noget andet end at naa sit Maal, før det blev Aften. Og efterhaanden som han skred frem, løftede de to Tinder sig daarende for hans Øjne, nærmere og nærmere, til han stod ved Foden af det ene Bjærg: — Solen staar endnu højt paa Himlen, — tænkte han. — Jeg naar sagtens derop, før den gaar ned, og derpaa bestiger jeg Tvillingbjærget her ved Siden af! Og han gav sig straks til at stige op ad Skraaningen. Den rundede sig opad i en fin og øm Linje, og han steg med lette Fjed uden at mærke nogen Anstrængelse. Bjærgsiden var saa glat og hvid, som var den klædt med det skæreste Silkestof. Havde han ikke følt gennem sine Skosaaler, at Bjærget var varmt og solmættet, havde han troet, at han traadte i nyfalden Sne. Hvidere og hvidere blev det, jo højere han steg; men da han nærmede sig Toppen, faldt der et rødmende Skær over Hvidheden, en henaandet Tone, slørlet og ufattelig som en rubinduftende Dugg: — Aa nu ser jeg, hvor det kommer fra! tænkte han, da han var naaet helt op og stod ved en Kres, der var draget rundt om Bjærgets rubinstraalende Top: — Aa, nu ser jeg! gentog Bierbaum og løste sine Skobaand og stillede

sine Sko udenfor den naalestukne Kres, før han med blottede Fødder traadte ind over den: Aa, nu ser jeg, fortsatte han, da han berørte det dyrebare Sted og saa sit eget Spejlbillede i den klare Rubingrund, ... at jeg er en Konge og en Gud, og at dette Sted er indviet til mig fra Evigheders Morgen! Og han følte, at han var en Konge og en Gud, iført Kongers Bryllupskjortel og Guders Klædebon. De sorte Druer over hans Skulder svulmede og slog ud i et rubinblødende Løvspring, der slyngede sig om hans Hoved og kronede det og ophøjede det over al Forstand. Hans Væsen fyldtes af den Højestes Fuldkommenhed, og hans Legeme fuldkommengjordes i en Skønhed, der var ukrænkelig som den Højeste selv: Se, sagde han, da han stod paa Rubintindens højeste Sted, alt er under mig og intet over mig! Min Vilje ske i alle Ting! Hvert Ønske være mig opfyldt, saasnart jeg har ytret det! Til mig komme al Verdens Skønhed og Lyst og Husvalelse, eftersom jeg begærer det, at jeg ikke skal trættes i min Ensomheds guddommelige Ophøjelse! Hvert Under ske, naar jeg byder! Dødt skal vorde levende og levende dødt! Krumt skal rette sig, og ret skal krumme sig! Ja, halte skal gaa, hvis jeg byder det, og bortkaste deres Krykker og lovprise mig! Det sværger jeg ved min Ukrænkelighed og lover dig, du forkrænkelige Verden! Og som et Tegn vil jeg bøje mig og knæle i min egen Helligdom og med min Mund besegle min Vilje! ... Og han knælede og berørte med

sine Læber Bjærgets hellige Tinde. Længe blev han liggende i Bøn og Andagt, lyttende efter sine egne Tanker, der gav Ekko fjernt i Rubindybet som et strømmende Tonevæld og steg mod hans Øre i Kildesprings Perlemorsdans. Omsider rejste han sig, og i samme Øjeblik skød fra det Sted, hans Læber havde berørt, en sølvklar Blomsterstængel, der strakte sig spædt og underfuldt, til den smægtende bøjede sig og udfoldede en mælkehvid Blomst med dryssende Perlestøv ...

— Dette er Tegnet paa min Kraft og min Vilje! sagde han og holdt sin Haand under det dryssende Perlestøv. Og da nu alt er fuldkommet her, vil jeg tage mit andet Rige i Besiddelse, som det fra først af har været min Agt! ... Han saa ud over Dalen til Tvillingbjærgets Rubintinde: Og for ikke mere at betræde anden Jord end den, der er viet til mig, vil jeg skride did over gennem det luftige Hav, der ombølger mine Tinder!

— Det kan du godt! lød en hæs Stemme, og Ravnen stod vingesusende i Luften foran ham. — Det kan du godt! Træd paa mig! Jeg bærer dig didover!

Og Bierbaum, der havde ladet sit lille, uanselige, jordiske Hylster langt bag sig og kun var opfyldt af en kongelig Skønhed og en guddommelig Magtfuldkommenhed, traadte op paa Ravnens Ryg og stod med løftet Hoved uden at svimle, da han bares over Afgrunden: Hvad er det for en Dal der dybt mellem mine Tinder? spurgte han Ravnen.

— Det er Jordens Bryst, Herre! svarede Ravnen.

— Jeg kender det ikke! Jeg kender kun mine Tinder, og mine Fødder berører intet andet end dem!

— Nu er du der! sagde Ravnen og satte sig paa den anden Rubintinde.

— Av! sagde Bierbaum ved det første Skridt han gjorde efter at være kommet ned fra Ravnens Ryg. Jeg halter jo paa venstre Ben!

— Du traadte fejl, gjorde du! svarede Ravnen. Se dig for, hvor du sætter Fødderne. Jordsmonnet er noget ujævnt, nærmest en Smule forvitret. Tinden her er nemlig af ældre Datum end hin, vi kom fra. Her har du forresten en Stav til at støtte dig ved, for jeg ser jo nok, at du ellers ikke klarer dig i Sprækkerne! Forøvrigt har du jo Druerne. Paa dit nuværende Standpunkt er det en god Trøst! Ravnen rev med Næbet en Fjer af sin Vinge og stak Bierbaum den i Haanden: Tag den, saa lukker du nok Øjnene bedre op.

— Saa meget ser jeg allerede, at denne Tinde ikke huer mig! erklærede Bierbaum vredt. Før mig tilbage til den, vi kom fra! Jeg føler, at det straalende Løv om min Pande visner paa dette golde Sted!

— Føre dig tilbage kan jeg ikke med min bedste Vilje. Hin Tinde tilhørte nemlig din Ungdom, og den er du nu ude over, hvad ogsaa det visne Løv om din Pande siger dig. Nu maa du tage til

Takke med denne Plads. Saaledes har alle maattet før dig, baade Mennesker og Konger — og Guder med for den Sags Skyld — for ikke at tale om Apotekere. Jeg kommer og henter dig før eller senere, naar du skal tilbage til dit Udspring, hvor vi mødtes ved din Dags Begyndelse, men det kan godt vare en Stund endnu! Dermed forsvandt Ravnen, før Bierbaum fik Tid til at sige noget mere til den.

— Ja-ja, saa venter jeg saa længe, tænkte Bierbaum. — Imidlertid vil jeg se mig om paa denne ældre og forvitrede Tinde, skønt den som sagt ikke huer mig. Rød er den med en Streg i det brunlige, og Farven er for saa vidt god nok, hvis alle disse Rynker blot ikke var her, og jeg ikke haltede paa Benet. Men jeg har jo en Stok til at støtte mig ved, og Druerne er ikke helt skrumpne endnu, selv om Løvet er visnet! ... Bierbaum plukkede nogle Druer af Kransen, der hang om hans Skulder, og efterhaanden som han sugede deres bittersøde Saft, svandt hans Mismod over det trøstesløse Sted, han nu befandt sig paa. Ja, han glemte, at han nogensinde havde haft det bedre og fandt det naturligt, at han haltede, og at Bjærget var køligt at berøre og var furet af Tider og henfarne Glæder. Og skønt han gik langsomt og med Møje, støttende sig til Staven, syntes han dog, at han kom rask fremad over det ujævne Jordsmon, og at det var Umagen værd at erkyndige sig nærmere om Forholdene paa dette Sted. Han var ikke kommet ret langt, før han hørte en Lyd, som om nogen bankede paa Stenen i

Nærheden af ham. Lyttende og spejdende haltede han forsigtigt videre, til han forskrækket standsede ved Synet af et rødhaaret Barn, der sad i en Grube og slog Skærver. — Hvem er du? spurgte han ængsteligt og løftede sin Stav.

— Jeg er et af de blakkede Børn, — svarede Barnet i Gruben og saa op fra sit Arbejde.

— Hvad gør du dog her?

— Jeg smuldrer Brød til min Bror derhenne! Barnet pegede, men Bierbaum saa intet i den angivne Retning:

— Jeg ser ikke noget!

Det rødhaarede Barn tog en Skærve og kastede den i samme Retning, som det før havde peget; men Bierbaum saa stadig ikke noget, og Barnet kastede derfor et Par Skærver til henad Tinden. Nu saa Bierbaum et hvidt og sort Hovede, der kom frem af en anden Grube. — Er det din Bror? spurgte han, fordi han syntes, Hovedet saa saa underligt ud.

— Ja, det er det lille Lam, som ingen vil kendes ved, fordi det har to Fædre!

— Vor Herre bevares vel! Hvad siger du dog, Barn! Kom og lad os se paa det! Maaske vil jeg kendes ved det!

— Nu er det for sent. Det kan ikke gøres om! Rør ikke ved det, ellers springer det igen fra os og bliver jaget frem og tilbage mellem Dag og Nat, til det helt forbløder derved.

— Ja, ja, — skyndte Bierbaum sig at sige og

løftede sin Stav for at tysse paa Barnet. — Forskræk ikke det lille Lam! Jeg saa selv forleden, hvorledes det blev jaget mellem Dag og Nat! ... Han stirrede eftertænksomt frem for sig og strøg Barnet over dets røde Haar: — Sig mig, mit Barn? spurgte han tøvende, — hvordan er det gaaet til, at du er kommet til dette Sted?

— Jo, — svarede Barnet, — min Far var ikke min Far, forstaar du vel ...

— Men du havde en Far!

— Ja, men en anden, som Hjertet blev borte for.

Bierbaum greb hurtigt Barnets Haand og trykkede den til sit Bryst, der hvor hans Hjerte bankede stærkt og bevæget: — Føler du det! Kan du mærke det er der! Føler du din Faders Hjerte, mit Barn! ... Han trykkede Barnet tæt ind til sig ...

— Tys, der kommer Vogterpigen! hviskede Barnet, rev sig løs og smuttede ned i sin Grube.

Bierbaum saa til Siden, fordi han hørte noget bevæge sig. Det var en gammel, rynket Kælling paa Krykker med en nøgen Fod stikkende frem under de pjaltede Skørter. Hun nærmede sig hurtigt, rakte Krykkerne stift frem for sig og fulgte blødt og svævende efter, svingende om sine Armhuler. Han erindrede meget vel at have set denne Krykkekvinde før og vilde spørge hende, om det var blevet bedre med det visne Ben, men hun kom ham i Forkøbet:

— Aa, Herre, nu har jeg ventet paa dig i lange

Tider og var nær ved at miste Haabet. Men jeg forstod, at du vilde gaa ud for at se efter Børnene. Derfor tog jeg dem med mig til dette Sted, hvor jeg vidste, du maatte komme forbi, fordi der ingen Vej er udenom. Aa, Herre, du maa hjælpe mig, fordi jeg ingen anden har kunnet finde! Se, jeg er ung og dejlig endnu i mange Nætter, for ikke at tale om to! Se paa mig og bliv hos mig, at jeg ikke skal have haabet forgæves! Bliv hos mig, min Herre og herlige Konge!

— Den kloge Kone har bedraget dig, — svarede Bierbaum uvilligt og saa til Siden. — Selv om jeg beholdt dig hos mig i to Gange Tusinde Nætter, skulde du ligesaa lidt faa din Førlighed igen som en pukkelrygget Kvinde, hvis Ryg ejheller retter sig i to Gange Tusinde Nætter! Jeg ved det bedre end nogen! Men paa det du ikke skal gaa beskæmmet fra mig, vil jeg paa anden Maade give dig Del i min Kraft. Se et Under skal ske, og du skal gaa frit og uden Krykker, hvorhen det lyster dig paa denne Tinde ... Se jeg løfter min Tryllestav ...

Han løftede sin Stav og sagde med høj Røst: Og byder dig: Kast dine Krykker bort!

Men som han sagde det, sønderbrødes Kvindens Krykker, og hun sank med et Skrig til Jorden og blev liggende hjælpeløs og ude af Stand til at rejse sig igen.

— En ond og gammel Mand er du og ingen Konge! skreg Kvinden. Du vil gøre et Under med mig, du som selv er halt og skaldet og plettet af

raadne Druer og sølet i Livets Spy. Du kastede mig til Jorden, oprejs mig derfor igen!

— Jeg kan det ikke; thi den Kraft, der boer i Staven, er ikke anderledes — undskyldte Bierbaum sig.

— Du skylder mig Oprejsning! Vil du lade mig ligge her og vende dig fra mig! Giv mig din sidste Kraft! Oprejs mig igen! Giv mig dit Hjerte!

— Det er destoværre blevet borte for mig! sagde Bierbaum koldt.

— Bedrager! raabte Kvinden ude af sig selv. — Bedrager! Se efter i din Lomme!

Bierbaum stak uvilkaarligt Haanden i Lommen og lukkede Fingrene om noget, der laa i den, hvad vidste han ikke. Betænksomt løftede han Haanden, holdt den op for sine Øjne, spilede Fingrene ud og skreg saa højt og forfærdet, at han vaagnede derved:

— Mit Hjerte! Aa, mit Hjerte! .....

Idet han vaagnede, havde han rejst sig overende i Sengen, og han sad nu og rokkede frem og tilbage, som om han havde et Saar, det værkede i.

— Aa, mit Hjerte! Aa, mit Hjerte! blev han ved at gentage og gned det syge Sted. — Hvad var det for noget forvirret Tøjeri, jeg drømte? Jeg tror, det begynder at rable for mig!

Han prøvede at genkalde i sin Erindring, hvad han havde drømt, men sprang ud paa Gulvet, fordi han med usvigelig Sikkerhed følte, at hvis han huskede det, vilde han synke hen i et Mørke, i

hvilket han aldrig mere skulde øjne Dagens Lys. Han forsøgte at gaa frem og tilbage paa Gulvet, men fornam igen den samme Tyngde i Knæene som om Formiddagen paa Boulevarden og overvældedes af den samme Ængstelse for pludselig at skulle føle Livet briste. Han saa sig om, som var noget usynligt og fjendtligt til Stede, der, dækket af Urets rastløse Gang over Sekunderne, sneg sig efter ham, nærmede sig tæt til ham og berørte hans Ryg med en kuldegysende Famlen: Maaske er det gamle Forestillinger om Midnatstimen, tænkte han for at berolige sig og saa paa Vægurets Skive, der lyste grønligt i det dæmpede Skær fra Lampeskærmen. Men han vidste, at det var noget andet og mere end Midnatstimen, og han lyttede anspændt ind i Urets ubønhørligt ilsomme Skred over Tiden for at skelne, hvad det var, der snigende holdt Trit med det og faldt i Sekundernes Fodspor saa tyst og støvlet som udrindende Sandskorn .... Og pludselig kom der over ham en uovervindelig Frygt for at være ene med sig selv. Han trykkede Haanden mod Knappen til Ringeapparatet, trykkede saa fast, som om hans Liv var afhængigt af, at han ikke slap Knappen, og at Ringeapparatet blev ved at ringe, til der kom nogen for at udløse ham af Ensomheden. Han tænkte ikke mere paa at forstille sig, rummede intet andet i sin Bevidsthed end en fortærende Længsel efter at føle et sundt og levende Menneske tæt ved sig. Hans Øjne hang ved Døren, som var han en dødsdømt, der

ventede Benaadning og frygtede, den skulde komme for sent, og at Øksen skulde falde for snart. Og først da Døren sagte blev lukket op, og Anna kom til Syne i den, tog han Haanden fra Knappen og lagde sig under Indtrykket af en uendelig Lettelse i sin Seng. Han lagde ikke Mærke til Annas udslagne, askeblonde Haar, der, endnu kruset af Fletningen, faldt over hendes nøgne Skuldre og nedringede Særk. Han saa ikke det forborgne Smil om hendes lystne Mund, ikke Glimtet i hendes graa Øjne, der nu som altid, naar hun traadte over hans Tærskel i en Nattetime, flakkede mellem Undseelse og Beredvillighed; han saa ikke, at hun studsede forskrækket, da hun kom saa nær, at hun kunde se hans fortrukne Ansigt og udslukte Øjne.

— Jeg er ikke rask, Anna! hviskede han og gentog det højere, som om det gjorde ham godt at sige det.

— Hvad fejler De, Herre? spurgte Anna og saa bekymret ud, fordi hun stod i sin bare Særk og skulde tale om uvedkommende Ting.

— Jeg har ondt her! Han lagde Haanden til sit Bryst. — Sæt dig her hos mig og gnid mig forsigtigt. Din Haand er saa let, og jeg kan ikke selv komme til. Gnid saadan!

Han tog hendes Haand og førte den over sit værkende Hjerte: Saadan! Saadan! Det hjælper! Bliv ved, ellers tror jeg, det gaar itu.

— Saadan? Saadan, Herre? — spurgte Anna og

begyndte langsomt og usikkert at gnide sin Herres Hjerte.

— Ja! Ja! bekræftede Bierbaum og lagde sin højre Arm om Annas Liv og trykkede sig tæt ind til hende, som hun sad paa Sengekanten halvt bøjet hen over ham. Han følte en barnlig Tryghed over at være hendes unge og varme Legeme saa nær og syntes, at hendes Sundhed og Ungdom strømmede styrkende til ham og bredte sig i hans Væsen gennem Armen, der omsluttede hende saa fast. Han tænkte ikke paa noget andet end denne Nærhed af et sundt og levende Menneske, der med sit Legems livsfyldte Veghed skærmede ham mod Ensomhed og Fortabelse. Han følte sig behagelig mat og mødig, som efter en lang Vandring og laa med lukkede Øjne, mens den unge Kvindes Haand strøg lindrende over hans Hjerte. Efterhaanden fulgte han Haandens stadig kresende Bevægelser, til han faldt hen i en Døs og sov ind saa fast, at han ikke mærkede, at Anna gjorde sig løs af hans Arm og forlod ham .....

Da han vaagnede, saa han, at en ny Dag stod udenfor Vinduerne. Smaa spinkle Solstraaler borede sig naalespidst gennem de tykke Gardiner og faldt lysende over Gulvet. Bierbaum saa paa Uret. Klokken var allerede mange. Han laa lidt og tænkte sig om, fordi det ikke stod ham helt klart, om han var sovet ind før eller efter, at Anna var gaaet fra ham. Men han havde altsaa sovet og følte sig betydeligt bedre end om Natten, skønt han langt-

fra turde paastaa, at han befandt sig vel. Men under alle Omstændigheder vilde han staa op og gaa lidt ud i Solen, naar han havde spist sin Morgenmad. Han stod altsaa ud af Sengen og vaskede sig omhyggeligt, fordi han huskede paa, at han ikke var blevet ordentlig vasket i to Døgn. Og da han var færdig med det, begyndte han at klæde sig paa til at gaa ud, tog rent Undertøj og ren Mansketskjorte paa, iførte sig de stribede Benklæder af engelsk Stof, som han ellers ikke gik med til Hverdagsbrug, og bandt et friskstrøget hvidt Slips om den nedfaldende Flip, fordi det gamle sorte var krøllet, og han idag vilde have et hvidt. Inden han trak i Vesten og Skødefrakken, ringede han efter sin Morgenmad:

— Godmorgen, Anna! sagde han til Anna, da hun kom ind til ham og stod med nedslagne Øjne i Tvivl om, hvad hendes Herre vilde sige til, at hun var gaaet fra ham om Natten uden videre.

— Jeg har det meget bedre idag, — fortsatte Bierbaum. — Det hjalp godt, Anna! Du skal faa til en ny Bluse.

— Tak, Herre! svarede Anna og saa op.

— Ja, jeg har det bedre, skønt Gud skal vide, det ikke er saa godt, som det kunde være. Men jeg vil dog prøve at drikke lidt kogt Mælk med Cacao og spise et Par Snitter Brød med et blødkogt Æg til, før jeg gaar ud. Lad mig faa det herind paa en Bakke!

— Straks, Herre! sagde Anna og skyndte sig ud for at efterkomme sin Herres Ønske.

Da hun kom tilbage, var Bierbaum helt paaklædt, og han gav sig straks med god Madlyst til at spise og drikke.

— Du behøver ikke at vente, — sagde han til Anna. — Jeg vil ikke have mere.

Da han var færdig, rejste han sig og lukkede Vinduet op. Han blev staaende og saa længe ud i Solskinnet, som om det glædede ham særligt, at det var Solskin, og at han stod og saa ud i det, fuldt paaklædt og vasket og nogenlunde vel tilmode efter det sidste Døgns Prøvelser. Han vendte sig om, fordi han hørte Anna komme :

— Herre! sagde hun. — Krykke-Olga er nede i Køkkenet og siger, De har lovet hende en Rubel, en idag og en til hver Ugedag herefter?

— Det er sandt! Det har jeg lovet hende! indrømmede Bierbaum og følte sig pinlig berørt over en eller anden dunkel Forestilling, der spøgelseagtigt løftede sig i ham: — Det har jeg lovet hende! gentog han og gav Anna en Rubel. — Og det vil jeg holde! tilføjede han, idet Anna fjernede sig. Han blev staaende og saa frem for sig, grundende over, hvad det vel kunde være, Krykke-Olga havde erindret ham om. Men han kunde ikke erindre det. Han havde blot en uklar Følelse af, at det var noget, der paa en eller anden Maade hang sammen med hans Tilstand i det sidste Døgn, og at han gjorde bedst i ikke at tænke paa det. Men

netop derfor kunde han ikke lade være, og jo mere han tænkte, jo mere fornam han denne hemmelighedsfulde og uhyggelige Forbindelse mellem sig selv og Krykke-Olga. Det syntes ham meget magtpaaliggende, at hun fik, hvad han havde lovet hende, fordi hun hentede Drosken til ham den foregaaende Dag. Hun havde hjulpet ham i en Situation, hvor han trængte til Hjælp, og han vilde ikke have, at hun gik rundt i Byen og talte ondt om ham. Det vilde være ham meget ubehageligt, navnlig i Betragtning af, at han ikke kunde huske, hvad andet og mere der var imellem dem. — Hvad var det dog, hun sagde til mig? mumlede Bierbaum og holdt Haanden for Panden. — Hvor er det, jeg har set hende? ....

Han blev afbrudt af Anna, der kom igen:

— Hun bad hilse og takke og spurgte, om Herren ikke havde nogle gamle Klæder hængende, som hun kunde faa?

— Nogle gamle Klæder? forhørte Bierbaum sig og saa spørgende over Brilleglassene.

— Ja, hun siger, hun skal giftes, — forklarede Anna og smilte medlidende.

— Naa saadan! Javel, hun skal giftes! udbrød Bierbaum, som om han vidste meget god Besked med den forkrøblede Piges Giftermaalsplaner og følte sig forpligtet til at fremme dem efter bedste Evne: — Jo, lad mig se! Har jeg ikke nogle Klæder hængende derinde i Skabet fra gammel Tid! Hvor er mine Nøgler?

— Her! svarede Anna og rakte ham Nøglerne, der laa paa Skrivebordet.

— Du kan vente lidt her! sagde Bierbaum og skyndte sig ind i Værelset ved Siden af. Det havde i sin Tid været hans salig Kones Paaklædningsværelse, og alt stod endnu paa samme Plads, som det havde staaet, den Gang hun levede. Ganske vist tænkte Bierbaum aldrig paa den afdøde, men han havde ladet hendes Ejendele staa uden at flytte dem, fordi de ikke var ham i Vejen. Desuden mente han, at det ikke saa godt ud, hvis han foretog Forandringer eller skilte sig af med de Ting, han ingen Brug havde for. Det kunde udlægges som Mangel paa Pietet overfor den afdøde, hvad han ingenlunde vilde udsætte sig for.

Men idag syntes Bierbaum ikke at have Betænkeligheder i den Retning. Han prøvede utaalmodigt den ene Nøgle efter den anden i det store Mahogniklædeskab, til han endelig fandt den, der passede til Laasen. Idet Dørene drejede paa Hængslerne, slog en indelukket Luft af brugte Klæder ud i Stuen, og Bierbaum fik et eneste Øjeblik en paatrængende og forvirrende Fornemmelse af, at den Døde fornylig maatte have klædt sig om og var gaaet ud af Døren, efterladende en krydret og kødelig Duft af sit lille vanskabte Legeme; men han havde ikke Tid til at fordybe sig videre i disse Indtryk, fordi det forekom ham langt vigtigere at finde en passende Dragt til den halte Pige, der sad og ventede nede i Køkkenet. Han bladede ivrigt i

Dragterne, der hang i Række i Skabet, skød dem frem og tilbage paa Tværstangen, der bar dem, mønstrede dem kritisk og maalende, som havde han et Udsalg af færdigsyede Klæder og var ifærd med at betjene en Kunde med en vanskelig Smag. Han bladede hele Rækken igennem et Par Gange, før han bestemte sig for en hvid Sommerkjole med Kniplinger i Halsen. Da han tog den ud, faldt fra den øverste Hylde i Skabet en graa Straahat med rødtærnet Silkebaand og et Par cremefarvede Handsker ud paa Gulvet. Hurtig bukkede han sig efter Hatten og Handskerne og stak dem sammen med Sommerkjolen ind under venstre Arm, mens han omhyggeligt lukkede og aflaasede Skabet med den højre.

— Se her! sagde han, da han igen kom ud til Anna. — Det maa passe hende, tænker jeg!

— Men Gud dog, skal hun have det fine Tøj?

— Ja vist skal hun saa! Bring hende det straks! befalede Bierbaum. — Hun skal jo giftes!

— Det er bare noget hun siger, Herre. Hun er ikke rigtig i Hovedet ...

— Ligemeget! Gør, som jeg har sagt! afbrød Bierbaum Samtalen og vendte sig om. — Ja, sig ogsaa, at hun kan komme hver Uge og faa en Rubel! raabte han yderligere efter Anna ....

Men hvis hun nu skulde overleve mig, slog det pludselig ned i Bierbaum, hvad der ganske vist ingen Udsigt er til med Tæring, som hun har, hvad saa? Hvem giver hende saa den Rubel, jeg har

lovet hende, hvis hun nu altsaa alligevel skulde overleve mig? Ja, Død og Pine, fortsatte han sin Tankegang, hvem skal i det hele taget have, hvad jeg efterlader mig engang, naar det kommer saa vidt! Han blev rød helt op i Panden, saa betaget blev han af dette ganske uventede Spørgsmaal, som han hidtil ikke havde stillet sig selv, naar undtages den Gang, da han og hans afdøde Kone gjorde gensidigt Testamente til Fordel for den længstlevende. Det vil jeg nok sige! fortsatte han. Tænk, hvis jeg var gaaet hen og var død før idag, før jeg havde faaet skrevet noget desangaaende! Det havde været et Kup for Staten eller muligvis nogle ukendte Halvfætteres Fættere i Estland, hvor der ingen Plads var til mig. Nej, det skal blive Løgn!

Hans Hænder rystede af Bevægelse, da han trak sin Skrivebordsskuffe ud og ledte efter et stort Ark Papir. Da han havde fundet det og bredt det ud foran sig, dyppede han Pennen og begyndte at skrive:

Alt, hvad jeg ved min Død efterlader mig, tilhører Ægtefællerne Rupperts her af Byen to ....

Han betænkte sig: to? Ja, for det andet Barn er vel saa at sige nærmest ogsaa mit, skønt det er faldet noget broget ud? Jeg vedkender mig det i alt Fald!

Han vilde fortsætte at skrive, satte Pennen til Papiret, løftede den fra igen og kresede søgende med den, til han opgav det og lagde den tilbage

paa Skrivetøjet: Nej, for en Sikkerheds Skyld vil jeg efter Middag gaa hen til Notaren for at faa det skrevet, som det skal skrives.

Han rejste sig og snusede eftertænksomt i Luften: Hvad var det, jeg tænkte paa før, da jeg var inde i det andet Værelse? Jo, jeg vilde gaa ned og se til Roserne. Jeg har ikke været der iaar, og Solen skinner saa varmt over Bænken ved Sydmuren.

Ude i Gangen tog han Hat og Stok og begav sig ned ad Trappen. Han gik forsigtigt og støttede sig paa Stokken, mens han med den anden Haand holdt i Rækket, fordi han stadig havde en Fornemmelse af, at Overkroppen var blevet tungere, og at Benene, navnlig det venstre Ben, ikke fulgte saa villigt med som tilforn.

Da han kom ned i Baggaarden, mødte han Ruppert, der kom gennem Laagen fra Gaden med en stor Gedde over Nakken. Ruppert tog Huen dybt af:

— Goddag, Karl Karlowitsch! Se her bringer jeg Dem en Gedde. Jeg har været en Tur ned ad Floden.

— Det er storartet, Ruppert, storartet! Jeg tænkte netop imorges paa Fiskemad. Vent nu bare, til jeg føler mig lidt bedre, jeg mener, til Vejret bliver stadigt, og Jagten gaar ind, saa vil jeg selv med ud og se mig om i Vorherres fri Natur.

Ruppert saa tvivlende paa sin fordums Herre og stadige Beskytter, nikkede derpaa hen for sig for

at tilkendegive, at der ikke skulde være nogen Hindring fra hans Side.

— Ja, det kan du stole paa, Ruppert, at jeg vil med paa Jagt. Imorgen den Dag skal vi sammen i Byen for at købe Bøsse og Jagttaske. Du kan ogsaa holde Udkig efter en god Hund til mig!

Ruppert nikkede igen, denne Gang mere bestemt, fordi han indsaa, at det var alvorligt ment, naar de allerede skulde købe Bøsse imorgen, og han tog igen Huen dybt af, fordi Bierbaum vendte sig og gik videre i Retning af Rosenhaven.

Bierbaum lukkede Laagen op og lukkede den igen omhyggeligt efter sig, før han gik videre ad Gangen mellem Rosenbedene. Da han var gaaet nogle Skridt, standsede han og betragtede opmærksomt Knopperne paa en højstammet Rose, befølte dem derpaa varsomt, som om han havde faaet en pludselig Interesse for deres Blomstring og Udfoldelse. Efterhaanden nærmede han sig Sydmuren, hvor Bænken stod, som det var saa varmt og godt at sidde paa, efter hvad han havde hørt. Men som han bedst gik, standsede han og sugede Luften til sig gennem Næsen, snuste gentagende, som sporede han Nærværelsen af noget kendt og fortroligt, som han dog ikke kunde besinde sig paa, hvad var. Han saa til Siderne, vendte sig om, men lagde ikke Mærke til noget, der kunde forklare ham, hvad Aarsagen var til denne svagt krydrede Duft, der aandeagtigt løb over hans Erindring og spandt sine Traade, ufatteligt og flygtigt som en Anelse, i

den stillestaaende og solfyldte Majluft. Han gjorde igen et Par tøvende og usikre Skridt fremad, men standsede brat og lukkede Øjnene unaturligt højt op, fordi det forekom ham, at han skimtede noget bag Rosenbuskene ved Sydmuren, at noget puslede lydløst og hemmelighedsfuldt. Han gjorde nogle hurtige Skridt fremad, bøjede sig til Siden for bedre at se, rejste sig paa Tærne, og pludselig slog han ud med Armene og aabnede Munden og skreg højt som i Dødsangst. Han var lige ved at synke sammen, men rettede sig igen, vendte sig om og løb ravende tilbage ad Gangen, til han styrtede forover og blev liggende med Ansigtet trykket tæt til den bløde Jord mellem Rosenbuskene. Han blev liggende ganske stille uden en eneste Bevægelse eller Trækning, som om han var blevet overmandet af en dyb Søvn lige paa Stedet. I Rosenhaven var ogsaa alt ganske stille. Kun den samme krydrede Duft fra før spandt sine Traade, ufatteligt og flygtigt som en Anelse, i den stillestaaende og solfyldte Majluft. Men da Stilheden havde varet en Stund, rejste en lille Skikkelse i hvid Sommerkjole og graa Straahat med rødtærnet Silkebaand sig bag Rosenbuskene ved Sydmuren, hvor Bænken stod, rejste sig og kiggede forsigtigt ned ad Havegangen, kom derpaa helt til Syne, stak et Par Krykker stift frem for sig og fulgte selv blødt og svævende efter, svingende om Armhulerne, hurtigere og hurtigere som et Urpendul, der gaar for stærkt:

— Herre! raabte den lille Skikkelse grædende

og standsede forpustet ved Bierbaums udstrakte og ubevægelige Legeme. — Det var kun mig, der vilde plukke en Rose til at sætte i Halsen paa den fine Kjole, naar jeg nu snart finder en ....

Hun lagde Rosen ved Siden af Bierbaums Ansigt, der vedblev at ligge fast trykket til den bløde Jord mellem Rosenbuskene: — Tilgiv mig, Herre! Der var kun den samme eneste Rose! Jeg skal aldrig gøre det mere!

Men Bierbaum svarede ikke, og pludselig forstod den lille forkrøblede Pige, at han ikke selv kunde rejse sig, maaske aldrig mere kunde rejse sig fra det Sted, hvor han laa.

— Hjælp! Hjælp! raabte hun og arbejdede sig med Krykkerne frem ad Gangen, mens hun vedblev at raabe om Hjælp.

Inde i Apoteket hørte man hende raabe, og et Øjeblik efter var hele Bierbaums Husstand forsamlet om ham. Den ældste Provisor rev hans Flip og hvide Halstørklæde op, men det hjalp ikke, og de maatte bære ham op i den Tilstand, han var i. Den vanskabte Pige fulgte efter paa Krykkerne og holdt Rosen i Munden for ikke at faa den klemt, hvis hun skulde holde baade den og Krykken i Haanden.

De lagde ham paaklædt paa Sengen og sendte Ilbud efter Doktor Gorlanow. Han kom øjeblikkelig. Da han traadte hen til Sengen, aandede han endnu meget hurtigt efter Løbet op ad Trappen. Han holdt et Øjeblik Bierbaums Haand i sin og lagde

den derpaa forsigtigt og omhyggeligt fra sig, saa den kom til at ligge langs ad det Legeme, den oprindelig havde tilhørt.

— Karl Karlowitsch er død, — sagde han og saa uforstaaende paa de omkringstaaende. — Saa maa altsaa Sclerosen have været mere fremskreden, end jeg troede .... og det har altsaa ikke været Nerverne alene .... Jeg sad jo her igaar og talte med ham! .... Gorlanow vendte sig og tog om Stolen foran Skrivebordet. — Igaar sad jeg her og talte med ham om ... Der kom et Smil over Gorlanows Ansigt, men i det samme faldt hans Øjne paa de faa Ord, Bierbaum havde nedskrevet angaaende sin sidste Vilje, men ikke fuldendt.

— Nej, nu er det ikke morsomt længere, — mumlede han halvhøjt hen for sig og vendte sig om mod den døde og trykkede hans Øjenlaag til over det brustne Blik.

Og havde Bierbaum kunnet se ham i det Øjeblik, vilde han have lagt Mærke til en Forandring i hans Udtryk, der blottede en nøgen Fortvivlelse og en uhjælpelig Livsskræk, som ingen før havde set eller tænkt paa — uden Gorlanow selv.

Men Bierbaum kunde intet se af alt det, der laa dybt under ham. Han havde ladet sit lille, uanselige, jordiske Hylster langt bag sig og svævede uden at svimle højt over Jordens Bryst, opfyldt af en Ungdom, langt yngre end Jorden, langt ældre end den og dens brogede Børn.

GYLDENDALSKE
BOGHANDEL

NORDISK·FORLAG

AAGE MADELUNG

ELSKER HVERANDRE
En Passionsbog.

Palle Rosenkrantz i „Riget“. — „I Sandhed en pragtfuld Bog — der er virkelig kommet til os en Kunstner, der ikke alene behersker Sproget, men ogsaa Tanker og Personer, en Mand, der kan fortælle og male. Kort sagt en Prosaforfatter af høj Rang, der vil hiemføre Aarets Pris og vinde alles Øren.

Den Bog er nemlig ægte . . .

Indholdet maa ikke fortælles, Bogen *skal* læses af alle. Det vidunderlige ved den er dette, at denne Forfatter . . . . . har skabt en rig og handlingsfyldt Bog, der taler til os i vort rene Modersmaal om fremmede, frygtelige Ting, en Bog, der varmer og isner, men hvis Mester stadig selv er feberfri. Han har set, opfattet og gengivet det. Deraf hans uomtvistelige Sejre, der stiller ham i Række med Johs. V. Jensen, Sven Lange og Henrik Pontoppidan, dèr hvor disse er bedst. Thi vi har med denne nye Bog faaet et dansk Prosa-Mesterværk, der staar paa Højde med det bedste, de sidste 30 Aar har skænket os, og blandt vore faa virkelig fremragende Prosaskribenter vil fra nu af Aage Madelungs Navn nævnes som et af de bedste.“

„Berlingske Tidende“. — „Ikke blot ved selve sit Emne, men i høj Grad ogsaa ved den overlegne Styrke, hvormed det er behandlet, har Hr. Madelung skabt en Bog, svulmende af Liv, virkelig betagende og gribende.“

Sophus Michaëlis i „København“. — „Et stort og overraskende betydeligt Værk . . . . Rig paa Følelse og Fantasi — Lava og Lue — et Udbrud af indre Kraft.“

„Nationaltidende“. — „I de lidenskabeligt bevægede Billeder, Forfatteren opruller fra det revolutionære og fra Jødehadets Rusland, er der en usædvanlig Styrke. Ordene flammer og blusser i denne Bog, som er skrevet med et Temperament, der er ligesaa fremmedartet som selve Indholdet . . . Men hele Tiden mærkes det, at Aage Madelung er et nyt, selvstændigt Talent . . . og det ny Talent aabenbarer sig straks i denne Bog, hans Gennembrudsarbejde, som en Roman-Tekniker af Rang.“

Pris: 5 Kr. 50 Øre.

A. C. ANDERSEN

SIGRID FRA SKOVLUNDE

Fortælling.

„*Vort Land*". —„ Forfatteren til „Husmandens Datter" og „Stavnsbunden Ungdom" har udsendt en ny Fortælling „Sigrid fra Skovlunde," der maaske er Efteraarets betydeligste Prosabog.

Mellem alle de mange ganske upersonlige og dilèttantiske Bøger, der allerede foreligger, rager denne ene Bog op, fuldkommen fri som den er for gold Rutine og fad Skrivefærdighed.

. . . Den er skrevet med en ligefrem pragtfuld Styrke og Intensitet, Figurerne staar frit og rundt, med Lys og Luft omkring sig, og Naturskildringerne, der breder sig lidt vel meget, er friske og duftende som af Dug og Sol."

Pris: 3 Kr. 75 Øre.

STAVNSBUNDNE MÆND

Fortælling.

Jeppe Aakjær i „Politiken". — Som den er med sine Rigdomme og sine Mangler, er det en Bog, der løfter sig højt over Dusinet, mættet af skælvende Liv, tindrende af urfriske Iagttagelser fra Natur og Menneskeliv. Det, som indtager En saa stærkt for Forfatteren, er hans rene, dybe Menneskelighed, hans Væmmelse ved Løgnen og Uærligheden, der ikke sjældent ytrer sig med en Styrke, som rejser hans Sætninger paa Højkant. Han har en kær og rørende Evne til at kunne lytte sig ind til Hjerteslaget hos jævnt og lidet sammensatte Naturer . . . .

A. C. Andersen hører i Virkeligheden til vor Bondedigtnings allerypperste, lige troværdig, hvad enten han fortæller med egne Ord, eller han lader sine Personer røbe deres Hjerters Stemninger i Ord og Vendinger, der er grebne ud af Livet lige til den mindste Nuance."

„*Jyllandsposten*". — „*Stavnsbundne Mænd* er en omfangsrig Bog. Men enhver, der ønsker at stifte Bekendtskab med en ny Type, den idealistisk anlagte Bonde, vil læse den fra Ende til anden med dyb Interesse."

Pris: 5 Kr.

STAVNSBUNDEN UNGDOM

Fortælling.

„*Provinskorrespondance*". — „Hvad der gør denne Fortælling saa tiltrækkende, er dens dybe Sanddruhed, dens hidsige Kamp for alt, hvad der ejer Livsværdi, dens luende Had mod Hykleriet, mod det livsfjendske og golde, mod alt det, der gør Menneskene smaa og sneverhjertede. Dernæst den Finhed og Inderlighed, hvormed Antons Forældre og Barndomshjem er skildret, den dybe Forstaaelse af, hvorledes Børn udfolder sig og vokser, naar de har Naturen til Læremester, og deres sunde Instinkter ikke kvæles af aandløs Skoletugt.

For Livets Skyld! kunde der staa som Motto over A. C. Andersens Forfatterskab. Der er hos ham en flammende Begejstring for alt, hvad der har Livets Farve, alt, hvad der ranker sig kækt mod Solen og bærer Blomst. Og hans Hjerte skælver, naar han ser Liv ødes, Kræfter gaa til Spilde i Kamp mod Raahed og Sneversind. Trods den mørke Farve er hans Bøger inderst inde fulde af Livsmod, af Villie til Livet, af Kamp for at hævde dets Ret.

Og derfor er A. C. Andersen blandt dem, der bygger en ny Tid op herhjemme."

Pris: 4 Kr

JOHANNES HOECK

SPIONLIV I ØSTEN.

En Fortælling i Skitser fra Krigens Tid.

Franz v. Jessen i „Nationaltidende“. — „I denne ejendommelige, meget personlige Bog er Digtning og Virkelighed paa forunderlig Vis blandet sammen. Handlingen, der saavidt muligt er spundet af romantiske Traade, foregaar i Petchili-Golfens Havnestæder under den russisk-japanske Krigs første Maaneder. Det er da det mægtige Dramas Periferi — Valpladsens yderste Udkant — som danner Rammen om denne Fortælling, hvori der hverken mangler Gift, Dolke, natlige Indbrud, Pengeafpresninger, listige Kneb, glimrende Mod eller rørende Kærlighed . . . Sin ubestridelige Værdi faar denne interessante og udmærket skrevne Bog af de Natur- og Milieu-Skildringer, der med rund Haand er strøet ud over dens Sider. Allerede Indledningen, hvori den mægtige, mantschurske Flod Liao er skildret, virker med en betagende Styrke og Skønhed . . . Forfatteren behersker Stoffet med rolig Sikkerhed, mens Stemningerne stiger og daler med Livets egen skiftende Hast, og Billederne præger sig dybt i Bevidstheden. Hr. Hoeck naar paa disse Virkeligheds-Felter meget højt. Hans Kundskaber, hans skolede Iagttagelses-Evne og hans rene, stærke Stil forener sig her til at frembringe hele Kunstværker. Saadan en Tid og saadanne Forhold er det højst interessant at læse om, naar Skildringen ligger i det Niveau som Hr. Hoecks. Hans Bog maa kunne naa langt omkring . . . „Spionliv i Østen“ vil vinde Hr. Johs. Hoeck et stort og taknemligt Publikum.“ Pris: 4 Kr. 50 Øre.

LANDFLYGTIGE MENNESKER.

En østerlandsk Fortælling.

„Berlingske Tidende“. — „„Landflygtige Mennesker“ fortæller om Østen, som kun den kan fortælle, der har levet en Del af sit Liv i disse fremmede Egne, har levet sig ind i deres Historie, deres Sagn og deres Minder og forstaaet deres Ejendommelighed og Skønhed . . . Hans Læsere vil med Interesse følge ham og følge de Skikkelser, han har skabt, paa Vejen over den evige Skønheds, det tabte Paradis' Ø . . .“

„Vort Land“. — „Hans Roman fængsler ved Skildringernes Naturlighed og momentvis poetiske Sving, og „Landflygtige Mennesker“ vil yderligere forøge Forfatterens Læsekreds, maaske ikke mindst blandt Ungdommen af den modnere Alder.“ Pris: 3 Kr. 75 Øre.

ØSTENS BABYLON

Brogede Billeder fra Brydningslivet i Kina.

„Aftenposten“. — „En underholdende og meget fremmedartet Roman, der har et uomgængeligt Virkelighedspræg.“

„Ekstrabladet“. — „„Østens Babylon“ fjerner sig meget fra den almindelige Romans slagne Landevej — her har man da en Romanlekture, af hvilken man lærer noget, faar Besked om noget. Hr. Hoecks Romaner fra Kinakysten fortjener at læs-s — trods deres stilistiske Mangelfuldheder er de adskilligt værdifuldere end det meste af den Litteratur, der herhjemme udkommer med højlitterært Stempel.“

„Nationaltidende“. — „. . . de udmærkede Natur- og Kulturskildringer fra Kina og de overordentlig fængslende Studier over Kinesernes Religion og Samfundsliv. Det er disse, der hæver „Østens Babylon“ op over den almindelige Romans Sfære, og som kendetegner den som et litterært Arbejde af ikke almindelig Værd.“ Pris: 3 Kr. 50 Øre.

SVEND LEOPOLD

DEN VINGEDE HEST

Roman.

„*Nationaltidende*". — „Som et mærkeligt levende, romantisk Eventyr fængsler Svend Leopolds nye Bog, der maaske er den bedste, han har skrevet. Han har i den fundet Form for sine Længsler, sin flygtige og fortrolige Tankeleg og sit skæmtende Vid. Den er fjærn fra Virkeligheden og dog fyldt som med en fin og stærk Essens af Virkeligheds Duft og Anelse. Den er stofløs som en Sæbeboble, men Livet spejler sig farvestraalende og stemningsskiftende i dens fine, blanke Hinde."

„*Jyllandsposten*". — „Svend Leopold har aldrig skrevet noget, der helt lignede eller var tilnærmelsesvis saa godt som „Den vingede Hest", der ikke er en Fortælling, ikke en Roman, men et dybsindigt og skjønt Værk, som ikke lader sig spænde ind i en af disse snævre konventionelle Rammer, et dybsindigt og skjønt Æventyr af ægte menneskelig Indhold og fantasifuld Form, Digterens Kamp for at være helt sig selv, fremstillet halvt symbolsk, halv realistisk".

Pris: 3 Kr. 75 Øre.

PROFESSOR FILURIUS

Eventyr og Fantasier.

„*Politiken*" — „En underfundig Bog. Sirlig, sleben, glimtende af en egen, skarp og tør Ironi, der maaske ikke er meget dyb og omfattende, men rammer, hvor den skal. En behændig Bog, der spiller med Spottens blinkende Knivsblade uden at saare blodigt, der opererer frygtløst til alle Sider, — og dog er ufarlig."

Pris: 2 Kr. 50 Øre.

MIN UNGDOMS BOG

Af Hans Rindums grønne Dagbog.

„*Nationaltidende*". — „Et af Svend Leopolds bedste Arbejder. Fint stemningsskiftende og smidig blank af Stil, rent og højt sigtende med sin Idealisme, jævnlig elegant rammende i sit Vid hører den mellem Aarets mest fængslende Bøger."

„*Dannebrog*". — „„Min Ungdoms Bog" er blevet et pragtfuldt Stykke Ironi, hvor Tonen saa at sige er holdt fra Ende til anden. Et Vittigheds-Produkt af denne Art er til alle Tider sjældent . . . Hans Bog vil more de mange, fordi den er saa kostelig i sine om bløde Kattepoter mindende Stil. Og den vil svie til adskilligt og adskillige, fordi der er Klør under Poterne". Pris: 5 Kr.

GOETHES KAT

Fortælling.

Oscar Geismar. — „Endelig engang en overlegen og vittig Bog, en Bog, der baade blinker skælmsk og kradser blodigt, en Bog, hvis hele Temperament er i nøjeste Familie med Katteslægten. Af og til mindes man ingen ringere end Heine, naar Hr. Leopold lader Goethes Kat anstille sine guddommelige Overvejelser.

Svend Leopolds Bog er en kaad Bog. Men tillige en sjælden myndig og menneskeklog Mands Tale.

. . . . „Goethes Kat" er en Bog, som bør købes og læses. Den er skreven med en kunstnerisk Evne og en Indsats af Personlighed, som er sjælden i Landet . . . Hr. Leopold lærer os i denne sin sidste Bog at smile klogt og stille".

Pris: 3 Kr.; indb. 4 Kr. 50 Øre.

KNUD HJORTØ

FORÅRSSKYER

„*Lolland-Falsters Folketidende*". — „„Foraarsskyer" er vidunderlig yndefuld i sin Begyndelse. Det, Knud Hjortø her fortæller om et halvvoksent Pigebarn, Birgitte, er saa let og fint som Sommerfuglestøv. Hendes kyske Uberørthed er skildret saa indtagende og graciøst, at man ser Pigebarnet lyslevende for sig.

Knud Hjortøs Bog er fortræffelig. Haandfast i sit Indhold, er den alligevel yndefuld, legende let, ganske som sit smukke Navn." Pris: 2 Kr. 75 Øre.

GRØN UNGDOM OG GRÅ SJÆLE

„*Aftenposten*". — „En gammel Historie, der er evig ny, naar den Digter, som fortæller den, forstaar at gøre den ny! Knud Hjortø har forstaaet det. Det er Historien om den bondefødte unge Mand, der med Provinsbyen som Mellemled kommer ind til Hovedstaden og mister sine Illusioner . . . Det er en Fornøjelse at læse saadan en Bog, der ligner en Ager, oversaaet med Guldkorn."

Albert Gnudtzmann i „Riget". — „En højst fortryllende Bog. Dens Menneskekundskab er ligesaa skarp, som dens Lune er friskt, dens Stil yndefuld . . . Hans Bog er dansk i den bedste Betydning: lun, klog, sund."

Helge Rode i „Illustr. Tid." — „Hans Bog og hans Bøger bør læses. Han hører til de faa ejendommelige og betydelige i vor Litteratur."

Pris: 3 Kr. 75 Øre.

DEN FORTABTE SØN

Svend Leopold i „Vort Land". — „Denne alvorlige og realistiske Bog er skrevet med hele Knud Hjortøs kølige og sanddru Objektivitet. Med en næsten grum Sandhedskærlighed skildrer han et uvornt og forvildet Barns Sjæleliv . . . Med Beundring læser man denne sjælekyndige Fortælling om onde Spirers Væxt og Udfoldning i et Barnesind."

Valdemar Rørdam i „København". — „Man læser Bogen med stærk og uafbrudt Opmærksomhed, skarpt gennemtrængende, vittigt, sønderrivende, aandfuldt, forhørende og henrettende, som den er . . . „Den fortabte Søn" er et dybt rystende Digterværk." Pris: 4 Kr. 50 Øre.

GRØDE

Fire Fortællinger.

„*Nationaltidende*". — „Hr. Knud Hjortø har en ganske egen Evne til skarpt og roligt at spidde sine Iagttagelser fast: der sidder de altsaa. Han ser paa dem med et eget køligt Smil i sit rolige Blik . . . I saadanne smaa Historier, hvor en Stemning eller ironisk Hensigt gennemlyser Iagttagelserne, naar Hr. Hjortøs Kunst højst."

„*Politiken*". — „Knud Hjortø er en ubarmhjertig Skribent. Hans Bøgers hvasse Sandhedskærlighed lever i Erindringen længe efter, at man har endt Læsningen, fordi hans kunstneriske Evne har indblæst Stoffet sin levende Aande." Pris: 3 Kr.

RASMUS

„*Politiken*". — „Denne lille Bog er et nyt og uafbrudt fængslende Bevis paa Knud Hjortøs betydelige Talent . . . . Beretningen om Rasmus' erotiske og politiske Misèrer, indtil han ender som lyksaligt forkyndende Frelsermand, er et psykologisk Portræt af mangesidig Værd." Pris: 1 Kr. 75 Øre.

FRANK NORRIS

POLYPEN

Af Hvedens Saga.

„*Nationaltidende*". — „Det er en hel Rigdom, der bydes Læserne gennem den Oversættelse af Frank Norris' *Polypen*, som Johs. V. Jensen nu har udsendt . . .

Johs. V. Jensen fortjener Tak, fordi han har bragt hans Værk til os . . . *Polypen* vil længe blive staaende i vor Oversættelseslitteratur, og den vil vinde sig en Menighed, for hvem den udmærkede Bog er bleven en kær Ven, man atter og atter tager ned fra Boghylden." Pris: 5 Kr. indb.

MALSTRØMMEN

Hans Brix i „Politiken". — „Ingen vil kunne nægte, at Amerikaneren Frank Norris er en Romandigter af Guds Naade; han overskuer og gennemtrænger sit Emne, han bruger Handlingens mangfoldige Enkeltheder alle i ét Øjemed. Som Roman frembyder „Malstrømmen" fortræffelige Prøver paa den moderne Prosas uskrevne Love, saaledes som de fremtræder i Anvendelse." Pris: 4 Kr. 50 Øre indb.

MORAN

Et Æventyr fra Stillehavet.

„*Nationaltidende*". — „„Polypen"s og „Malstrømmen"s talentfulde Forfatter viser sig i den her foreliggende Bog fra en ny Side: *Frank Norris* har i „Moran" vist sig i Stand til at skrive en Roman, hvor eventyrlige og forunderlige Begivenheder følger hverandre Slag i Slag, og hvor han holder Læseren fuldstændig fangen lige til de sidste Sider, hvor Slutningskatastrofen indtræder.

„Moran" er overhovedet en Bog, der helt igennem er skreven med et tindrende og sprudlende Talent." Pris: 3 Kr., indb. 3 Kr. 50 Øre.

McTEAGUE

„*Berlingske Tidende*". — „Som en mægtig Kultegning former denne Roman sig. Den er massiv helt igennem, opbygget af en Evne til at se stort og næsten brutalt paa et Fænomen, og en journalistisk Evne til med lige saa stærke Streger at skildre dette . . . Der er en mægtig Stigning i Bogens Forløb, og Slutningen læses i stor Spænding. En voldsom Kraft er der over denne Bog, og ingen vil fortryde at have ofret nogle Timer paa dens Læsning. Oversættelsen er udmærket flydende."

„*Vort Land*". — „Alle Frank Norris' Bøger er gode, men med de to: „*Polypen*" og saa den her foreliggende „*McTeague*" er den amerikanske Roman fuldt udviklet paa sin Middagshøjde . . ." Pris: 4 Kr. 50 Øre, indb. 5 Kr. 25 Øre.

BLIX

„*Politiken*". — „Med glad Forventning griber man en ny Oversættelse af Frank Norris, denne fornøjelige og talentfulde Amerikaner, som med sin Frodighed, sit Humør og sin Fantasi af og til kaster et straalende Lysglimt ind i vor hjemlige Literatur. Man bliver ikke heller skuffet denne Gang. Fortællingen om „Blix", Pigebarnet af Guds Naade og Forfatterens varme Beundring, er skrevet med henrivende Kunst . . . Et fortryllende Hele."

Pris: 2 Kr. 75 Øre, indb. 3 Kr. 25 Øre.

Nord. Repr. Anstalt

CARL PETERSENS ENKE